

Τὸ σωτὴρ τοῦ ΠΑΝΟΡΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή Έπιτροπή Έντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικού 9

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Όργανισμών, Τραπεζών, Έταιρειών, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες και Σχολεία > 50.000

Παιδιά Παιδοπόλεων και συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ.
τό χρόνο. Άπορα παιδιά: Ένα χρόνο 15.000. Έξά-
μηνη 10.000. Τά εμπορ. Ένα χρόνο: 25.000. Έξά-
μηνη 15.000.

Έξωτερικο: Δολλάρια 10 ή Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Υπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, 'Αντιφίλου 16 — 'Αθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατίτσας, Μενελάου 9, 'Αθήναι

Ό Έμμανουήλ Χιονάκης με έρωτά: «Τί ήταν
ό Πυθαγόρας;»

Άπάντηση: Ό Πυθαγόρας είναι
μέγας σοφός της αρχαιότητας. Κατάγεται
από την Σάμο και έζησε από το 572 μέ-
χρι το 500 π.Χ. Ήταν ιδρυτής της Σχο-
λής στον Κρότωνα που έλεγετο 'Ιταλική
ή Πυθαγόρειος Σχολή. Κρότων ή Κροτώ-
νη ή Κροτώνεια, σήμερα Κροτόνη είναι
αρχαία πόλη της Μεγάλης Ελλάδος στην
Κάτω 'Ιταλία (Καλαβρία). Ό βίος του,
ή διδασκαλία του και ό θάνατος ιστορούν-
ται από θρύλους. Ή διδασκαλία του Πυ-
θαγόρα έγένετο σε διαδοχικά στάδια μυή-
σεων εις βαθμούς. Αύστηρά πειθαρχία έ-
πικρατούσε μεταξύ διδασκάλου και μαθη-
τών. Το «αυτός έφα» δηλαδή, αυτός ό
Πυθαγόρας τό είπε» ήταν τό πρώτο και
μεγαλειότερο από τά δόγματά του. Σε ό-
τι έλεγε ό Πυθαγόρας δεν μπορούσε να υπάρ-
ξη αντίρρηση ή συζήτηση. Δεν έπετρέπετο
ή είσοδος στη Σχολή άμυήτων. Ό Πυθα-
γόρας θεωρείται ως ό ιδρυτής της Μαθη-
ματικής Έπιστήμης.

Ό Νικόλαος Μούσβακας με έρωτά: «Ποίό δια-
μέρισμα προσέφερε πιο πολλά στην Πατρίδα; Ή
Μακεδονία, ή Θεσσαλία, ή Ήπειρος ή ή Στερεά
και ή Πελοπόννησος;»

Άπάντηση: Όλες οι έπαρχίες έ-
χουν προσφέρει τις υπηρεσίες τους στην
Πατρίδα. Δεν υπάρχει διάκριση υπηρεσιών
και θυσιών!

Ό Ριν - τιν - τιν με έρωτά: «Πώς πολλο-
πλασιάζεται ή όχια;»

Άπάντηση: Ή όχια κυφορεί ό-
κτώ περίπου μήνες και γεννάει αυγά από
τά όποια βγαίνουν άμέσως φιδάκια. Γι'
αυτό λέγεται «ώσζωτοκος». Τά νεογνά
δεν έγκαταλείπουν την μητέρα τους αλλά
μένουν κοντά της και προστατεύονται από
αυτήν για μικρό χρονικό διάστημα.

Ό Νικόλαος Χρίστου με έρωτά: «Από πο-
ύ πήρε τό όνομά της ή πόλις της Χίου;»

Άπάντηση: Ή Χίος ονομαζόταν
στην αρχαιότητα Όφίουςα και Αϊθάλη και
Μάκρη και Πιτυούσα. Τό όνομα Χίος τό
έπηρε, σύμφωνα με τόν μύθο από τή νύμφη
Χιόνη, θυγατέρα του πρώτου βασιλιά και

οίκιστου Οίνοπίωνος ή από τό πολύ χιόνι
πού έπεσε κατά την γέννηση κάποιου παι-
διού του Ποσειδώνα. Ωστόσο ή λέξη φαί-
νεται ότι είναι Συριακή ή Φοινικική και
σημαίνει μαστίχι ή φίδι.

Ό Δημήτριος Βασδέκης με έρωτά: «Γιατί ή
'Ελληνική Έπανάστασις ήρχισε εις την Μολδο-
βλαχίαν;»

Άπάντηση: Διότι και ή Μολδαβία
έθεωρείτο τότε υπόδουλη Χριστιανική χώ-
ρα και τό 'Ελληνικό στοιχείο ήτο αρκετό
έκει. Ό 'Υψηλάντης εύρίσκετο εις την
Ρωσσίαν. Και ήτο φυσικόν να κηρύξη την
'Επανάστασή του εις την πλησιέστερη στη
Ρωσσία υπόδουλη χώρα.

Ό Δημήτριος Θεοδώρα με έρωτά: «Πού όφεί-
λει τό όνομά του τό χωριόν Πτέλεον του 'Αλμυρού;»

Άπάντηση: Από τό δένδρον Πτέ-
λεον ή Φτελιά.

Ό Νικ. Βλάχος με έρωτά: «Ποία είναι ή με-
γαλύτερη εκκλησία της Ελλάδος;»

Άπάντηση: Εκ των μεγαλειτέρων
Ναών της Ελλάδος είναι ό της Παναγίας
της Τήνου, ό 'Αγιος Παντελεήμων 'Αχαρ-
ών, του 'Αγίου Λουκά (Πατησίων), 'Αγίου Διο-
νυσίου Αρειοπαγίτου του 'Αγίου Διο-
νυσίου Ζακύνθου και πολλές άλλες.

Ό Παναγιώτης Καψάλης με έρωτά: «Πότε πήρε
τό όνομά της ή Πορτογαλία;»

Άπάντηση: Φερδινάνδος ό Α' της
Καστίλλης (1037-1065) κατάκτησε την
χώρα που έλεγετο Λουσιτανία και την ώ-
νόμασε Πόρτο Κάλε.

Ό Άπόστολος Κων. Παπαγιαννόπουλος με έρω-
τά: «Γιατί ή Σπάρτη πήρε τό όνομα αυτό και
γιατί οι κάτοικοί της ονομάσθησαν Λακεδαιμό-
νιοι;»

Άπάντηση: Ό Λακεδαίμων ήτο
κατά την μυθολογίαν γίος του Δία και
της νύμφης Ταυγέτης. Ενωμφεύθηκε την
Σπάρτη, θυγατέρα του Εύρωτα. Από αυ-
τόν ονομάσθηκε Λακεδαίμων ή περί την
Σπάρτη χώρα, ακολουθώς δε και όλη ή
έπαρχία της Λακωνίας και ή πρωτεύουσά
της που λέγεται και άλλίως Σπάρτη. Σύμ-
φωνα με τή μυθολογία και τό Λακεδαί-
μον και τό Σπάρτη προήλθον από αυτά τά
δύο μυθολογικά πρόσωπα.

Ό Ευάγγελος Ταμπάκος με έρωτά. Ποίοι εί-
ναι κατά σειράν οι μέχρι σήμερα πρόεδροι των
'Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής;

Άπάντηση: Οι πρόεδροι των
'Ηνωμένων Πολιτειών ήσαν: 1) Γεώργιος
Ουάσιγκτων 1789—1797. 2) Τζών Άν-
ταμς 1797—1801. 3) Θωμάς Τζέφερ-
σον 1801—1809. 4) Τζαίμης Μάντισον
1809—1817. 5) Τζαίμης Μονρόε 1817—
1829. 6) Τζών Κουίνκιν Άνταμς 1825—
1829. 7) Άνδρέας Τζάκσον 1829—1837.
8) Μαρτίνος Βαν Μπιούρεν 1837—1841.
9) Ουίλλιαμ Χάρισον 1841 επί ένα μήνα.
10) Τζών Τάυλερ 1841—1845. 11) Τζαί-
μης Νόξ Πόλκ (1845—1849. 12) Ζαχα-
ρίας Τέυλορ 1849—1850. 13) Μίλλαραντ
Φίλλμορ 1850—1853. 14) Φραγκλίνος

Πέρς 1853—1857. 15) Τζαίμης Μπουκ-
ναν 1857—1861. 16) Άβραμ Λίνκολν
1861—1865. 17) Άνδρέας Τζόνσον 1865
—1869. 18) Όδυσσεύς Σίμφον Γκράντ
1869—1877. 19) Ρόδερφορντ Χάιτ 1877
—1881. 20) Τζαίμης Άβραμ Γκάρ-
φελντ, από του Μαρτίου μέχρι του Σε-
πτεμβρίου 1881. 21) Τσέστερ Άλλαν Άρ-
θουρ 1881—1885. 22) Γκρόβερ Κλήβε-
λαντ 1885—1889. 23) Βενιαμίν Χάρισον
1889—1893. 24) Γκρόβερ Κλήβελαντ (ό
ίδιος ό υπ' αριθ. 22) 1893—1897. 25)
Ουίλλιαμ Μακ Κίνλεϋ 1897—1901. 26)
Θεόδωρος Ρούζβελτ 1901—1909. 27)
Ουίλλιαμ Χόβαρντ Τάφτ 1909—1913.
28) Γούντροου Ουίλσον 1913—1921. 29)
Γουάρεν Χάρτινγκ 1921—1923. 30) Κάλ-
βιν Κούλιτζ 1923—1929. 31) Έρβέρτος
Χούβερ 1929—1933. 32) Φραγκλίνος Ντε-
λάνο Ρούζβελτ 1933—1945. 33) Χάρυ
Τρούμαν 1945—1952 και 34) Ντουάιτ
'Αϊζενχάουερ 1952.

Ό Ξενητεμένος Ήπειρώτης με έρωτά: Γιατί ό
Παρθενώνας δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των έπτά
θαυμάτων της αρχαιότητας; Είναι κατώτερος ή ανώ-
τερος από αυτά;

Άπάντηση: Όχι. Ό Παρθενώνας
είναι τό καλλιτέχνημα των αιώνων. Κατα-
σκευάσθηκε στα 447—438 π.Χ. Άλλά
κατά τόν χαρακτηρισμό των θαυμάτων οι
αρχαίοι έδλεπαν περισσότερο τόν πλούτο
την πολυτέλεια και τό μέγεθος παρά την
καλλιτεχνία.

Ό Γεωργασιώτης με έρωτά: Γιατί ενώ όλα τά
ονόματα που τελειώνουν εις ίδης γράφονται με ι
ενώ τό όνομα 'Αριστείδης γράφεται με ει, επί-
σης τό όνομα 'Αρχιμήδης με η;

Άπάντηση: Σύμφωνα με τόν όρ-
θografικό κανόνα τά εις ίδης πατρωνυ-
μογραφικά κανόνα καί εις ίδης γράφονται με ι
και με ει. Έτσι από τό 'Ιωάννης 'Ιω-
άννης, Πέλω Πελοπίδης κλπ. Άν τό
θέμα ληγει σε Ο ή σε Ε τό γράμμα αυτό
συναίρεται με τό ι. Καί έχουμε τότε π.χ.
'Ατρε-ίδης = 'Ατρείδης, Πηλε-ίδης Πη-
λείδης. Τό 'Αριστείδης είναι κύριον όνομα.
Προέρχεται από τό άριστεύω. Θέμα 'Αρι-
στε-ίδης = 'Αριστείδης. Έτσι και άρι-
στεία και άριστεύω. Τό 'Αρχιμήδης, Πα-
λαμήδης είναι κύρια ονόματα των όποιων
ή προέλευση δεν έχει απόλυτο σχέση με
τόν κανόνα, διότι έχουν άλλη προέλευση
και σύνθεση.

Ό Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος με έρωτά: Είναι
άληθές ότι σήμερα ή πρόοδος έχει φθάσει εις τό
κατακόρυφον;

Άπάντηση: Είναι αλήθεια ότι ή
σημερινή πρόοδος της επιστήμης και της
μηχανικής έχει φθάσει πράγματι στο κα-
τακόρυφον. Καί ό πολιτισμός βρίσκεται
σήμερα στα ύψηλότερα επίπεδα. Άλλά εί-
ναι ακόμη αλήθεια πως ό πολιτισμός και
ή πρόοδος δεν έχει περιορισμένο ύψος. Ά-
σφαλώς δεν εφθάσαμεν εις την άκμήν του
πολιτισμού και της πρόοδου. Ή ανθρω-
πότης διαρκώς ανεβαίνει εις ύψη έπιστη-
μονικής και τεχνικής προόδου και σε επί-
πεδα πολιτισμού.

28 Ὀκτωβρίου 1940

ΠΕΡΙΦΡΟΝΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ἡ ἐπέτειος πού συμβολίζει
τὴν ἔννοιαν τῆς θυσίας

Δὲν εἶναι λίγες, παιδιὰ μου, οἱ ἡμερομηνίες, πού ἀποτελοῦν σταθμούς ἱστορικοὺς γιὰ τὴ χώρα μας. Βέβαια, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, ἔχουμε πολλὰ πολεμικὰ κατορθώματα, γιὰ τὰ ὁποῖα μπορούμε νὰ εἶμαστε περήφανοι! Ἀν ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸν Μαραθῶνα, τὴν Σαλαμίνα, τὴς Θερμοπύλες, δὲν θὰ μᾶς χωρέσῃ ὁ στενὸς χώρος τοῦ περιοδικοῦ μας γιὰ νὰ τὰ ἀπαριθμήσουμε. Μὰ ὑπάρχουν καὶ κάποια γεγονότα πού ἔχουν ξεχωριστὴ θέση στὴν ἱστορία μας. Οἱ Θερμοπύλες π.χ. δὲν εἶναι ἓνα ἀπλὸ πολεμικὸ γεγονός! Ὅπως δὲν εἶναι ἓνα ἀπλὸ πολεμικὸ γεγονός ἡ τελευταία ἀντίσταση τοῦ Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου στὶς 29 Μαΐου τοῦ 1453, ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου, τὸ «γεφύρι τῆς Ἀλαμάνας», τὰ Δερβενάκια, τὸ ὀλοκαῦτωμα τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ «ἡρώϊκὴ ἐξοδὸς» τῶν κατοίκων τῆς ἱερῆς πόλης, τὸ «ὀλοκαῦτωμα τοῦ Ἀρκαδίου» καὶ ἄλλα — πολλὰ ἄλλα — πού ἀναφέρει ἡ ἱστορία μας καὶ τὰ ἔχουμε καμάρι καὶ καύχημα. Καὶ παίρνουν τὰ πολεμικὰ αὐτὰ συμβάντα ξεχωριστὴ θέση μέσα στὸ πλῆθος τῶν ἐλληνικῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων, γιὰτὶ ἔχουν μέσα τους τὴν ἔννοια τῆς Θυσίας: Εἶναι ἡ θυσία πού τὴν ὑπαγορεύει τὸ ἐλληνικὸ δόγμα: «Ἐλευθερία ἢ θάνατος!» Εἶναι «ἡ Ἐθνικὴ ἐλευθερία, καὶ τοῦ Χριστοῦ ἡ πίστις ἡ ἀγία» — οἱ Βωμοὶ καὶ οἱ Ἑστίες τῶν ἀρχαίων μας — γιὰ τὴς ὁποῖες ὁ Ἕλληνας πολεμεῖ, καὶ προτιμᾷ τὸ θάνατο — παρὰ νὰ τὰ χάσῃ!

«Δι' αὐτὰ τὰ δύο πολέμῳ, —τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκεία — νὰ τ' ἀποκτήσω ἐπιθυμῶ —κι' ἂν δὲν τὰ ἀποκτήσω — τί μ' ὠφελεῖ νὰ ζήσω;», λέει καὶ ὁ παλιὸς ποιητής. Τί ἔννοια μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἡ ζωὴ χωρὶς τὴν Ἐθνικὴ ἐλευθερία; Πῶς μπορεῖ νὰ ζῇ κανεὶς δούλος ἢ ἀνδράποδο; Κι' ὁ βάρδος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας λέει: «Καλλίτερα μᾶς ὦρας ἐλεύθερη ζωὴ, παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακὴ».

Καὶ ἀκριβῶς τὸ «ΟΧΙ» πού βροντοφώνησε ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β' καὶ ἡ Κυβέρνησή του, καὶ μαζί τους ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἔννοια τῆς θυσίας: «Ἡ θὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι, ἢ θὰ πεθάνουμε!».

Οἱ σιδερόφραχτες στρατιές τοῦ ἄξονα ἀλωνίζουν τὴν Εὐρώπῃ καὶ τὴν Β. Ἀφρική! Λαοὶ μὲ ἱστορία, μὲ στρατὸ διπλάσιο καὶ τριπλάσιο καὶ δεκαπλάσιο ἀπὸ τὸ δικό μας, φοβισμένοι ἐμπρὸς στὴν γερμανικὴ μπόττα καὶ τὴς λόγχεις τοῦ Μουσουλίνι, πού ἀπειλεῖ νὰ καλύψῃ τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ πολεμικὰ ἀεροπλάνα του — παραδίδονται ὁ ἓνας ἔπειτα ἀπ' τὸν ἄλλον στοὺς ἐπιδρομείς! Ἡ Γαλλία ἔχει συντριφτῇ! Καὶ ἡ Κεντρικὴ Εὐρώπῃ ἔχει παραδοθῇ!

Καὶ ἡ Ἑλλὰς περιμένει! Μὲ γαλήνῃ ἔχει παραδοθῇ! Ἡ ἔτοιμη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴ θύελλα πού ἔρχεται! Μὲ τὴν Ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια πού τῆς ἐπιβάλλουν παραδόσεις αἰώνων! Δὲν θὰ ἀκολουθήσῃ τὸ κακὸ παράδειγμα τῶν ἄλ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 586)

ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΚΑΜΠΟΥΡΗΔΩΝ

Δεν θα μπορέσω να σάς δώσω ούτε το γεωγραφικό μήκος, ούτε το γεωγραφικό πλάτος του νησιού όπου συνέβη κάποτε η ιστορία που θα σάς διηγηθώ. Κι' αυτό, γιατί ούτε κι' εγώ το ξέρω.

Ξέρω μόνον πώς το νησί αυτό υπάρχει σε κάποιον ωκεανό, ή μπορεί να είναι ακόμη και στην... ξηρά, σαν εκείνο που ζητούσε να κατακτήσει ο Δόν Κιχώτης με την αχώριστη όρδινάντσα του, τον Σάντσο Πάνθα.

Ας μπουέ λοιπόν στο «Καράβι της Φαντασίας» που θα μάς φέρη στο «Νησί των Καμπούρηδων». Εκεί δεν έχουμε παρά ν' ακολουθήσουμε κατά πόδας τον Γιάννη - Φραγκίσκο, τον κυριώτερο ήρωα της ιστορίας μας, για να ζήσουμε κι' εμείς μαζί του την παράξενη περιπέτειά του.

Ήταν όμορφος και καλοφτιαγμένος νέος ο Γιάννης - Φραγκίσκος. Κι' αυτό το ήξερε καλά! Έτσι, όταν το καράβι του άραξε μία μέρα, ύστερα από μία τρομερή τρικυμία, σ' εκείνο το νησί, η πρώτη του φροντίδα ήταν το πώς να φαντάξη ή τουλάχιστο να κινήση την προσοχή του κόσμου που κατοικούσε εκεί.

Βγήκε, λοιπόν, στη στεριά καμαρωτός κι' αλύγιστος, όρθώνοντας την ψιλή κορμωσασιά του.

Δεν είχε κανένα λίγο βήματα, κι' ένας άνθρωπος, που απ' τη στολή του έμοιαζε να είναι ναυτικός, ήρθε άμέσως κοντά του και τον ρώτησε ευγενικά:

— Έχει ο κύριος άποσκευές;

Στο πρόσωπό του όμως διακρινόταν καθαρά κάποια άποστροφή για τον ξένο.

Ο Γιάννης - Φραγκίσκος γύρισε και τον κοίταξε μία στιγμή, και τότε παρατήρησε πώς αυτός που του μιλούσε ήταν ένας καμπούρης. Έπειδή όμως, παρ' όλη του περηφάνια είχε καλή καρδιά, δε θέλησε να φορτώση τις βαλίτσες του σ' έναν άναπνρο.

— Θα τις κουβαλήσω εγώ ο ίδιος, είπε. Μονάχα, αν θέλεις, δείξε μου κανένα ξενοδοχείο εδώ κοντά.

Ο καμπούρης ναυτικός προθυμοποιήθηκε να τον οδηγήσει στο καλλίτερο ξενοδοχείο του νησιού κι' ύστερα τον χαιρέτισε κι' έφυγε.

Αλλά πόση έκπληξη δοκίμασε ο Γιάννης - Φραγκίσκος όταν είδε ότι ο θυρωρός που στεκόταν εμπρός στην πόρτα ήταν κι' αυτός καμπούρης. «Θα είναι φαίνεται ο αδελφός του ναυτικού που μ' έφερε εδώ! Μεγάλο λαχείο έπεσε στην οικογένειά!» σκέφθηκε με κάποια λύπη, και πανηγύρισε να του ετοιμάσουν το γεύμα.

Αλλά ενώ δρισκετόταν στο τραπέζι κι' έτρωγε με πολλή όρεξη, παρατήρησε πάλι πώς όχι μόνο η υπηρέτρια που του σερβίριζε το φαγητό του, αλλά και όλοι οι άλλοι, οι πελάτες, τα γκαρσόνια, λοι ήταν εκεί, οι πελάτες, τα γκαρσόνια, ως και οι μάγειροι ακόμα, όλοι, μα όλοι, ήταν καμπούρηδες!

Το παράξενο είναι, ότι όλος αυτός ο κόσμος τον κοίταζε με πολύ μεγάλη περιέργεια.

Παράδοξο ξενοδοχείο, είπε μέσα του ο Γιάννης - Φραγκίσκος. Θα λεγε κανείς, ότι όλοι οι σακάτηδες του νησιού συμφώνησαν να συναντηθούν εδώ πέρα. Α! δεν έχει. Αύριο θ' αλλάζω ξενοδοχείο.

Όλη ή καλή του διάθεση χάθηκε με μιάς. Άφησε το φαγητό στη μέση και βγήκε έξω να πάρη λίγον αέρα. Έξαφνα τον πλησίασε μία γριά, καμπούρα βέβαια κι' αυτή, μα κατά τα άλλα όμοια με τις άλλες γυναίκες, δηλαδή, αρκετά φλύαρη, και περιέργη.

Οι έρωτήσεις έδιναν κι' έπαιρναν: από που έρχόταν; Πού πήγαινε; Τι ήταν; Γιατί ήρθε στο νησί; Όταν τέλος, ικανοποίησε τη περιέργειά της, τον περιεργάστηκε απ' την κορφή ως τα νύχια μ' ένα βλέμμα συμπόνιας και του είπε:

— Και δεν μου λές, παλληκάρι μου, είναι πολλός καιρός που... που είσαι έτσι;

— Πώς έτσι; ρώτησε έκπληκτος ο Γιάννης, προσπαθώντας να εξηγήση το συμπονετικό βλέμμα της γριάς. Τι έννοιες δηλαδή;

— Νά... θέλω να πώ... από τότε τόπαθες αυτό; Ξανάπε ή γριά αγγίζοντας ελαφρά την πλάτη και το στήθος του νέου.

— Έτσι ήμουν πάντα, απάντησε εκείνος με μεγαλύτερη έκπληξη, ενώ συγχρόνως επιθεώρησε με μία ματιά τον εαυτό του κι' έμεινε άπολύτα ικανοποιημένος απ' την ώραία του κορμωσασιά.

— Α! Όποτε τόχει από γεννητά του, μονολόγησε ή γριά. Κακόμοιρο παιδί, πρόσθεσε κινώντας το κεφάλι της με οίκτο.

— Θάναι σίγουρα τρελλή, σκέφθηκε ο Γιάννης — Φραγκίσκος και διάσθηκε ν' απομακρυνθή.

Έκανε έναν περίπατο. Απ' όπου κι' αν πέρασε, όμως, δεν συνάντησε παρά καμπούρηδες. Νέοι, γέροι, γυναίκες, παιδιά, όλοι είχαν κι' από μία καμπούρα!

— Θα όνειρεύμαι, είπε μέσα του ο νέος. Φαίνεται πώς σ' αυτό το μέρος έπεςε... έπιδημία καμπούρας! Σίγουρα ο ξένος θα κολλήσ' απ' τον άλλο! Ας πάω κι' άλλου.

Φώναξε γρήγορα έναν άμαξά — καμπούρη φυσικά — για να κάμη έναν γύρο στο νησί. Αλλά ή έκπληξή του ήταν μεγάλη όταν, καθώς ανέβαινε στο άμαξι παρατήρησε πώς αντί για άλλογο είχαν ζέψει εκεί μιά... καμήλα!

— Πού θα πάω τον κύριο; ρώτησε μ' ένδιαφέρον ο άμαξάς. Στο νοσοκομείο;

— Τι; Στο νοσοκομείο; Έκανε ο Γιάννης. Όχι. Θέλω να γυρίσω το νησί.

Ο άμαξάς μουρμούρισε συγκαταβατικά ένα «μάλιστα», έτσι όπως όταν παραδεχόμαστε κάτι για να μη χαλάσουμε το χατήρι σ' έναν άρρωστο, έδωσε μιά καμτσικιά στην καμήλα και το άμαξι ξεκίνησε.

Πέρασαν από πολλούς δρόμους, αλλά παντού, όπου και να γυρίζε κανείς το μάτι του, έβλεπε το ίδιο θέαμα: ανθρώπους με καμπούρες μπρός ή πίσω ή και τα δύο μαζί. Ακόμα και ή κυρτές στέγες των σπιτιών και τα γύρω βουνά έδιναν την έντύπωση πελώριας καμπούρας.

— Νά το παλάτι, είπε κάποια στιγμή ο άμαξάς.

Κι' έδειξε στον Γιάννη ένα μεγάλο κτίριο που φαινόταν σαν να σκυβε κάτω απ' το βάρος ενός πελώριου χρυσού θόλου.

— Μπά; Έχετε και βασιλιά; ρώτησε παραξενεμένος.

— Βεβαιότατα έχουμε. Είναι ο Πούφ ο Α'.

— Και δε μου λές, φίλε μου, εξακολούθησε ο Γιάννης — Φραγκίσκος, είναι κι' ο βασιλιάς Πούφ... έχει... είναι, τέλος πάντων... καμπούρης;

Την τελευταία λέξη την πρόφερε με χαμηλή φωνή, που μόλις ακούστηκε.

— Καμπούρης; φώναξε ο άλλος και τα μάτια του άστραφαν από περηφάνια. Μά, και βέβαια! Είναι ο όμορφότερος άνδρας σ' όλο το νησί κι' ή καμπούρα του είναι διπλάσια απ' τη δική μου.

Ο νέος κοίταξε μ' άποστροφή τη ράχη του άμαξά.

— Νά, συνέχισε εκείνος με κάποια λύπη στη φωνή του, εγώ δεν έχω παρά μία καμπούριτσα. Αλλά τί να κάνεις; Υπάρχουν και χειρότερα στον κόσμο, πρόσθεσε καρφώνοντας τα μάτια του στην πλάτη του νέου.

— Πήγαινε με σε κανένα θέατρο, είπε ο Γιάννης γευριασμένος για να δώση ένα τέλος στη δυσάρεστη συνομιλία.

— Λυπούμαι, αλλά δεν θα μπορέσω, κύριε.

— Μπά; Και ο λόγος;

— Η «πριμαντόνα» μας είναι τόσο ευαίσθητη, ώστε θα μπορούσε να λιποθυμήσει μόλις θ' άντικρυζε τον κύριο. Και καταλαβαίνεις. Θα σταματήσει άμέσως ή παράσταση.

— Τί σημαίνει αυτό; Γιατί θα λιποθυμήσει άμα δη έμένα; ρώτησε ο Γιάννης μ' άπορία.

Ο άλλος δεν απάντησε, αλλά το βλέμμα του καρφώθηκε με μεγαλύτερη επίμονη στην πλάτη του νέου.

— Ώρα είναι να με πής και στραβοκάνη, φώναξε αγανακτισμένος ο Γιάννης — Φραγκίσκος.

— Δεν θα επέτρεπα στον εαυτό μου να πη τί σκέπτεται, είπε ο άλλος με ανάδεια.

Τα πράγματα θάπαιρναν άσχημη τροπή, αν εκείνη τη στιγμή κάποιος δεν έκανε νόημα του άμαξά να σταματήσει.

Ήταν ο Δήμαρχος του τόπου, ένα κοντό, καμπούρικο γεροντάκι.

— Γιατί στενοχωρείς έτσι τον ξένο μας; είπε άυστηρά στον άμαξά.

Ο Γιάννης κατέθηκε άμέσως κάτω και θέλησε να τον εύχαριστηση, αλλά εκείνος τον διέκοψε:

— Δεν φταίτε έσείς αν έτσι σάς έκανε ο Θεός, είπε κουνώντας φιλοσοφικά το κεφάλι! Ντροπή σου να λυπήσης τόσο τον κύριο! Πρόσθεσε γυρίζοντας στον άμαξά.

— Αλλά... έκανε ο Γιάννης — Φραγκίσκος, πνιγμένος από αγανάκτηση.

Ο Δήμαρχος δεν τον άφησε να τελειώση τη φράση του.

— Τι τα θέλεις, δυστυχισμένο μου παιδί, είπε, στη χώρα των καμπούρηδων ήνσια πλάτη δεν γίνεται ποτέ δεκτή μ' ένσυνασμο. Πρέπει να το πάρης άπόφαση. Ίσως όμως να υπάρχει κάποιο φάρμακο και για σένα. Ξέρεις είμαι λιγάκι και γιατρός, ώστε...

Αλλά ο Γιάννης δε στάθηκε ν' άκούση περισσότερο. Ύστερα από λίγο μπήκε σ' ένα παπλωματάδικο, όπου άγόρασε δύο μεγάλα πακέτα καλλί. Από εκεί έτρεξε ήνσια στο ξενοδοχείο του, κλειδώθηκε στην κάμαρά του και δε βγήκε παρά την άλλη μέρα το μεσημέρι.

Όταν έκανε την εμφάνισή του στην τραπεζαρία, όλων τα μάτια στηλώθηκαν άπάνω του με θαυμασμό. Τι μεταμόρφωση ήταν αυτή! Οι όμοι είχαν άνεβει πιό ψηλά απ' τον λαιμό του και στη ράχη του είχε μιά πελώρια καμπούρα.

— Τι όμορφος νέος! είπαν σιγά δύο νέες κυρίες που έτρωγαν εκεί.

Στο θέατρο, όπου πήγε, το ίδιο εκείνο βράδυ, του έγινε ή καλλίτερη ύποδοχή. Η γυναίκες του χαμογελούσαν, οι άνδρες τον κοίταζαν με ζήλεια κι' ή πρωταγωνίστρια του έκανε την πιό βαθειά της ύ-

πόκλιση. Δύο καμπούρες! Δεν είναι άστεια!

—“Αχ, πόσο καμπούρης είναι! σιγοψιθύριζαν από παντού με θαυμασμό. Έκείνος όμως έμεινε ψυχρός κι’ αδιάφορος. Σκεπτόταν πώς αν συνέβαινε κάτι απρόοπτο νά, λόγου χάρη, αν έπιανε έξαφνα φωτιά και καίγονταν οι καμπούρες του, δεν θα ήταν πάλι, παρά ο «Ίσιος Γιάννης», και θαχανε με μιάς όλη τη συμπάθεια που είχε αποκτήσει.

Είχε μετανοιώσει που ήρθε εκεί και σηκώθηκε να φύγει χωρίς να περιμένη το τέλος. Άλλα όταν έφθασε στην πόρτα αναγκάστηκε να σταματήσει για να κάνει τόπο σε μια νέα μαυροφορεμένη γυναίκα, που έμπαινε εκείνη τη στιγμή συνοδευόμενη από άλλες γυναίκες στο ίδιο μαυροφορεμένες. Στάθηκαν μπροστά σ’ ένα σκοτεινό θεωρείο που ήταν γύρω-γύρω κλεισμένο με πυκνά κάγκελλα, ή πόρτα άνοιξε από μέσα κι’ όλη ή συνοδεία γλύστρησε διαστικά εκεί, σαν νάθελε να χαθί απ’ τα μάτια του κόσμου.

—Ποιές είναι αυτές; ρώτησε ο Γιάννης Φραγκίσκος κάποιον που στεκόταν δίπλα του.

—Πώς, δεν ξέρετε; “Α, ναι! Είστε ξένος. Είναι ή πριγκίπισσα Μίνα, ή κόρη του βασιλιά Πούφ.

—Πώς; Πριγκίπισσα; άπόρησε ο νέος. Θάλεγε κανείς πώς συνώδευαν μάλλον κανέναν... κατάδικο! Αυτές οι κυρίες την έριξαν κυριολεκτικά μέσα σ’ εκείνο το κλειστό κλουδί.

—Πραγματικά, έτσι έκαναν, στέναξε ο άλλος. “Η πριγκίπισσα Μίνα είναι τόσο άσκημη, τόσο κακοφτιαγμένη! “Ενα τέρας!

—Τί έχει, λοιπόν; Κι’ όμως μου είπαν πώς είναι ή μονάκριβη κόρη του βασιλιά.

—“Οχι, δόξα τώ Θεώ, ο βασιλιάς Πούφ έχει και γιού. Τόν πρίγκιπα Πάφ, που είναι το καμάρι του λαού. Δεν έχει κλείσει ακόμα τὰ 15 του χρόνια, κι’ όμως σὰς δεβαιώνω, κύριε, πώς είναι τόσο καμπούρης όσο σεις κι’ εγώ. “Όσο για την πριγκίπισσα; Καλλίτερα νά μη τὸ σκέπτεται κανείς... “Η ράχη της είναι τόσο ίσια, αυτό σαν τη παλάμη του χεριού μου! Γι’ αυτό δεν παρουσιάζεται ποτέ σε καμμία τελετή.

—Δυστυχισμένο κορίτσι! έκανε με λύπη ο Γιάννης, κι’ αναλογίσθηκε τί μαρτύριο θα ήταν για την πριγκίπισσα νά βρισκεται ανάμεσα σε τόσοι καμπούρηδες!

—“Αλήθεια, κακόμοιρο κορίτσι! συμφώνησε κι’ ο άλλος.

—Μένει στο παλάτι; ξαναρώτησε ο Γιάννης.

—“Α όχι. Θα ήταν πολύ λυπηρό θέαμα για την Μεγαλειότητά του. Μένει σ’ εκείνο το πέτρινο σπίτι με τὸν κήπο, που είναι κοντά στο φάρο. Θα φύγει τώρα πριν τελειώσει το θέατρο για νά μη την δῇ κανένας. “Εξυπνος άνθρωπος ο θεατρώδης, πρόσθεσε χαμογελώντας, φροντίζει νά μη χάσει τὸν πελάτη τους.

Δύο ώρες αργότερα, ο Γιάννης — Φραγκίσκος βρισκόταν εμπρός στο σπίτι της πριγκίπισσας. Σκαρφάλωσε τὸν τοίχο και πήδησε μέσα στὸν κήπο χωρίς νά τὸν ἀντιληφθῇ κανένας. Ούτε φύλακας, ούτε καν σκύλος ὑπῆρχε εκεί για νά φυλάει την πριγκίπισσα. “Ετσι, προχώρησε ἀνενόχλητος κι’ ἀνέβηκε τη σκάλα.

Μέσα σε μιά μεγάλη αἴθουσα είδε την πριγκίπισσα νά καθεται ὀλομόναχη με τὸ πρόσωπο κρυμμένο στα χέρια και νά κλαίει, ἀλλά καθώς άκούσε τὸν κρότο απ’ τὰ βήματά του, πετάχθηκε ξαφνιασμένη και ήρθε πρὸς τὸ μέρος του.

—Τί ζητάτε ἐδῶ; τὸν ρώτησε, κι’ ή φωνή της ήταν τόσο γλυκειά σαν ἀσημένιο κουδουνάκι.

—Πριγκίπισσά μου, εἶπε ο Γιάννης — Φραγκίσκος θαμπωμένος απ’ την ὀμορφιά της, συγχώρεσέ με που πήρα τὸ θάρρος

νάρθω ἐδῶ. Σε είδα άπόψε στο θέατρο κι’ έμαθα πόσο δυστυχισμένη είσαι. “Εγώ δεν είμαι, βέβαια, πρίγκιπας, ἀλλά κατ’άγομαι ἀπὸ εὐγενική γενιά. “Αν δεχτῆς νά γίνης γυναίκα μου θα είμαι σ’ ὅλη τη ζωή μου ὁ πιστός σου δούλος.

—Δεν με νοιάζει αν δεν είσαι πρίγκιπας, ἀπάντησε εκείνη, και δεν θα είχα ἀντίρρηση γι’ αυτό που μου λές, ἀλλά... δεν μπορώ νά δεχτώ. “Αχ, κύριε, δεν είμαι... καμπούρα! πρόσθεσε στο τέλος με λυγμούς.

—Τόσο τὸ καλλίτερο, πριγκίπισσά μου, τη διέκοψε ο Γιάννης, κι’ αν μου ἐπιτρέπης θα καταθέσω κι’ ἐγώ στα πόδια σου τίς... καμπούρες μου μαζί με την καρδιά μου.

Και λέγοντας αυτά, έπεσε γονατιστὸς μπροστά της, τράβηξε τὸ σακκάκι του, δπου μέσα ήταν ραμμένες οι «καμπούρες» και τίς έρριξε μπροστά της.

“Εκείνη κόντεψε νά τρελλαθῇ απ’ τη χαρά της.

—Και τώρα ἄς φύγωμε ἀμέσως ἀπὸ δῶ, εἶπε ο Γιάννης. Τὸ καράβι που μ’ έφερε θα μᾶς πάη κατ’ εὐθείαν στην πατρίδα μου.

“Η πριγκίπισσα δεν κάθισε νά πολυσκεφθῇ. Κρεμάσθηκε χαρούμενη στο μπράτσο

του νέου που θα την ὡδηγοῦσε τώρα πρὸς την εὐτυχία.

“Υστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ έγιναν οί γάμοι τους.

“Η Μίνα, που δεν ήταν πιά πριγκίπισσα, ζούσε τώρα εὐτυχισμένη μαζί με τὸν ἄνδρα της και τὰ δυὸ τους παιδιὰ, που ἀποκτήσανε αργότερα. Με έκπληξη έβλεπε ὅτι ὑπάρχουν και χώρες ὅπου μπορεί νά ζήση κανείς καλὰ δίχως νά είναι καμπούρης.

“Όσο για τὸν Γιάννη — Φραγκίσκο, ή περιπέτειά του ἐκείνη στο νησί, τὸν δίδαξε ν’ ἀντιμετωπίζει φιλοσοφικά την ἀνθρώπινη κακία και κουταμάρα και νά παραδέχεται τὸν κόσμο ἔτσι ὅπως είναι, χωρίς νά θέλη νά ἀποδείξει ὅτι αὐτὸς μονάχα είναι ὁ ἴσιος κι’ ὁ σωστός, γιατί ἀλλοίως μόνο γελοῖος γίνεται και τίποτα δεν καταφέρνει.

“Ετσι, ο Γιάννης — Φραγκίσκος πάντα έχει στὸν νου του ὅτι:

Στὼν καμπούρηδων τὴ χώρα
Βλέπουν με κακὸ τὸ μάτι
ὅποιον θέλει νά τους δείξη
ὅτι έχει... ἴσια πλάτη.

Φ. Μ.

(Διασκευή ἀπὸ τὸ Γαλλικὸ)

ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΡΥΦΕΣ ΤΟΥ “ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ.”

ΣΤ’ ΑΓΝΩΣΤΟ!

Οί παλιοί πεθεῖνουν κι’ οί νιοί γερνοῦν με την ἴδια ἔννοια.

Μ. Μαλακάσης

Στ’ ἀγνώστου τὸν ὠκεανὸ
στην ἀπεραντοσύνη
μιά βάρκα κεί με τὸν ἄφρο
παίζει, γλυστρώντας σαν δελφίνι.

Με τὴ ματιά στοχαστικιά
λεβέντης νιὸς λάμνει με βιάση...
ὦ, στὸ λιμάνι που γλυκὰ
τὸ πλέκει μ’ ὄνειρα θα φθάση...

Περνάει ὁ νοθευτῆς καιρὸς
χιονίστηκε... κι’ ὅμως προσμένει!
ἀχέι — γέλιο — ψιθυρισμὸς
σ’ ἕνα κουφάρι π’ ἀπομένει...

Τὰ ὄνειρα τὰ νεανικὰ
π’ ἔπλεσε τὸ γαλάζιο κύμα
γίναν ἄφροι, ὦ συμφορά!
ὦ τῆς ζωῆς διαβάτη κρίμα!

ΘΕΟΠΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«ΦΥΓΗ»

Νά σκέπτομαι ὅλο τὴ φυγή
με καλοτάξιδη γαλέρα
νά σκέπτομαι ὅλο τὴ φυγή
σε μιά φιλόξενη ἄλλη γῆ
κάποια ἀνοσιδίατη ἡμέρα...

Ν’ ἀνθίξῃ ὁ πόθος μου ὁ κρυφὸς
σαν ῥόδο μέσα σὲ μιά γλάστρα
ν’ ἀνθίξῃ ὁ πόθος μου ὁ κρυφὸς
και νά γεμίζω ἄπάνω φῶς
λαμπρότερο κι’ ἀπ’ τ’ ἄστρα...

Ν’ ἀπλώνω ὡς πέρα τὰ φτερά
πάνω στ’ ὀρίζοντα τ’ ἀσήμια
ν’ ἀπλώνω ὡς πέρα τὰ φτερά
έχοντας μπράς μου τὴ χαρὰ
και πίσω μου σωρὸ συντρίμια...

Νά πλέω σὲ πέλασ γαλανὸ
με γύρω ἀσάλευτη γαλήνη
νά πλέω σὲ πέλασ γαλανὸ
και νά θωρῶ μόνο οὐρανὸ
ὡς πού τὸ βλέμμα μου νά σβύνῃ...

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΘΕΟΦΙΛΑΚΟΣ
(Σπάρτη)

«ΘΕΡΜΑΣΤΡΕΣ»

«Παράπονο ἀπ’ τὸ βυθό».

Χρυσάυγες μαγικές, ὄνειρόθωρα πλάτια
πολιτείες θαμπές που διαβαίνειτ’ ἀγάγια...
σμαραγδένια νησιά, φιδωτὰ περιγιάλια...
λιποπέρχута νέφη στ’ οὐρανὸ πὰ παλάτια...

«“Ω και μεις τῆς Ζωῆς τὸ γλυκὸ παραμῦθι
νοσταλοῦμε κλειστοί στα μετὰλλινα βύθη».

Δειλινὰ πορφύρενα και σμαλτόχυτα βράδια
ισκιωμένες πλαγιές που σκορπίζονται γύρω
σιγοθρόισμα σκίονου, ἀσφοδελῶν τὸ μῦρο
και ἀνάσα βουήσια μ’ ἀπαλὰ γλυκοχάδια...
«“Ω και μεις τῆς Ζωῆς γλυκὸ παραμῦθι
νοσταλοῦμε κλειστοί στα μετὰλλινα βύθη».

Πόθοι τόσοι μᾶς καίνε σαν αὐτὰ τὰ «καζάνια»
που ξεφτιλοῦνται θοερρὰς στην φριγμένη τους
και βραχνὰς τρομερὸς μᾶς ὀργώνει τὰ σπλά-

μη θωρώντας ποτὲ τ’ ἀχνογᾶλα οὐράνια...
«“Ω και μεις τῆς Ζωῆς γλυκὸ παραμῦθι
νοσταλοῦμε κλειστοί στα μετὰλλινα βύθη».

ΠΑΝΟΣ ΑΣΙΝΑΙΟΣ
(Ναῦπλιον)

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Σαν θα πλένῃ τοῦ ὑπὸστεγου τῆς παιλιῆς τῆς
(λαμαρινῆς)

Τοῦ συγνέφου κάθε δάκρυ

Τότε πιά κανείς θα νοιώσῃ πὸς φθινόπωρο
(σημῶνει)

χρυσωμένο ἀπ’ ἄκρη σ’ ἄκρη.

Τότε πιά κανείς θα νοιώσῃ τὴν ψυχὴ του πιὸ
(θλιμμένη)

νά πηγαίῃ πρὸς τὰ κεί

“Όπου καθ’ ἀνθρώπου σῶμα εἶπ’ ή μοῖρα νά
(πηγαίῃ)

Σαν θα φτάσῃ ή ὥρ’ αὐτή.

ΕΡΓΕΝΗΣ

ΜΟΝΑΞΙΑ

Τῆς ὑγρῆς φυλακῆς μου ταπεινὸ κονητλήρι

στὰ εἰρείπια που μείνανε — τῆς ὀδύνῃς μου
(ταῖρι —

στὰ συντρίμια που ἄφησε ή φοδερὴ καται-

χύνει γύρω τρεμόσβυστη τὴ χλωμὴ του ἀχτίδα...
(γίδα

Μ’ ἀπαλὸ φιδογλύστρημα στῆς ψυχῆς μου τὰ
(βόθ

στοῦ κελλιού μου τὰ ἄδυστα που ή γαλήνη ἐ-

προσπαθεῖ στα καρδιόφυλλα σιωπηλὰ νά δια-

τῆς ψυχῆς μου τὰ ὄνειράτα, τὴν ἀσγὴ π’ ἔχω
(δύση

“Απ’ τὰ νέφη τοῦ ὀρίζοντα ξεπροβάλλει στη
(φύση

ή σελήνη παρήγορη ἀπαλὰ νά φιλήσῃ

τίς σκιές στα φυλλώματα και τὰ κάλλη του
(κόσμου

μιά γαλήνη ἀπεραντὴ ἐξελχὺ ἔμπροσ μου.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΜΠΑΡΜΠΟΠΟΥΛΟΣ
(Κυπαρισσία)

Ἡ Σελίδα τῶν Μιυρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τὰ παιδιά τοῦ 40

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ἐλάτε νὰ προσκαλέσωμε σήμερα στὴ συντροφιά μας μερικά παιδάκια ἐκείνου τοῦ δοξασμένου καιροῦ ποῦ ἡ Ἑλλάδα μας εἶχε νικήσει, στὰ Βορειοηπειρώτικα βουνά, μιὰ μεγάλη αὐτοκρατορία: Τοὺς Ἴταλους ποὺ ξεχύθηκαν νὰ σκλαδῶσουν τὸν τόπο μας. Θὰ τὴν ἔχετε βέβαια ἀκούσει αὐτὴ τὴν ἡρώικη ἱστορία ποὺ κάθε χρόνο γιορτάζετε στὸ σχολεῖό σας μὲ τραγούδια καὶ μὲ σημαίες ποὺ τίς στολίζει τὸ «Ὀχι».

Λοιπὸν ἂς ὑποδεχτοῦμε ἕνα δυὸ παιδάκια ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ποὺ θὰ μᾶς μιλήσουν γιὰ κείνο τὸ δοξασμένο ἀγῶνα ποὺ δόξασε τὴν Ἑλλάδα. Νά τον, ποὺ ἔρχεται πρῶτος πρῶτος, μὲ τὸ ταγαράκι στὸν ὦμο, ὁ Νάσος Ρίσκας. Εἶναι ἕνα ἀγόρι τῆς Πίνδου ὡς δέκα χρονῶν ποὺ καθόταν κοντὰ στὸ διοικητήριο τοῦ στρατοῦ. Μιά μέρα λοιπὸν, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὶς νίκες τοῦ στρατοῦ μας, πάει καὶ βρίσκει τὸ διοικητή.

— Δὸς μου κι' ἐμένα ἕνα τουφέκι, τοῦ λέει, ἕνα τουφέκι κοντόκανο θέλω νὰ πολεμήσω μαζί σου.

Ὁ διοικητὴς γέλασε καὶ χαϊδεύοντας τὸ Νάσο τοῦ εἶπε:

— Θέλεις νὰ σκοτώσης Ἴταλους ἢ νὰ κάμης καλὸ στὴν πατρίδα σου, Νάσο;

— Γιὰ τὴν πατρίδα μου θέλω νὰ πολεμήσω, ἀποκρίθηκε τὸ παιδί.

— Μὰ δὲν πολεμοῦν, Νάσο μου ὅλοι οἱ στρατιῶτες. Γιὰ δές; Νά, αὐτοὶ ἐδῶ, μαγειρεύουν, οἱ ἄλλοι περιποιοῦνται τοὺς πληγυμένους, αὐτοὶ ἐδῶ πάει τὰ μηνύματα. Ξέρεις ἀλήθεια τὰ μονοπάτια, μικρέ;

— Ἀκου, λέει, ἀπάντησε τὸ παιδί, ὅλα τὰ ξέρω νεράκι. Περπατῶ καὶ τὴ νύχτα καὶ δὲ φοβάμαι.

— Ἐ, μὰ τότε τὸ ὅπλο δὲ σοῦ χρειάζεται, πισιρικό τοῦ εἶπε ὁ διοικητὴς. Θὰ βοηθᾷς τὸ Γιῶργη ποὺ θάναί ἀγγελιαφόρος δικός μου. Θὰ τὸν πηγαίνης ἀπὸ τὰ σύντομα μονοπάτια, νὰ δίνετε τὰ μηνύματα στὰ χωριά καὶ στὰ τάγματα ποὺ φυλάνε τὶς κορυφές.

Ὁ Νάσος χύθηκε τότε στὸ λαιμὸ τοῦ διοικητῆ καὶ τὸν φίλησε. Παρ' ὀλίγο μὰ

λίστα νὰ τὸν ρίξη κάτω. Τόση ὁρμὴ εἶχε βάλει. Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα ὁ Νάσος Ρίσκας ἔγινε ἀπ' τοὺς καλλίτερους συνδέσμους τοῦ στρατοῦ. Πληγώθηκε μάλιστα μιὰ φορὰ ποὺ πῆγε ἕνα μῆνυμα σ' ἕνα σῶμα ποὺ πολεμοῦσε. Γι' αὐτὸ τοῦ ἔδωκαν καὶ παράσημο.

Νά τώρα κι' ἡ Μαρίτσα. Εἶναι ὀκτῶ χρονῶν — ἦταν δηλαδὴ τότε γιατί τώρα εἶναι κοτζάμ κοπέλλα — καὶ τὰ χεράκια τῆς εἶχαν τρυπήσει ἀπ' τὶς βελόνες νὰ πλέκη πουλόβερ καὶ κασκόλ γιὰ τοὺς στρατιώτες. Νά κι' ὁ μικρὸς ἀδελφός τῆς, ὁ Νίκος, ποὺ κρατοῦσε στὰ χεράκια τοῦ τὸ νῆμα ποὺ τύλιγε ἢ γιαγιά, γιὰ τὸ πλέξιμο. Νά κι' ἡ Βιολέττα ποὺ ἔγραφε γράμματα μὲ τὶς συμμαθητρίδες τῆς γεμάτα εὐχές καὶ χαρούμενα νέα γιὰ κείνους ποὺ πολεμοῦσαν.

Ἔτσι δούλεψαν τότε, παιδιά μου, μικροὶ καὶ μεγάλοι καὶ νίκησαν τοὺς ἐχθρούς μας καὶ δόξασαν τὴν Ἑλλάδα. Γι' αὐτὸ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους ἥρωες, ἂς τιμήσουμε σήμερα καὶ τὰ ἡρώικα παιδιά τοῦ 1940.

Μὲ ἀγάπη
Ἡ Γιαγιά ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τὸ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Ἡ γριά Βάβω διηγεῖται στὰ ἐγγονάκια τῆς τὴν παραμονὴ στὶς 28 Ὀκτωβρίου:

Μιά φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν μιὰ στάνη. Ὁ τσοπάνης, τὰ τσοπανόπουλα καὶ τὰ ζωντανὰ ζοῦσαν εὐχарιστημένα.

Τὰ πρόβατα ἔβρισκαν ἄφθονο τὸ χορταράκι τους καὶ οἱ πιστικοὶ εἶχαν μὲ τὴ σειρά τους μπόλικο γάλα, τυρὶ καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ποὺ ὁ Θεὸς δίνει στὸν ἄνθρωπο, καὶ περνοῦσαν τὶς μέρες τους, χωρὶς νὰ γίνωνται κανενὸς βάρους, χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς γείτονές τους μὲ τοὺς ὁποίους εἶχαν πάντα φιλικὲς σχέσεις!

Καὶ ζοῦσαν ἡσυχοὶ γιατί ὁ σκύλος τους, Στράτο τὸν ἔλεγαν — μὴ σὰς φανῇ καὶ πολὺ παράξενο τ' ὀνομά του — φύλαγε τὴ στάνη καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ καὶ νὰ κάμῃ κακὸ στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ πρόβατα.

Μὰ τὸ λιοντάρι δὲν μπορούσε νὰ ἡσυχάσῃ βλέποντας τὴν εὐτυχία τους:

Θέ νὰ τοὺς δείξω, τῶρ' ἐγώ
Δὲν θὰ χαροῦνε τὰ δικά τους.
Θὰ τοὺς τὰ κάμω ρημαδιό.
Δὲν λογαριάζω χίλιους Στράτους.
Καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ στάνη τὸ λιοντάρι, ποὺ ἂν εἶχε χέρια θὰ τὰ ἔτριβε μὲ εὐχαρίστηση, ἀποφασισμένο νὰ μπῇ μέσα καὶ νὰ ἀλωνίσει! Δὲν μπορούσε νὰ βλέπῃ εὐτυ-

χισμένη μιὰ στάνη καὶ τὸ τσοπανόσκυλο νὰ πιστεῖ πῶς ἦταν μεγάλος καὶ τρανὸς φύλακας τῆς στάνης του! Καὶ καθὼς προχωροῦσε τραγουδοῦσε:

Τὸ λιοντάρι τώρα φτάνει
Ἀχ ἀλλοίμονο στὴ στάνη
Προβατάκι, Λιόντα, φάτο
Ἀχ κακὸ ποῦ σου ῥθε Στράτο!

Τὸ τσοπανόσκυλο ὅμως, πῆρε χαμπάρι γιὰ τὸν κίνδυνο ποὺ ἀπειλοῦσε τὴ στάνη του. Μὰ δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ σκυλιὰ ποὺ τὰ χάνει καὶ βάνει «τὴν οὐρὰ κάτω ἀπὸ τὰ σκέλη του»:

Σὲ πῆρα λιοντάρ'
Νὰ ξέρης χαμπάρ'!
Νὰ δῆς τί θὰ πάθ'
Ὁ νιὸς Γολιάθ.
Ἀπ' τὸ Δαυὶδ τῆς Στάνης
Λιοντάρι θὰ πεθάνης!

Ἀρχισε ν' ἀλυχτᾷ καὶ πῆρε τὴ θέση του κοντὰ στὴν πόρτα τῆς στάνης καὶ περίμενε. Σὲ λίγο ἄκουσε ἕνα θόρυβο ποὺ ζύγωνε! Ξερρόκλαδα ἔσπαζαν καὶ τὸ λιοντάρι βρυχόταν τόσο δυνατὰ ποὺ προκαλοῦσε τὸν τρόμο σ' ὅλο τὸν τόπο!

Μόνον ὁ Στράτος δὲν φοβόταν!... Μὰ καὶ τὰ πρόβατα ποὺ ξύπνησαν πῆγαν κοντὰ στὸ σκύλο καὶ κάτι κριάρια θεόρατα, χτυποῦσαν τὰ κέρατά τους τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο λές καὶ τὰ τρώχισαν!...

Σὲ λίγο νὰ σου καὶ τὸ λιοντάρι, μπρὸς στὴν πόρτα τῆς Στάνης:

— Ἀνοίξε Στράτο, γιὰ νὰ μπῶ
Τὴ στάνη νὰ χαλάσω
Νὰ περιμένω δὲν μπορῶ
Τὴν πόρτα σου θὰ σπάσω!
Ἀπ' τὸν κριὸ τὸ ζηλευτὸ
Θὰ πάρω τὸ τομάρι.

— Ἀν ἔχης τέτοιο τὸ σκοπὸ γελάστηκες λιοντάρι!
Καὶ καθὼς ἀπαντοῦσε ὁ Στράτος μὲ τὰ δυὸ τελευταῖα τετράστιχα — στὸ μεταξὺ εἶχε ἀνεβῇ στὴ μάτσα τοῦ λιονταριοῦ, γαντζώθηκε ἀπάνω του κι' ἄρχισε νὰ τὸ δαγκάνῃ.

Τὰ ἔχασε τὸ λιοντάρι! Ποῦ νὰ φανταστῇ τέτοια τὸλμη ἀπ' αὐτὸ τὸ Στράτο ποὺ τὸ νόμιζε γιὰ ψωρόσκυλο σὰν κάτι τέτοια ποὺ εἶχαν ἄλλες γειτονικὲς στάνες ποὺ αὐτὸς τὶς ἀλώνιζε, ὅταν τοῦ ἄρεσε, ἀνενόχλητος!

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ἐκπληξή του. Σὲ μιὰ στιγμή τρία θεόρατα κριάρια ξεχύθηκαν ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ ἄρχισαν νὰ κουντράνε μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῶν κεφαλῶν τους τὸ λιοντάρι, ποὺ μὲ τὸ σκύλο στὴ ράχη του, καὶ τὰ χτυπήματα τῶν κριαριῶν εἶχε ἀποκάμει κι' εἶχε σωριαστῇ ἀναίσθητο...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 576)

ΤΟ ΧΑΛΙ ΤΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝΙΑΣ

Πάνε πολλά χρόνια, όπως λένε, που ο σουλτάνος της Πόλης, συνοδευόμενος από το μονάρικο γιο του και μία πολυάριθμη ακολουθία, έκανε μία περιοδεία στο βασίλειό του.

Μία μέρα, έφτασαν σ' ένα μεγάλο χωριό, που ήταν περιτριγυρισμένο από λειβάδια. Στην πλατεία του χωριού ήταν μαζεμένοι πολλοί κόσμος, γιατί γινόταν πανηγύρι. Άνδρες, νέες γυναίκες, παιδιά, πηγαίνονταν, άλλοι πουλούσαν και άλλοι αγόραζαν κάθε λογής πράγματα. Άλλα από όλα τα εμπορεύματα που είχαν εκεί, τα καλλίτερα ήταν κάτι θαυμάσια χαλιά με χίλια χρώματα και με περίεργα σχέδια, που τα ύφαιναν στο χωριό αυτό. Ο σουλτάνος με το γιο του, μίλησε με τους χωρικούς, ρωτώντας να μάθει ποιος ύφαινε τα καλλίτερα χαλιά στο χωριό. Τού έδειξαν μία ωραία κοπέλλα και την έφεραν κοντά του για να την ρωτήσει πώς έμαθε τόσο νέα να κάνει τέτοια άριστουργήματα. Η κοπέλλα τού είπε ότι όλη της η οικογένεια ασχολείται μ' αυτή τη δουλειά κι' αυτή από μικρή έμαθε αυτή την τέχνη και την αγάπησε τόσο πολύ, που δεν θα την άφηνε ακόμη κι' αν γινόταν βασίλισσα!

Ο πρίγκιπας, αφού μίλησε λίγο κι' αυτός μαζί της, ένθουσιάστηκε τόσο πολύ από την έξυπνάδα της και την προκοπή της, που ζήτησε από τον πατέρα του να του δώσει την άδεια να την παντρευτεί.

—Παιδί μου, τού είπε ο σουλτάνος, μη το κάνεις αυτό. Να πάρης μία χωριάτισσα, εσύ ένας πρίγκιπας! Θα σου δώσω για γυναίκα μία πρίγκιπισσα, που να έχω πολλά λεπτά.

Απατώντας στον πατέρα του με μεγάλο σεβασμό, ο πρίγκιπας τού είπε ότι αν δεν του δώσει την συγκατάθεσή του, είναι άποφασισμένος να μείνει σ' αυτό το χωριό και να παντρευτεί την κοπέλλα.

Ο σουλτάνος, βλέποντας την επίμονη του γιού του, αναγκάστηκε να υποχωρήσει κι' έστειλε να βρουν την κοπέλλα και να τη φέρουν μπροστά του.

—Σε θέλω, για να σε κάνω νύφη μου, είπε ο σουλτάνος, δέχεσαι;

—Άρχοντά μου, απάντησε η κοπέλλα, χωρίς καθόλου να διστάσει, τί τέχνη ξέρει ο γιός σας;

—Τί λές, κοπέλλα μου, φώναξε ο σουλτάνος θυμωμένος. Έχασες το μυαλό σου; Ο γιός ενός σουλτάνου να ξέρη τέχνη;

—Βασίλιά μου, συνέχισε η κοπέλλα, αν ο γιός σου ξέρει τέχνη θα τον παντρευτώ. Άλλοιώς όχι.

Στάθηκε αδύνατον να την κάνουν ν' αλλάξει γνώμη. Βλέποντας την επίμονή της ο πρίγκιπας αποφάσισε να μάθει μία τέχνη κι' έμεινε στο χωριό για να εξασκηθεί. Ήθελε να μάθει κι' αυτός να ύφαινε χαλιά. Δεν ήταν καθόλου άδεξιός και με τον ζήλο που είχε, πριν καλά-καλά τελειώσει ένας χρόνος, είχε γίνει σπουδαίος τεχνίτης. Τότε η κοπέλλα συγκατατέθηκε να γίνει γυναίκα του και ξεκίνησαν μαζί με την οικογένειά της να πάνε στην Κωνσταντινούπολη για να παντρευτούν.

Υστερα από λίγο καιρό, ο πρίγκιπας έμαθε ότι σ' ένα μέρος, κοντά σ' ένα παλιό πηγάδι, υπήρχε μία καλύβα που εκεί

μαγείρευαν τα καλλίτερα φαγητά του κόσμου.

Και, όπως ήταν πολύ περίεργος, αποφάσισε να πάει ο ίδιος για να τα δοκιμάσει. Χωρίς να πη σε κανέναν τίποτα, μεταμφιεστήκε σε έμπορο για να μη τον γνωρίσουν και πήγε στην καλύβα.

—Φέρτε μου απ' το καλλίτερο φαγητό που έχετε, είπε.

Τού έφεραν μία πιατέλλα με πολλά φαγητά ωραία γαρνιρισμένα και την τοποθέτησαν μπροστά του. Ρίχτηκε με μεγάλη όρεξη στο φαί. Ενώ, όμως, έτρωγε απορώντας πώς σ' αυτή την φτωχική καλύβα ήσαν να μαγειρεύουν με τόσο τέχνη, ένοιωσε ξαφνικά ότι σιγά-σιγά δουλιάζε. Το τραπέζι, η καρέκλα, το πάτωμα, όλα κατέβαιναν μαζί μ' αυτόν, ώπου στο τέλος, χωρίς καλά-καλά να το καταλάβει, βρέθηκε μέσα σ' ένα βαθύ ύπνο, σκοτεινό! Εκεί τέσσερις-πέντε ληστές ρίχτηκαν άπάνω του, έτοιμοι να τον σκοτώσουν. Δεν έχασε το θάρρος του και τούς είπε:

—Αν με σκοτώσετε δεν θα κερδίσετε τίποτα. Πάρτε τα λεπτά και τα χρυσάφια που έχω άπάνω μου και αφήστε με! Είμαι έμπορος χαλιών, αλλά πριν κάνω τον έμπορο έμαθα να φτιάχνω μόνος μου ωραία χαλιά. Αν μου δώσετε τα υλικά, θα σας φτιάχνω σπουδαία χαλιά που θα τα πουλάτε και θα κερδίζετε πολλά λεπτά.

Οι ληστές συμφώνησαν. Τού έφεραν τα

Ο γιός ενός σουλτάνου να ξέρη τέχνη;

υλικά που χρειάζονταν και τον άφησαν στο ύπνο να δουλεύει χωρίς καθόλου να σταματά.

Όταν το μεσημέρι, ο πρίγκιπας, δεν γύρισε στο παλάτι, η γυναίκα του κι' ο σουλτάνος, ανησύχησαν κι' έστειλαν ανθρώπους για να τον βρουν. Πουθενά όμως δεν τον βρήκαν! Όλοι ήταν πάρα πολύ ανήσυχoi.

Μέσα στη φυλακή του ο πρίγκιπας, με το κεφάλι σκυμμένο στη δουλειά, δεν έχανε ούτε λεπτό. Ο πόθος του για τη δουλειά τον έσωσε από την απελπισία που θα ένοιωθε αν καθόταν άνεργος και σκεφτόταν πού βρισκόταν. Με μία λάμπα, που μόλις έφεγγε, δούλευε όλη την ημέρα μη σταματώντας καθόλου, παρά για να φάει λίγο ψωμί και πάλι ξανά-

χιζε μέχρι τα μεσάνυχτα. Μετά, κοιμόταν τσακισμένος απ' την κούραση και ξύπναγε για ν' αρχίσει πάλι την δουλειά, μόλις άρχιζε να μπαίνει λίγο φως από το μοναδικό φεγγίτη του υπογείου.

—Δεν εργαζόμαι μόνο για τον έαυτό μου, σκεφτόταν. Αν η έλπίδα μου πραγματοποιηθεί, θα τιμωρήσω όλους αυτούς τους κακούς ανθρώπους που τυρανούν και κλέβουν τον κόσμο! ***

Αφού πέρασαν έξι μήνες, ο γιός του σουλτάνου τελειώνει ένα χαλί που όμοιο του δεν υπήρχε σ' όλη τη γη. Πρόσεξε να κεντήσει τ' όνομα και το μέρος που ήταν φυλακισμένος. Τα γράμματα κεντημένα σε μία γωνιά του χαλιού, με χρωματισμούς σκούρους, δεν ήταν εύκολο να τραβήξουν την προσοχή των ληστών που άλλωστε δεν ήσαν και πολλά γράμματα. «Να ένα χαλί που αξίζει πολλά, είπε ο πρίγκιπας, όταν το τελείωσε. Πηγαίνετε να το πουλήσετε σ' έναν πασά ή καλλίτερα στον ίδιο το σουλτάνο. Ξέρω ότι του άρεσουν πολύ τα χαλιά κι' αγοράζει όσα και να του πάνε. Μην το δώσετε μόνο λιγώτερα από χίλιες λίρες!»

Δύο ληστές ντυμένοι σαν έμποροι, πήραν το πολύτιμο χαλί κι' άρχισαν να τρέχουν στους δρόμους φωνάζοντας ότι ήταν για πούλημα. Περνώντας από το παλάτι, μπήκαν μέσα και έγιναν δεκτοί από τον σουλτάνο. Αυτός ένθουσιάστηκε από την ομορφιά του χαλιού το αγόρασε χωρίς να κάνει καθόλου παζάρια. Οι ληστές πήραν τα λεπτά κι' έφυγαν εύχαριστημένοι. Ο σουλτάνος έστρωσε το χαλί σε μία μεγάλη σάλα κι' όλη η οικογένειά του μαζεύτηκε για να το θαυμάσει. Η γυναίκα του πρίγκιπας, κοιτάζοντας το χαλί ένοιωσε μια ζωντανή συγκίνηση αναγνωρίζοντας σ' αυτό, το είδος των χαλιών που έκαναν στο χωριό της, κι' η σκέψη της πήγε στον πρίγκιπα που για χάρη της είχε μάθει αυτή την τέχνη.

—Αυτό το χαλί, είναι άσφαλώς από την πατρίδα μου, σκέφθηκε. Κι' ενώ οι άλλοι μιλούσαν για την ομορφιά του, η νέα κρατώντας τα δάκρυά της, το περιεργαζόταν σωπαίνοντας, όπως, σε μία στιγμή, φώναξε:

—Έχει κάτι γράμματα!... Δεν άργησαν να διαβάσουν τα γράμματα και μ' έκπληξη, είδαν γραμμένο τ' όνομα του πρίγκιπα και δίπλα σ' αυτό τ' όνομα της παλιάς καλύβας και το μέρος που βρισκόταν.

—Εκείνος, είπε, με μία φωνή τρεμουλιαστή, κεντήσε τ' όνομά του. Μας φωνάζει να τον σώσουμε!...

Ο σουλτάνος ρώτησε γιατί δίπλα σ' όνομά του είχε χαραχτεί τ' όνομα μιας καλύβας.

—Κάποιο κακό θάχει πάθει σ' αυτό το μέρος, — πιστεύετε με — φαίνεται ότι κινδυνεύει και μας φωνάζει! Δεν πρέπει να κάνουμε ούτε λεπτό!

—Έχει δικίο ή νύφη μου, είπε ο σουλτάνος. Πρέπει να τρέξουμε! Αμέσως έδωσε διαταγή στους στρατιώτες του που έτρεξαν προς την καλύβα, που ήταν κοντά στο παλιό πηγάδι και ελευθέρωσαν τον πρίγκιπα.

Ο σουλτάνος, δεν άργησε να φτάσει μαζί με την νύφη του και την ακολουθία τού και της νύφης του όταν τον έσφιξαν στην αγκαλιά τους.

—Αγαπητή μου γυναίκα, είπε ο πρίγκιπας όταν μπόρεσε να μιλήσει, σου χρωστάω τη ζωή μου. Η τέχνη που ήθελες να μάθω έγινε η σωτηρία μου. Με προστάτεψε από την τρέλα και τον θάνατο και μου χάρισε σήμερα την ελευθερία μου.

Κι' ενώ πηγαίναν τους ληστές για να τους δικάσουν, ο σουλτάνος, με όλη του την οικογένεια, γύρισε στο παλάτι κι' έδωσε μια γιορτή που κράτησε όλη τις κληρές ημέρες.

Π. Θ. Κ.
(Εκ του Γαλλικού)

Η ΕΡΩΔΙΑ της Ελληνικής Επανάστασης

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

—Είναι γεμάτο! καπετάνιε! φωνάζει.

Μαζί ξεψύχησαν κι' ο έχθρος κι' ο Σούτσος.

Σε λίγο πάει κι' ο Δρακούλης.

Πόσα παλληκάρια δεν στοίχισε στον αγώνα εκείνη η άστοχη επίθεση του Καραβιά!

Ο ίδιος όταν είδε το φύλλο να γυρίζει, τρομοκρατήθηκε και κοίταξε να σώσει το άθλιο τομάρι του.

Στο πεδίο της μάχης, είχαν μείνει τώρα μονάχα οι Ίερολοχίτες.

Τα γενναία παιδιά σχημάτισαν τετράγωνο, που πάνω του ξέσπασε όλη η μανία των πενταπλάσιων τουρκαλιανών.

Τέσσερες ώρες πολεμούσαν χωρίς να υποχωρήσουν ούτε μιά σπιθαμή.

Τέσσερες ώρες, πολεμούσαν, κι' έπεφταν ήρωικά ένας ένας. Πρόχωμα είχαν σχηματίσει τα κορμιά τους. Κι' ούτε ένας δεν θάμενε ζωντανός αν δεν έτρεχε να τους βοηθήσει ο γενναίος όπλαρχηγός Γιωργάκης Ολύμπιος.

Αυτός με τα παλληκάρια του κατόρθωσε να συγκρατήσει τον έχθρο και να σώσει από την άδικη σφαγή άρκετους Ίερολοχίτες μεταξύ των οποίων και τους δυο μικρότερους αδελφούς του Ύψηλάντη που κινδύνευαν να αιχμαλωτιστούν. Ύστερα τους βοήθησε και ο Βλάχος όπλαρχηγός Γιανίτσας Χόρκας. Κι' έτσι οι Τούρκοι ίκανοποιημένοι από την ανέλπιστη αυτήν επιτυχία εγκατέλειψαν το πεδίο της μάχης και γύρισαν θριαμβευτές στο Δραγατσάνι.

Η 8 Ιουνίου 1821 που έγινε η μάχη του Δραγατσανίου, είναι μιά θλιβερή χρονολογία για την Έπανάσταση.

Σ' εκείνη τη μάχη σκοτώθηκαν πάνω από διακόσιοι λεβέντες Ίερολοχίτες και πιάστηκαν αιχμάλωτοι σαράντα. Άλλα το χειρότερο είναι ότι εκείνη ή άτυχία απογοήτευσε τους έθελοντές κι' έτσι σταμάτησε ή επαναστατική κίνηση στην Μολδοβλαχία.

Κι' ο Καραβιάς;

Ο Καραβιάς το έβαλε στα πόδια από τους πρώτους. Ντύθηκε με μιά ντόπια χωριάτικη φορεσιά, κι' έτσι κατάφερε να περάσει σε αυστριακό έδαφος και να γλυτώσει.

Ο Μαυροκορδάτος βεβαιώνει ότι κατά το 1825 παρουσιάστηκε και πάλι στην Ελλάδα ο άθλιος Καραβιάς και μάλιστα στο Ναύπλιο. Όλοι όμως όσοι γνώριζαν την άχρεια διαγωγή του στο Δραγατσάνι του γύριζαν τις πλάτες και τον απόφευγαν. Όστόσο κατόρθωσε να χωθή στην φάλαγγα ύστερα από το τέλος της Έπανάστασης και να περνά σαν άξιωματικός του Ίερού Λόχου. Πέθανε το 1850 στην Αθήνα.

Η ιστορία που αποδίδει στον καθένα το δίκιο του, τον έχει κατατάξει μεταξύ των ανθρώπων που προσένησαν ζημιά στην πατρίδα.

Και στ' αλήθεια ήταν ο κακός Δαίμονας του Δραγατσανίου και του Ίερού Λόχου.

ΓΙΩΡΓΑΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ

Ο Γιωργάκης Ολύμπιος ήταν σαράντα περίπου χρονών, γέννημα και θρέμα του Όλυμπου, του περήφανου βουνού που είχε τ' όνομά του.

Ήταν άξιωματικός για πολλά χρόνια στα έλαφρά σώματα του ρωσικού στρατού και ίππότης του παράσημου του Αγίου Βλαδίμηρου, που τόδιναν

Ο Βάρθακας ώδηγήθηκε στη φυλακή, όπου έπέ-
ρασε ο άθλιος μέσα σε άπελπίσια.

για ήρωισμό στα παλληκάρια.

Είχε παντρευτή την χήρα του περιφημου Σύρβου Χαϊδούκου (καπετάνιου) Βέλκου, κι' έτσι είχε αποκτήσει μεγάλο όνομα και κόμα στην Σερβία.

Ήταν σεμνός και ήρωικότατος, με γλυκό κι' ευγενέστατο χαρακτήρα. Και ήταν κι' ένας από τους πιο μυαλωμένους όπλαρχηγούς. Ο πατριωτισμός του ήταν βαθύς, και ή έντιμότητα του απόλυτη.

Αυτός βοήθησε τον Ύψηλάντη και τους αδελφούς του να περάσουν στην

Αυστρία λίγες μέρες ύστερα από την άτυχη μάχη του Δραγατσανίου.

Αυτός γύριζε με τα παλληκάρια του στα δάση και τα λαγκάδια για να μαζέψει τους Ίερολοχίτες που κρύβονταν για ν' αποφύγουν την αιχμαλωσία, τους έδινε άσυλο και προστασία και τους φυγάδευε μετά στο έξωτερικό.

Αχώριστος σταυραδερφός του και φίλος του άφοσιωμένος ως τον θάνατο, ήταν ο καπετάν Φαρμάκης.

Ο Όλύμπιος ύστερα από την μάχη του Δραγατσανίου αρρώστησε βαριά και πήγε και κρύφτηκε στο βουνό Βρέτσα της Μολδαβίας. Εκεί ήταν ένα μικρό χωριό, κρυμμένο σε πυκνό ρουμάνι.

Όστόσο κι' εκεί κρυμμένος δεν έμενε ήσυχος, μόνο εξακολουθούσε να στέλνει τα παλληκάρια του να στήνουν καρτέρι στους Τούρκους και να τους χτυπούν: κι' έτσι διατηρούσε άσβυστη τη φλόγα της Έπανάστασης.

Κοντά σ' αυτόν είχε βρή άσυλο κι' ο Θρασύβουλος που είχε πληγωθή έλαφρά στην καταραμένη μάχη του Δραγατσανίου.

Μαζί με τον γενναίον Όλύμπιο, ο δυστυχισμένος ο Θρασύβουλος έβρισκε κάποια παρηγοριά. Και τότε άρχιζε να θαμποφέγγει μέσα του ή έλπίδα για κάποιο καλύτερο μέλλον.

Ένα πρωινό οι δυο φίλοι είχαν βγή έξω μαζί περίπατο.

Ο Όλύμπιος που μόλις τότε έμπαινε στην ανάρρωση, στηριζόταν βαριά στο χέρι του φίλου του.

—Όλα όσα πάθαμε τελευταία, έλεγε ο Όλύμπιος, τα χρωστάμε στον άθλιο Καραβιά. Άλλά κι' ο εύλογημένος ο Ύψηλάντης φταίει κάπως. Αν έδειχνε κάποια μεγαλύτερη δραστηριότητα θα πήγαιναν τα πράγματα καλύτερα. Άλλά ός μην παραπονιόμαστε. Πολλά χρωστάει το Έθνος στον Άλέξανδρο.

—Δεν κουράστηκες καπετάν Γιωργάκη; ρώτησε με ένδιαφέρον ο Θρασύβουλος. Μου φαίνεσαι λίγο χλωμός.

—Πραγματικά παιδί μου, έχω κουραστή. Όρα είναι να καθήσω λίγο. Έλα να καθήσουμε και να πούμε το όλο να καθήσουμε και να πούμε το όλο μορφο έκείνο τραγουδάκι που καθώς λένε το έγραψε ο ίδιος ο Ύψηλάντης. Το έγραψε λένε όταν ήταν στις δόξες του, στην Αύλη της Πετρούπολης, και άνιστορεί τα βάσανα της ξενιτιάς. Πού να τόξερε ότι σε λίγο καιρό τα λόγια του τραγουδιού του θα ταίριαζαν σ' αυτόν και στους στρατιώτες του!

Κι' άρχισε ο Όλύμπιος να τραγουδάει.

Πουλάκι ξένο
κι' έρημωμένο

πού πᾶς καὶ τρέχει;
Ποῦ φωλιάν ἔχεις;
Φωλιά δὲν ἔχω,
πηγαίνω τρέχω
ἐδῶ κι' ἐκεῖ,
χωρὶς νὰ ξέρω ἢ ἡσυχία,
ποῦ κατοικεῖ.

Ἐνῶ τέλειωνε τὸ τραγούδι, εἶπε στὸν Θρασύβουλο πού σκουπίζε τὰ δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια του.

— Γιατί κλαῖς παιδί μου; τὸν ρώτησε μαλακά. Πάλι τὴν Ἀνδρονίκη σου θυμάσαι; Δὲν ἔχεις ἀδικο καψόπαιδο! Κι' ἐκείνη ἢ δύστυχη ἓνας Θεὸς μονάχα ξέρεي πόσο θ' ἀνησυχῇ γιὰ σένα. Γι' αὐτὸ θὰ σοῦ δώσω μιὰ συμβουλή: Νὰ περάσης στὴν Τρανσυλβανία. Ἀπὸ ἐκεῖ νὰ κατεβῇς στὴν Βιέννη, στὸ Τριέστι καὶ τέλος στὸν Μωρῆ. Ἐκεῖ ἔχει ἀνάψει ὁ ἀγῶνας. Ἐκεῖ χρειάζεσαι.

— Ἐχεις δίκην καπετάνιε μου, εἶπε ὁ Θρασύβουλος. Ἐκεῖ εἶναι κι' ὁ μόνος τόπος ὅπου εἶναι δυνατόν νὰ μάθω νέα γιὰ τὴν Ἀνδρονίκη μου. Ἀλλὰ ἓνα τόσο μεγάλο ταξίδι θέλει χρήματα. Κι' ἐγὼ πού νὰ τὰ δώρω; Ἐχω βέβαια τὴν κληρονομιά τοῦ θείου μου, ἀλλὰ τέτοιες ὥρες πού ὁς ζητάει κληρονομιά ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας;

— Νὰ μὴ σὲ γνοιάζει γιὰ λεπτὰ. Πᾶρε αὐτὸ τὸ διαμαντένιο δαχτυλίδι εἶπε ὁ Γιωργάκης. Εἶναι δῶρο τοῦ Ὑψηλάντη καὶ κάνει μιὰ περιουσία. Μοῦ τὸ χάρισε τὴ στιγμή πού χωριζάμαστε. Πάρτο καὶ πούλησέ το. Οἱ ἄνθρωποι τούτη τὴ στιγμή εἶναι πιδὸ ἀκριβοὶ ἀπὸ τὰ δαχτυλίδια ἀκόμη κι' ὅταν εἶναι ἐνθύμια. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, εἶναι νὰ πᾶς στὸν Μωρῆ. Μὲ τὰ χρήματα πού θὰ πιάσης, θὰ ταξιδέψεις ἀνετα.

Χωρὶς λόγια περιττὰ ὁ Θρασύβουλος ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ καπετάν Ὀλύμπιου καὶ τὸ κατασπάστηκε.

Σὲ δυὸ μέρες ἦταν σὲ Αὐστριακὸ ἔδαφος.

Ἀργότερα θὰ δοῦμε τί ἀπόγινε.

Ὅταν ὁ καπετάν Γιωργάκης Ὀλύμπιος ἐγείανε ἐντελῶς, θέλησε μαζί μὲ τὸν καπετάν Φαρμάκη νὰ πλησιάσῃ τὰ σύνορα τῆς Βεσσαβίας γιὰ νὰ προμηθεύεται εὐκολώτερα πολεμοφόδια καὶ τροφίμα.

Οἱ περισσότεροι ὁμως ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες του δὲν ἀνθεξάν στὴν σκυλίσια ζωὴ τοῦ ἀγωνιστῆ τῶν Βουνῶν, καὶ γύρισαν στὰ σπιτία τους. Μαζὺ του ἔμειναν μόνον 350 παλληκάρια. Μ' αὐτὰ ἔφτασε στὸ μοναστήρι τοῦ Σέκου, σιμὰ σὲ μιὰ στενὴ κοιλάδα γεμάτη ἀπὸ πυκνὰ δέντρα. Ἐκεῖ ἔβαλε νὰ σκάψουν πρόχειρα ταμπούρια.

Μέσα στὸ μοναστήρι κλείστηκε ὁ Ὀλύμπιος μὲ ἑντεκα ἀπὸ τὰ πιὸ διαλεχτὰ του παλληκάρια.

Στις 5 Σεπτεμβρίου, χίλιοι πεντακόσιοι Τούρκοι πού πληροφορήθηκαν ἀπὸ κάποιον κατάσκοπο πού βρισκόταν ὁ Ὀλύμπιος, παρουσιάστηκαν ἐκεῖ ἀλλὰ βρῆκαν τέτοια ἀντίσταση πού ὀπισθοχώρησαν.

Ὡστόσο δὲν παράτησαν τὸ σχέδιό τους. Κάλεσαν σὲ βοήθεια καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς συντρόφους, καὶ στὶς 8 Σεπτεμβρίου ἔξη χιλιάδες Τούρκοι πού τοὺς ὀδηγοῦσαν μερικοὶ προδότες πού γινώριζαν τὰ μονοπάτια παρουσιάστηκαν ξαφνικὰ στὴν κοιλάδα ἀπὸ τὸ πῖσω μέρος τοῦ βουνού.

Ὁ Ὀλύμπιος μὲ τὰ παλληκάρια του, σὰν κατάλαβαν τὴν προδοσίαν, κι' εἶδαν πὼς κινδύνευαν νὰ πιαστούν, τραβήχτηκαν πίσω καὶ κατόρθωσαν νὰ ταμπουρωθοῦν στὸ μοναστήρι. Μερικοὶ τράβηξαν νὰ κρυφτοῦν στὰ κορφοβούνια.

Ὁ πόλεμος ἄρχισε πολὺ πεισματωμένος. Οἱ Τούρκοι ἂν καὶ πολλοὶ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, δὲν κατόρθωσαν νὰ νικήσουν καὶ νὰ συντρίψουν τὴν ἀντίσταση τῶν πολιορκημένων. Θυμωμένοι καὶ ἀπελπισμένοι, ἔβαλαν φωτιά στὰ κελλιὰ γύρω ἀπὸ τὸ μοναστήρι.

Ὁ Ὀλύμπιος μαζί μὲ τὰ ἑντεκα ἀφοσιωμένα του παλληκάρια ἀνέδρακε τότε στὸ καμπαναριὸ τοῦ μοναστηρίου. Κατάλαβε πὼς κινδύνευε νὰ πέσῃ ζωντανὸς στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ, κι' αὐτὸ ἦταν τὸ μόνο πού δὲν ἤθελε νὰ τοῦ συμβῇ.

— Ἀδέρφια, φώναξε στὰ παλληκάρια του ὁ Ὀλύμπιος. Στὴν περίσταση πού βρισκομαστε τώρα ἄλλο δὲν μᾶς μένει παρὰ ἓνας δοξασμένος θάνατος γιὰ τὴν πατρίδα. Εἶμαι σίγουρος πὼς κανένας σας δὲν ἔχει γνώμη διαφορετικὴ.

— Κανένας! φώναξαν κι' οἱ ἑντεκα. Πρόσταξέ μας καπετάν Γιωργάκη καὶ θὰ σ' ἀκολουθούμε πι-στὰ σ' ὅτι καὶ ν' ἀποφασίσῃς!

— Ἀς μιμηθοῦμε τότε παιδιὰ τ' ἀδέρφια μας πού ἔπεσαν στὸ Δραγατσάνι.

Σιμὰ του, ἦταν βαρέλια γεμάτα μπαρούτι.

Ἐσκυψε τότε ὁ καπετάν Ὀλύμπιος καὶ μ' ἓνα δαυλὶ ἔβαλε φωτιά στὸ βαρέλι μὲ τὸ μπαρούτι φωνάζοντας:

— Ζήτω ἡ ἐλευθερία! Ζήτω τὸ Ἔθνος!

Κρότος φοβερὸς σκέπασε τὰ λόγια τὰ περήφανα πού τὰ πρόφεραν ψυχοραγώντας οἱ Ἕλληνες. Τὸ μπαρούτι εἶχε πάρει φωτιά κι' ἀνατίναξε στὸν ἀέρα τὸ καμπαναριὸ μαζί μὲ τοὺς χριστιανούς καὶ τοὺς Τούρκους πού εἶχαν χωθῇ ἐκεῖ μέσα. Κανένας δὲν βγῆκε ζωντανός. Ὁ καπετάν Φαρμάκης βλέποντας τὸ τραγικὸ τέλος τοῦ ἀρχηγοῦ του, ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ ἀνακωχή. Παρουσιάστηκε τότε ὁ γραμματέας τοῦ Αὐστριακοῦ προξενείου Οὐδρίσκη, πού τοὺς ἐγγυήθηκε ὅτι θὰ μείνουν ἐλεύθεροι ἂν φύγουν ξαρματωμένοι, κι' ἔτσι τελείωσε ἡ μάχη.

Ὅμως οἱ Τούρκοι δὲν κράτησαν τὸ λόγο πού ἔδωσαν.

Οἱ στρατιῶτες ἐκτὸς ἀπὸ 33 πού ἐφυγαν πρὶν ἀπὸ τὴν συμφωνία καὶ κρύφτηκαν ἀργότερα σὲ ἔδαφος αὐστριακό, σφάχτηκαν ὅλοι, ἐνῶ ὅσους εἶχαν βαθμὸ τοὺς ἔστειλαν στὴν Σιλιστρία γιὰ ν' ἀποκεφαλίσθουν ἐκεῖ. Ὅσο γιὰ τὸν ἴδιο τὸν καπετάν Φαρμάκη τὸν ἔστειλαν γιὰ νὰ θανατωθῇ στὴν Κωνσταντινούπολη.

Ὁ Θρασύβουλος πιάστηκε τὴν ἴδια μέρα πού ἔφυγε στὴν Τρανσυλβανία ἀπὸ τὶς αὐστριακές ἀρχές, καὶ κλείστηκε στὸ φρούριο τοῦ Μουνκάτς ὅπου ἦταν φυλακισμένοι κι' ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ τοὺς ἀδελφούς του, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες πού εἶχαν ζητήσει ἄσυλο καὶ προστασία στὴν χριστιανικὴ (!) Αὐστρία.

Ἔτσι τελείωσε, μὲ τὴν καταστροφὴ αὐτῇ τοῦ Σέκου ἡ ἐκστρατεία τοῦ Ὑψηλάντη στὶς Παραδουνάβιες χώρες, πού ἐπισφραγίστηκε μὲ τὸν ἡρωικὸ θάνατο τοῦ Γιωργάκη Ὀλύμπιου, τοῦ πιὸ τίμιου, τοῦ πιὸ δοξασμένου πολεμάρχου ἐκείνου τοῦ φοβεροῦ, ἐφτάμηνου ἀγῶνα στὴν Δακία.

Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος μπορούσε εὐκολώτατα νὰ καταφύγῃ σὲ ξένη χώρα ὅπως τόσοι ἄλλοι συμπατριῶτες του, χωρὶς νὰ θεωρηθῇ φυγόμαχος. Κι' τίμιου, τὸ ὑπὸ δοξασμένου πολεμάρχου ξέροντας καλὰ πὼς δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ ἐλπίδα νίκης.

Ἐμεινε καὶ πολέμησε γιὰ τὴν στρατιωτικὴν του τιμὴν, γιὰ τὸν ὄρκο του γιὰ τὸν πατριωτισμὸ του. «Ὑπὸ τοιαύτας

Ὅλα τὰ κατὰ τὰ χροστᾶμε στὸν ὄθλιο τὸν Καραβία.

περιστάσεις ὁ ἄνθρωπος ὑπερβαίνει τὴν ἀσθενὴ φύσιν» γράφει θαυμάσια χαρακτηρίζοντας τὸν ἥρωα ὁ Σπ. Τρικούπης στὴν ἱστορία του.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ἢ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ

— Ἡ ὑπόθεση πρέπει νὰ ἐξετασθῇ μὲ προσοχή, κι' ἂν πραγματικὰ πῆγες τοὺς Λαλιῶτες στὸν Πύργο τοῦ Ἀθανασιάδη, κι' ἂν εἶσαι ὁ αἰτίος τοῦ θανάτου τοῦ Δημογέροντα, θὰ σὲ κρεμάσω στὴν ψηλότερη συκιά τῆς Πάτρας. Γιατί ὁ Ἕλληνας πού στὴν ἱερὴ αὐτῇ περίσταση τοῦ ἔθνους ἀλλάζει θρησκεία καὶ προδίδει τὸν εὐεργέτη του, εἶναι ἱκανὸς νὰ κάνῃ κι' ἄλλα χειρότερα. Πρέπει λοιπὸν ὅλοι οἱ ἄλλοι νὰ φροντίζουν νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση πρὶν γίνῃ μεγαλύτερος προδότης.

Αὐτὰ εἶπε ὁ στρατηγὸς Ἀντρέας Λόντος πρὸς τὸν ἀχρεῖο Βάρθακα μπροστὰ σ' ὅλους τοὺς ἀφ' ὧν συναγμένους ὀπλαρχηγούς τῶν Πατρῶν, κρατώντας στὸ χέρι του τὸ γράμμα πού τοῦ εἶχε ἀφήσει φεύγοντας ἡ Ἀνδρονίκη.

Σ' αὐτὸ κατὰ τὴν ἀπόφασή της, ἐξέθετε στὸν στρατηγὸ λεπτομερῶς ὅλα τὰ κακουργήματα τοῦ Βάρθακα γιὰ νάχουν τὸ νοῦ τους οἱ Ἕλληνες καὶ νὰ μὴν πέσουν θύματα τῆς προδοσίας του. Ὁ Βάρθακας εἶχε γίνῃ κίτρινος σὰν τὸ φλουρί καὶ σῶπαινε κοιτάζοντας κατὰχαμα.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

Τὰ ΧΡΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

—Ναί, δὲ σοὺ λέω, εἶπε ἐκεῖνος καὶ ἔβυσε τὸ κεφάλι του. Ἀλλὰ ποὺ ἔξερες; Ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρι... καὶ πολλὰ μάτια! Καλλίτερα ἔτσι! Ἀ, σβύσε τώρα τὸ φῶς, νὰ πλαγιάσουμε, καὶ αὐριο τὰ λέμε. Ἀλήθεια! Νὰ στείλῃς ἀπὸ τὸ πρῶι τὰ παιδιά, τὰ μισὰ στὴν ἀδελφή σου καὶ τὰ μισὰ στὴ μάνα σου.

—Γιατί;

—Νάχουμε λίγη ἡσυχία αὐριο. Θὰ συζητήσουμε πράγματα ποὺ δὲν εἶναι γιὰ παιδιά.

—Τὰ καύμενα, δὲν τ' ἀφήνεις κι' αὐτὰ νὰ χαροῦνε;

—ἔχουμε καιρὸ νὰ χαροῦνε, ἐπέμεινε ὁ Δημήτρης μὲ κάποια σκληρότητα. Κάμε αὐτὸ ποὺ σοὺ λέω!

—Καλά!

Καὶ τὸ ἀντρόγυνο ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ, ἀλλὰ δὲν τὸ πῆρε ἀμέσως ὁ ὕπνος, ὅπως ἄλλοτε, ποὺ μόλις ἔπεφταν τοὺς ἐρχόταν ἀμέσως. Εἶχαν τόσα πράγματα νὰ σκεφθοῦν ἀκόμα ἡ Μαριῶ κι' ὁ Δημήτρης. Τί νὰ κάμουν τὰ χρήματα αὐτά, σκέφτεται ὁ καθένας τοὺς χωριστά. Τί νὰ ἀγοράσουν; Τί ἐπιχείρηση νὰ κάμουν; Πῶς τὰ χρήματά τους θὰ τοὺς φέρουν κέρδος; Κι' ἔπειτα ἦταν φρόνιμο νὰ κρατᾶνε σ' αὐτὸ τὸ φτωχικὸ τους σπιτάκι τόσα λεπτὰ; Ὅ, τι ἦταν νὰ γίνῃ ἔπρεπε νὰ γίνῃ γρήγορα... καὶ νὰ γίνῃ μάλιστα μὲ τρόπο ὥστε νὰ μὴ τὸ πάρουν χαμπάρι οἱ συγγενεῖς τους, κι' αὐτοὶ φτωχοὶ μεροκαματιάρηδες, μεροδούλι — μεροπαῖ. Θὰ ἀρχίσαν τότε τὰ δανεικά — κι' ἀγύριστα βέβαια — καὶ θὰ ζητοῦσαν βοήθεια, θ' ἀρχίαν τίς γκρίνιες τους, τίς δυσαρέσκειες καὶ ποῖος ἔξερε τί λογιῶν ὑποψίες γιὰ τὴν προέλευση τοῦ πλοῦτου τους. Καὶ φθόνος καὶ χίλια δυὰ ἄλλα κακά!

Ἐπειτα ὁ κ. Μαρῆς εἶπε νὰ τοῦ τὰ ἐπιστρέψουν ἂν πῆγαιναν καλὰ οἱ δουλειές τους. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ προσέχουν μήπως ζημιωθοῦνε; Χωρὶς ἄλλο. Ἀλλὰ πῶς; Πῶς νὰ τὰ βγάλουν πέρα φτωχοὶ καὶ ἀμάθητοι ἀπὸ τέτοια;

Καὶ σκεφτόταν ὁ Δημήτρης καὶ σκεφτόταν ἡ Μαριῶ, καὶ στριφογύριζαν μὲ κλειστά μάτια πάνω στὸ κρεβάτι τους καὶ ἐκαμῶνοντο ὅλο πῶς κοιμόντουσαν γιὰ νὰ μὴ ξυπνήσῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ποὺ τὸν νόμιζε κοιμισμένο.

Ἐπὶ τέλους βαρέθηκε ὁ ἄντρας νὰ κρατᾶ κλειστά τὰ μάτια του. Τὰ ἀνοίξε καὶ εἶδε καὶ τὴ γυναῖκα του νὰ ξυρπινᾷ κι' αὐτή.

—Δὲν κοιμάσαι Μαριῶ; εἶπε. Ἐγώ, τί νὰ σοὺ πῶ. Δὲν μοὺ κολλάει ὕπνος ἀπὸψε μ', αὐτὰ τὰ διαβολοχρήματα.

—Ἀμ ἐμένα;

—Πρέπει κατὶ νὰ κάμουμε... νὰ τὰ βγάλουμε ἀπὸ δῶ μέσα γιατί...

—Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο συλλογίζομαι.

—Ἐγώ, λέω, γυναῖκα...

Κι' ἀρχισε μακρὰ συζήτηση μεταξὺ τῶν δύο συζύγων γιὰ τὸ πῶς θὰ διορθέσουν τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο περιεχόμενο τοῦ σακκουλίου. Συζήτηση ἡρεμὴ στὴν ἀρχή, ζωηρότερη κατόπιν, καὶ ἀπὸ τὸ ζωηρότερο στὸ ζωηρότερο κατέληξε σὲ καυγά. Πιάσανε τὴ λογομαχία, τὴν πρώτη ἀλήθεια, ποὺ ἀκούγαν οἱ ταπεινοὶ τοῖχοι τοῦ φτωχοῦ τους σπιτιοῦ.

Ἀλλὰ ἤθελε ὁ ἓνας κι' ἄλλα ὁ ἄλλος. Ἐκεῖνη ἤθελε νὰ ἀγοράσουν χωράφια καὶ νὰ τὰ φυτέψουν ἀμπέλια. Ὁ Δημήτρης ἤθελε ν' ἀνοίξῃ καλλίτερα ταβέρνα ἢ καφενεῖο, ἢ νὰ κάμῃ καμμιὰ ἄλλη δουλειά, ἡσυχὴ ὅμως καθιστική, γιατί εἶχε βαρεθῇ πιά τὴν ἀξίνα καὶ τὸ τσαπί. ἔχει γεράσει. ἤθελε λίγη ἀνάπαυση.

—Καπηλειὸ ν' ἀνοίξῃς, τσίριξε ἡ κυρὰ Δημήτρα νὰ γὰ νὰ τῶν τὸ κρασί φωστήρα μου μπόλικο καὶ χάρισμα.

—Κατάλαβα πῶς εἶσαι τρελλή, τῆς ἀπάντησε ὁ Δημήτρης. Καὶ θυμωμένος σηκώθηκε κι' ἐγκατάλειψε τὸ συζυγικὸ κρεβάτι.

—Ἐγὼ εἶμαι τρελλή ἢ εὐ εἶσαι τεμπέλης καὶ μεθύστακας.

—Μαριῶ, βρόντησε ἐκεῖνος ἐξαγριωμένος, καὶ σήκωσε τὸ χέρι του σὲ γροθιά γιὰ νὰ χτυπήσῃ τὴ γυναῖκα του.

—Θέλεις νὰ μὲ δείρῃς κιόλας;

Νὰ τὴν δείρῃ! Ὁ Δημήτρης νὰ δείρῃ τὴ Μαριῶ... τὴ μητέρα τῶν δέκα παιδιῶν του. Ντράπηκε ὁ κακομοῖρης. Ντράπηκε τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του, καὶ τὸ χέρι του ἔπεσε κάτω ἀσάλευτο!

—Κι' ἐγὼ εἶμαι μασκαράς, εἶπε ἡσυχὰ καὶ μὲ καλωσύνη, ἀλλὰ καὶ σὺ καυμένη εἶσαι ἀνόητη.

—Ἐλα, ἔλα, πλάγιασε Δημήτρη, νὰ ἡσυχάσῃς λιγάκι, ἀπάντησε ἐκεῖνη προσπαθώντας νὰ κάμῃ ὅσο μπορούσε πὶο γλυκεῖα τὴ φωνή της, ποὺ ἀκόμα ἔτρεμε.

—Ποὺ νὰ πλαγιάσω τώρα; Μοῦ ἔφυγε ὁ ὕπνος. ἔξερες ὅμως; Μοῦ ἔρχεται μιὰ ἰδέα.

Ἀκουμπώντας σὸ χέρι τοῦ Βλάμη τοῦ Θεωρή.

—Ἀφῆσε τώρα τίς ἰδέες γιὰ αὐριο κι' ἔλα νὰ κοιμηθῇς.

—Μοῦ ἔρχεται ἡ ἰδέα νὰ μετρήσω τὰ τάλλαρα.

—Νὰ τὰ μετρήσῃς; Καὶ γιατί; Πῶς σοὺ ἦλθε;

—Νὰ ἰδῶ, εἶναι σωστά πεντακόσια ἢ μὲ γέλασε ὁ κύρ Μαρῆς.

—Νὰ σὲ γελᾷς ὁ ἄνθρωπος; Γιατί νὰ σὲ γελᾷς ἀφοῦ σοὺ τὰ χάρισε; Δὲν σοὺ δινε, σὰν ἤθελε λιγώτερα;

Ὁ Δημήτρης σάπασε γιὰ μιὰ στιγμή.

καὶ κατέβασε τὸ κεφάλι κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τετραγωνικῆς αὐτῆς λογικῆς καὶ εὐθύτητας ποὺ κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ τὴν ἀνατρέψῃ.

—ἔχεις δίκιο γυναῖκα, εἶπε μὲ ταπεινὴ φωνή. ἔχεις δίκιο!

Καὶ ἐπειδὴ ντρεπόταν νὰ ἐξακολουθήσῃ μεγαλόφωνα, συμπλήρωσε τὴ φράση του ἀπὸ μέσα του: Τὰ χρήματα χαλοῦν τὸν ἄνθρωπο.

—Σαλέπι ζεστό, ἀκούστηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὸ δρόμο ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ πλανώδιου πουλητῆ.

—Νά, ξημέρωσε, εἶπε ἡ κυρὰ Μαριῶ, καὶ σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεβάτι της. Στάσου νὰ σοὺ πάρω λιγάκι σαλέπι νὰ ζεσταθῇς.

Ὅταν, ἔπειτα ἀπὸ λίγες ὥρες ξημέρωσε γιὰ καλὰ, καὶ φαῖδρος μπῆκε ὁ ἥλιος ἀπὸ τίς χαραμάδες τοῦ στενοῦ παραθύρου τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ, ἐπικρατοῦσε ἐκεῖ μέσα μιὰ ἀθόρυβη ἡρεμία. Τὰ πιὸ μεγάλα ἀπὸ τὰ παιδιά, ποὺ ἔκαναν καὶ τὸν μεγαλύτερο θόρυβο, εἶχαν κιόλας σταλῇ στὴ γιγιά τους. Ἡ Μαριῶ σάρωσε τὴν αὐλὴ καὶ μάζεψε ἀπὸ τίς φωλιές τὰ φρέσκα αὐγά, καὶ ὁ Δημήτρης, καθισμένος μπροστὰ στὴν πόρτα κάπνιζε ἀμίλητος τὸ ἓνα τσιγάρο πάνω στὸ ἄλλο καὶ ἔβυσε ἀδιάκοπα μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι τὸ ἀξύριστο πηγούνι του.

—Δὲν θὰ πᾶς σήμερα στὴ δουλειά; τὸν ρώτησε ξαφνικὰ καθὼς τέλειωσε τὸ μάζεμα τῶν αὐγῶν ἡ κυρὰ Δημήτρα.

—Τώρα πιά; Πέρασε ἡ ὥρα. Ἐπειτα γυναῖκα πρέπει καὶ νὰ μιλήσουμε. Πρέπει νὰ δοῦμε τί θὰ κάμουμε!

—ἔχουμε καιρὸ νὰ μιλήσουμε, ἀπάντησε ἐκεῖνη μὲ κάποια δόση μελαγχολίας γιατί θυμήθηκε τὰ καυώματα τῆς νύχτας τοῦ ἡμέρας τὰ ἔδλεπε καὶ δὲν... γελοῦσε. Σήκω, τώρα. Σήκω! Πῆγαινε νὰ πάρῃς λίγο ἀέρα, στὸ παζάρι, νὰ φωνίσῃς καὶ ὅτι μᾶς χρειάζεται. Ψωμί ἔχουμε λίγο, δὲ θὰ μᾶς φτάσῃ. Πάρε ἓνα καρβέλι, λίγο τυρὶ καὶ κρασί.

—Δὲν βράξεις κάμποσα αὐγά, λέω ἐγώ; Τί θὰ τὰ κάμῃς ποὺ τὰ κρύβεις;

—Καὶ τὴ Λαμπρὴ τί θὰ βάψουμε; Ἐλα, ἔλα, σήκω!

—Πῶς βαρυνέμαι καυμένη, ἀπάντησε ὁ Δημήτρης, σηκώνοντας ψηλὰ τὰ χέρια του.

—Βαρεῖσαι; Γιατί τάχα γινήκαμε πλούσιοι καὶ βαρυνέσαι;

—Πλούσιοι; Ἀμὲ δὲν γινήκαμε πλούσιοι. Πεντακόσια τάλλαρα. Μεγάλο πράμμα!

Ἡ κυρὰ Δημήτρα νόμιζε πῶς παράκουσε.

—Μὲ τὰ σωστά σοὺ εἶσαι, εἶπε, χωρίς νὰ κρύβῃ τὴν ἐκπληξή της.

—Ἐ, κατάλαβα πῶς ἔχεις πάλι δρεξὴ γιὰ καυγά. Δὸς μου τὸ φέσι μου.

—ἔτσι γειά σου.

Καὶ ὁ Δημήτρης βγῆκε στὸ δρόμο.

—Στὸ καλὸ, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του καὶ ἀφοῦ ἔκλεισε τὴν ἐξώπορτα μπῆκε στὸ σπιτί της.

Ἐργασία δὲν ἔλειπε ποτὲ ἀπὸ τὴ φτωχὴ νοικοκυρά! Καὶ ἂν δὲν εἶχε δουλειὰ τὴ δημιουργοῦσε, γιατί, ὅπως ἔλεγε, δὲν μπορούσε νὰ κάθεται μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Καὶ περνοῦσε ἡ ὥρα χωρὶς νὰ τὴν καταλαβαίνει. Καὶ δοκίμαζε πραγματικὰ ἐκπληξῇ ὅταν οἱ καμπάνες τῆς Μητροπόλεως σημαίνανε μεσημέρι.

Μὰ αὐτὴ τὴ μέρα, ἡ ὥρα λὲς καὶ περπατοῦσε σὰ χελώνα καὶ τῆς φαίνονταν αἰῶνας ὀλάκερος.

Συγύρισε ἡ Μαριῶ, ἔπλυνε μερικά ρουχαλάκια τῶν μικρῶν, διώρθωσε ἄλλα, ἀρχισε τὸ πλέξιμο. Ἀλλὰ ὁ καιρὸς δὲν περνοῦσε. Τί νὰ κάμῃ. Σὲ μιὰ στιγμή τῆς ἦρθε ἡ ἐπιθυμία νὰ ἀνοίξῃ τὸ βαρὺ ἐκεῖνο κιβώτιο καὶ νὰ δῇ λίγο — μόνο νὰ δῇ — τὰ τάλλαρα τοῦ σακκουλίου. Ποτὲ της εἶχε δῇ πολλὰ μαζί... Οὔτε καὶ λίγα ἡ κακομοῖρα. Μὰ θυμήθηκε πῶς τὸ κλειδί τὸ κρατοῦσε πάνω του ὁ Δημήτρης.

—Κρίμα, εἶπε μέσα της καὶ βγῆκε στὴν αὐλὴ ὅπου τὰ μικρότερα ἀπὸ τὰ παιδιά της, παίζανε μὲ τὸ φύλακα τοῦ σπιτιοῦ τους, τὸ σκύλο τους. Καὶ ἄλλο τὸν ἔσερνε

από τὰ αὐτιά καὶ ἄλλο ἀπὸ τὴν οὐρά.

Τέλος ἡ καμπάνα σήμανε μεσημέρι καὶ ὁ Δημήτρης δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἀγορά.

— Κάπου θάμπλεξε, σκέφτηκε ἡ Μαριώ. Καλὰ πού δὲν εἶναι ἐδῶ τὰ παιδιὰ. Θὰ τ' ἄφηνε νηστικά!

Καὶ τότε πήρε ἀπὸ τὸ ἀρμάρι ἕνα κουμάτι ψωμί καὶ τὸ μοιράστηκε μὲ τὰ μικρά της.

— Ἐκεῖνος θὰ ἔφαγε, βέβαια, εἶπε μέσα της.

Καὶ πραγματικά ὁ Δημήτρης εἶχε φάει καὶ μάλιστα εἶχε πιῇ.

Σὰν βγῆκε ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ, ἐνοιώσε, δὲν ἤξερε κι' αὐτὸς γιατί, ἐλαφρότερο τὸν ἔαυτο τοῦ. Νόμιζε, πὼς εἶχε γίνει, ἔτσι διὰ μιᾶς νεώτερος. Πὼς τὰ παιδιὰ τοῦ ἦταν πιὸ γερά ἀπὸ ἄλλοτε, τὸ βῆμα τοῦ πιὸ ἐλαφρό, καὶ περπατοῦσε μὲ ψηλά τὸ κεφάλι σιγανотραγουδώντας τὸ ἀποκρουστικὸ τραγοῦδι:

Κατηγοροῦν τὴ γάτα μας
καὶ τὴν λένε γραία...

Σὲ λίγο εἶχε λησμονήσει πὼς εἶχε ξεκινήσει γιὰ τὴν ἀγορά. Σκεφτόταν, καὶ ἔκανε, μὲ τὸ μυαλό τοῦ φυσικά, ὑπολογισμούς καὶ σχέδια.

Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ μιὰ φανερὴ εὐχαρίστηση. Χαμογελοῦσε. Χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβῃ βρέθηκε σὲ λίγο στὸ καφενεῖο. Παράγγειλε καφέ, κέρασε καὶ μερικοὺς φίλους, πού τοὺς βρῆκε ἐκεῖ, ἥπια ἔπειτα δυὸ ρακιά, πού τοῦ τὰ φίλεψαν οἱ φίλοι του, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ καφενεῖο, περισσό-τερο εὐθυμὸς παρὰ ὅταν μπῆκε. Καὶ καθὼς περπατοῦσε χάρεινε κάθε τόσο ἀπ' ἐξω ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ τὸ μεγάλο κλειδί τῆς κασέλας.

Θυμήθηκε σὲ μιὰ στιγμή, τὴν παραγγελία τῆς Μαριῶς. Θυμήθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ ἀγοράσῃ ψωμί γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ καὶ τὰ χυνε τὸ βῆμα τοῦ πρὸς τὴν ἀγορά! Ἀλλὰ γιὰ κακὴ τὸν τύχη, μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ἦταν ὀλάνοιχτη ἡ πόρτα τοῦ καπηλείου, καὶ πάνω στὸ κατώφλι τῆς στεκόταν φίλος παλιός, βλάμης τοῦ Δημήτρη, ὁ κύρ Θεόδωρος.

— Βρὲ καλῶς τὸ Μῆτρο. Σκόλη ἔχεις καὶ σύ; Κάτι χαρούμενος.

Λίγο ἔλειψε τὸ μυστικὸ πού τὸ κρατοῦσε μέσα τοῦ καὶ τὸν ἔπνιγε νὰ... ἔδωαινε ἀθυρόστομο στὰ φανερά.

— Πού νὰ στὰ... εἶπε καὶ... κατάπιε τὴ γλώσσα τοῦ. Ἄλλῃ ὥρα τὰ λέμε. Ἐλα τώρα νὰ σὲ κεράσω, τοῦ εἶπε γρήγορα γρήγορα, προσπαθώντας νὰ διορθώσῃ ἔτσι τὴν παραδρομὴ τῆς γλώσσας τοῦ.

Καὶ μπῆκε στὴν ταβέρνα ὁ Δημήτρης καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μέχρις ἀργὰ τὴ νύχτα.

Καὶ ὅταν ἀργὰ πιά, γύρισε στὸ σπῆτι τοῦ τρεκλίζοντας καὶ σκουντοφυλώντας, ἀκουμπώντας στὸ χέρι τοῦ βλάμη τοῦ Θεοδώρη, εἶχε πιά ἐκμυστηρευθῇ μὲ ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς οικογενειακῆς τοῦ σὲ μιὰ παρῆρα συμποτῶν τοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους, καθὼς ἀδειάζε καὶ τὸ τελευταῖο ποτήρι τοῦ, «ἀδειάζε» καὶ ὅλα τὰ μυστικά τοῦ καὶ αὐτὸ τὸ πιὸ μυστικὸ καὶ νεώτερο, τὸ θησαυρὸ τοῦ.

Ἡ φτωχὴ Μαριώ καθόταν ἀνήσυχη στὸ κατώφλι τῆς ἐξώπορτας, προσπαθώντας νὰ διακρίνῃ μέσα στὸ σκοτάδι τοὺς διαβάτες τοῦ δρόμου, μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια στὰ γόνατά της. Εἶδε τὸν ἀντρα τῆς νὰ ἔρχεται ἢ καλλίτερα νὰ τὸν φέρνουν καὶ ράγιζε ἡ καρδιά της.

— Χαράς το, φώναξε. Χαράς το. Τέτοια ὥρα ἔρχεσαι στὸ σπῆτι σου; Πού ἦσουν ὅλη τὴν ἡμέρα;

— Τίποτα - τίποτα ἀκούστηκε ἡ δυσκίνητη γλώσσα τοῦ Δημήτρη. Μὴ μοῦ θυμῶνεις κυρὰ Μαριώ καὶ σοῦ λέω!

— Καλοσπέρα σας, κυρὰ, εἶπε φιλόφρονα ὁ Θεόδωρος. Δὲν εἶναι τίποτα. Ἦρθαμε λίγο στὸ κέφι. Ἀλήθεια, τὰ συχαίρια μας. Σὰς ἔφεξε πάλι. Μὰ νὰ μὴ τὸ πάρετε κι' ἀπάνω σας καὶ δὲν μᾶς καταδέχεστε τώρα πού γιγνῆκατε καὶ πλοῦστοι, κυρὰ Δημήτρηνα. Καληνύχτα σας.

Παράδωσε τὸ Δημήτρη στὰ χέρια τῆς γυναίκας τοῦ, πού ἔμενε σαστισμένη μὲ ὅσα ἔδλεπε καὶ ἀκούγε, καὶ ἔφυγε.

— Σὲ καλὸ σου, Δημήτρη μου, σὲ καλὸ σου, ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ἡ ταλαίπωρη καθὼς τὸν ἔσερνε σιγὰ - σιγὰ πρὸς τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ. Τέτοιο ρεζίλικι δὲν τὸ ἔπαθες ἄλλη φορά. Πὼς σοῦ ἤρθε;

— Πατέρα, πού εἶναι τὸ ψωμί; ρώτησε φωναχτὰ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ πού ἔτρεχε εὐθυμο πρὸς τὸν πατέρα τοῦ.

— Ψω... μί; Νά, ἀπάντησε μὲ ἀρκετὴ βαναυσότητα ὁ μεθυμένος, καὶ προτοῦ προφτάσῃ ἡ μητέρα, ἕνα χαστοῦκι ἀστραψε στὸ μάγουλο τοῦ μικροῦ.

Τὸ μικρὸ κυλίστηκε χάμου γρυλίζοντας. Μὰ σὲ λίγο καὶ ὁ Δημήτρης ἔπεσε βαρὺς βαρὺς στὸ κρεβάτι τοῦ κι' ἀποκοιμήθηκε.

Δυὸ μέρες ἀργότερα, ὁ κ. Μαρή καὶ ἡ κ. Μαρή ἔπιναν ὕστερα ἀπὸ τὸ μεσημεριανικὸ γεῦμα τοὺς τὸν καφέ τοὺς, στὴν αἶθουσα πού τοὺς εἶχανε πάλι συναντήσει.

— Τὸ εἶδες λοιπὸν Ἑρμιόνη πού οἱ γέτονές μας ἡσυχάσανε; Οὔτε χοροὶ πιά, οὔτε τραγοῦδια, οὔτε μουσική, οὔτε τίποτα. Πού καὶ πού μόνο κανένα τραγουδάκι.

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ ΩΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ Ἄγγελος Βλάχος ὑπῆρξε γιὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀπὸ τοὺς κορυφαίους ποιη-
τὰς. Ἐάν ἕνας ποιητὴς κρίνεται γενικά
καὶ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τοὺς χρόνους πού
ἀναπτύχθηκε, τότε ὁ Ἄγγελος Βλάχος
ἦταν ἕνας μέτριος ποιητής. Ἀν ὅμως
ὁ Β. θὰ ἐξετασθῇ μέσα στὴν ἐποχὴ τοῦ
τότε ἦταν ἕνας κορυφαῖος ποιητής. Οἱ
κυριώτερες ποιητικὲς συλλογές τοῦ
Βλάχου εἶναι: «Ἡὼς» (1857), «Ὡ-
ρα» (1860), «Στίχοι» (1865), καὶ
«Λυρικά ποιήματα» (1875).

Ἀπὸ τίς μελέτες καὶ τὰ δοκίμια τοῦ
Ἄγγελου Βλάχου σημειώνουμε: «Περὶ
ὑπᾶτων καὶ ὑπατείας ἐν Ρώμῃ» (1856),
«Περὶ ὀρκωτοῦ συστήματος» (1860),
«Ὁμηρικὸν ζήτημα», «Περὶ Παναγιώ-
του Σούτσου» (1874), «Περὶ Γεωργίου
Τερτσέτη» (1875), «Περὶ Γεωργίου
Ζαλοκώστα» (1877), «Ὁ Νέος Κριτι-
κός» (1877), «Ἀλέξανδρος Σούτσος»
(1877), «Ἡ φυσιολογικὴ σχολὴ καὶ ὁ
Ζολά» (1880), «Ἀνάλεκτα» (1901).

Ὁ Βλάχος εἶχε συνεργασίας εἰς πολ-
λὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς πολλὰ περιο-
δικὰ. Ἐδημοσίευσε ἐκεῖ μελέτες, διη-
γήματα, ποιήματα, μεταφράσεις κλπ.
Ἀξιόλογο ὑπῆρξε τὸ «Ἑλληνογαλλικὸ
λεξικόν του». Ἐπίσης ἔκαμε μεγάλη ἐν-
τύπωση ἡ ἀπὸ τοῦ βήματος τοῦ «Πα-
νασσού» συζήτησή τοῦ μὲ τὸν Ροῖδην
«γιὰ τὴν ποίησιν».

— Μὰ πὼς αὐτὸ Ἀγασίλαε; Τί τοὺς συ-
νέβη; Μήπως τοὺς ἔκαμες τίποτα; Μήπως
τοὺς κατᾶγγειλες; Δὲν ἔκαμες καλά.

— Ἐγνοία σου, ἔγνοια σου! Μὴν ἀνη-
συχῆς. Οὔτε τοὺς κατᾶγγειλα, οὔτε τοὺς
φοβέρισα. Χρήματα μόνο τοὺς ἔδωσα! Τοὺς
εἶπα νὰ τὰ κάμουν ὅτι θέλουν! Καὶ τὰ
χρήματα, ὅπως βλέπεις τοὺς ἄλλαξαν!

— Εἶναι δυνατό;

— Ἔτσι φαίνεται, γιατί τὰ χρήματα,
πρέπει νὰ ξέρης Ἑρμιόνη...

Καὶ ὁ κ. Ἀγασίλας ἑτοιμαζόταν νὰ
αὐτοσχεδιάσῃ πρόχειρη ὁμιλία γιὰ τὴν ἐ-
πίδραση, τὴν ὁποῖαν, κατ' αὐτόν, μπορεῖ
νὰ ἀσκήσῃ τὸ χρήμα στὸ χαρακτῆρα τοῦ
ἀνθρώπου. Μὰ κτύπησε ἡ πόρτα τῆς αἰ-
θουσας καὶ μπῆκε ὁ ὑπὸνους ὁ ὁποῖος τοὺς
εἶπε πὼς ὁ κύρ Δημήτρης ζητοῦσε νὰ δῇ
τὸν κύριο.

— Ἄς ἔλθῃ, εἶπε, ὄχι χωρὶς ἐκπληξὴ ὁ
κ. Ἀγασίλας.

Σὲ λίγο φάνηκε ὁ Δημήτρης, ταλαίπω-
ρῆμος, ὠχρός, ἀδύνατος, μὲ κοκκινισμένα
τὰ μάτια τοῦ ἀπὸ τὴν ἀϋπνία, κρατώντας
ἐυπομνήσας τὸ σάκκο μὲ τὰ τάλαντα.

— Τί εἶναι κύρ Δημήτρη, τί τρέχει, ρώ-
τησε ὁ χρηματιστής.

— Μὲ τὸ συμπάθειο ἀφέντη, σὰς ἔφερα
πίσω τὰ χρήματα, δεμένα ὅπως ἦταν!

— Γιατί;

— Δὲν μᾶς κάνουν ἀφέντη!

— Πὼς; σὰς εἶναι λίγα!

— Ὁχι ἀφέντη, μὲ τὸ συμπάθειο. Ἰσα
ἴσα μᾶς εἶναι πολλά. Δὲν εἴμαστε ἐμεῖς
ἀνθρώποι γιὰ χρήματα. Μᾶς χαλνοῦνε ἀ-
μέσως τὰ χρήματα. Ἐμένα μὲ χάλασαν.
Μὲ κάμανε κακὸ ἀνθρώπο! Μ' ἔκαμαν νὰ
δεῖρω τὰ παιδιὰ μου χωρὶς λόγο, νὰ ση-
κῶω χέρι στὴ γυναῖκα μου... Μ' ἔκαμαν
νὰ ὑποψιασθῶ τὴν ἀφεντιά σου πὼς μ' ἔ-
γέλασες. Μ' ἔκαμαν νὰ μεθύσω. Νὰ γίνω
τάβλα, πρώτη φορά στὴ ζωὴ μου. Ἀφῆνω
πού μᾶς ἀρρώστησαν ἀπὸ τὴν ἀϋπνία ἐ-
μένα καὶ τὴ γυναῖκα μου. Ἀφῆνω πού τὰ
παιδιὰ μου οὔτε χορεύουν πιά οὔτε τραγου-
δοῦνε γιατί δὲν ἔχω κέφι νὰ παίξω τὸ μπου-
ζούκι μου. Τὸ λοιπὸν ἀφέντη μου, μὲ τὸ
συμπάθειο, σὰς εἰμαὶ ὑπόχρεος, πολὺ ὑ-
πόχρεος, μὰ νὰ κρατῆστε τοῦ λόγου σας
τὰ χρήματά σας κι' ἐγὼ τὴ φτώχεια μου.

Καὶ ἀφοῦ ἀποχαιρέτησε ὁ κύρ Δημή-
τρης γύρισε εὐχαριστήμενος στὸ φτωχικὸ
τοῦ, ἀγκάλιασε τὰ παιδιὰ τοῦ καὶ ξανάρ-
χισε ἀμέσως τὸ μπουζούκι τοῦ.

Ὁ κ. Μαρή νόμιζε περὶττὸ νὰ ἐξακο-
λουθήσῃ τὴν ὁμιλία τοῦ γιὰ τὴν ἐπίδραση
τοῦ χρήματος στὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώ-
που.

ΑΓΓ. ΒΛΑΧΟΣ

(Διασκευὴ Κ. Α. Μ.)

♦♦

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΚΤΥΠΗΜΕΝΗ ΝΕΟΤΗΤΑ

Τοὺς κτύπησε τοῦ κόσμου ἡ πλήξη
ὁλόισα μὲς στὴν καρδιά·
καὶ γύραν μπρὸς τοὺς τὰ κεφάλια
χωρὶς τῆς ζήσης τὴν δροσιά.

Ἦσαν ἀνθρώποι διαδασμένοι
μ' αἰσθήματα καὶ ἰδανικά
μὰ ὅτι πιστεύανε νὰ βροῦνε,
τάδαν στὰ πόδια τοὺς νεκρά!

Ἀκούσανε τὴν πολίτεια
νὰ σκούζῃ ὀλάνοι καὶ νὰ βογγᾷ
μὲ ἡδονές, μὲ φχαριστήσεις,
μὲ παραμύθια ξωτικά.

Ἀκούσανε τὸ παραμῦθι
γιὰ τὰ ὥρα καὶ τὰ ψηλά·
ζήτησαν σάρκες νὰ χορτάσουν
μὰ βρῆκαν ἴσκιους μονοχά.

Τοὺς κτύπησε τοῦ κόσμου ἡ πλήξη
ὁλόισα μὲς στὴν καρδιά·
καὶ αὐτὰ τὰ φωτεινά τοὺς μάτια
στεφάνια κύκλωσαν μαδιά.

Κι' εἶπαν: «νεκροὶ ἔσ' ἀπ' τοὺς τάφους
φάσματα εἴμαστε φρακτά»
καὶ κίνησαν μοιραῖοι καὶ πλάνοι
γιὰ κάποια πόλιν ξωτικά.

Ἀδὴν τρέμαξαν σὸν εὐρεθῆκαν
μπροστὰ σὲ τάφους σφαλιστοῦς·
τοὺς εἶχε γίγει πιά συνήθεια
νὰ ζοῦν ἀντάμα μὲ νεκροῦς.

᾽Ω θε μου! Κοίτα ἐγναντίσαν
κάτω ἀπ' τοὺς ἀστροὺς τοὺς σταυρούς·
τὰ καπαρίσσια στᾶζουν θλίψη,
ἐπάνω τοὺς μ' ὀρθοὺς κορμούς.

Πολὺ παλιὸ καὶ ξεθαμένο
κι' ἴσως, γελοῖο τὸ σκηνικό,
πολὺ παλιὸ, χιλοειπωμένο,
κι' ὅμως, μοιραῖο, καὶ τραγικό...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΑΣ
Νέσος

♦♦

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ὁ μπρὸς Σπυρίδων, τὴν ὥρα τοῦ δείπνου
λέει στὴ μαμά του:

— Μαμά, ἐγὼ δὲν θέλω πολὺ λάδι στὴ σα-
λάτα μου γιατί θὰ μεταλλάξω ἀδρια,
(Ἐστᾶλη ἀπὸ τὸν Δημήτριο Κορέλλα)

Το 'Υπουργεῖον' Ὀρησκευμάτων καὶ Παιδείας

Ιστορία, γεωγραφία, ὀρησκευτικά, κι' ὅλα τ' ἄλλα μαθήματα περὶ διδάσκειστε στὸ δημοτικό. Κατάλαβες;

— Πολὺ καλὰ παπού!

— Λογάριασε πόσα ξεδεύει κάθε χρόνο τὸ Κράτος γιὰ τὰ σχολεῖα αὐτά, γιὰ τὰ θρανία τους, τὰ ἐπιπλα, τὰ ὄργανά τους... Δισεκατομμύρια δολάρια. Ὅπως ξεδεύει δισεκατομμύρια γιὰ τὴ σχολιατρικὴ ὑπηρεσία. Γιὰ νὰ ὑπάρχουν σχολιατροὶ ποὺ νὰ παρακολουθοῦν τὴν ὑγεία τῶν μαθητῶν.

Ὅπως ξεδεύει ἑκατομμύρια πολλὰ καὶ γιὰ τὰ ἀντιπραγματικά σχολεῖα, γιὰ νὰ καταπολεμηθοῦν τὰ τοαχώματα, σὺ τὴ ἄσχημὴ πάθηση τῶν ματιῶν, ποὺ τόσο εὐκόλα μπορεῖ νὰ τὴν κολλήσῃ ὁ ἕνας μαθητὴς ἀπὸ τὸν ἄλλον ὅταν δὲν τηροῦν τοὺς κανόνες τῆς ὑγιεινῆς... Κι' ἀκόμα συντηρεῖ τὴν παιδωνομικὴ ἀκαδημίαν ὅπου σπουδάζουν οἱ νέοι καὶ οἱ νέες ποὺ θέλουν νὰ γίνουν δάσκαλοι. Ὑστερα, τὸ κράτος μας, Ὄθνο μου, συντηρεῖ καὶ τὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ πληρώνει τοὺς μισθοὺς καθηγητῶν καὶ ἐπιθεωρητῶν.

— Τὰ κλασσικὰ γυμνάσια δηλαδή.

— Ὅχι μόνον τὰ κλασσικὰ γυμνάσια, ἀλλὰ καὶ τὶς μέσες Ἑμπορικὲς Σχολές, τὸ Βαρβάκειο λύκειο ποὺ καταοτίζει πρὸ περὶ στὰ μαθηματικά, τὰ διδασκαλεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως, τὸ διδασκαλεῖο νηπιαγωγῶν Κασσιρινῆς ποὺ σπουδάζουν ὅσοι θέλουν ν' ἀσχοληθοῦν μὲ παιδαγωγίαν στὴν προσχολικὴ ἡλικία, τὶς Πάλλειες Σχολές τοῦ Πειραιᾶ κι' ἀκόμα τὶς δυὸ σχολὲς οἰκιακῆς οἰκονομίας ὅπου σπουδάζουν κορίτσια ποὺ θὰ διδάξουν τὶς Ἑλληνοπούλες οἰκοκυρικὴ στὰ σχολεῖα. Τὴν Χαρεκόπειο οἰκοκυρικὴ σχολή, καὶ τὴν σχολὴ «Ἀοιδονῆς» τῶν Χαρίων στὴν Κρήτη.

Ἀκόμη συντηρεῖ καὶ πληρώνει γιὰ τὶς νυχτερινὲς σχολὰς ὅπου σπουδάζουν φτωγὰ παιδιὰ ποὺ τὴν ἡμέρα ἐργάζονται γιὰ νὰ ζήσουν. Ἀκόμη ἐνισχύει οἰκονομικὰ τὰ σχολεῖα ἑτεροδόξων κοινοτήτων, στὴ Δυτικὴ Θωάκη. Γιατὶ οὗτοι οἱ ἑτεροδόξοι — Μουσουλμᾶνοι, Ἰσλαμλίτες ἢ Ἀρμένιοι — εἶναι Ἑλ-

ληνὲς ὑπῆκοοι, καὶ τὸ κράτος μας μεριμνᾷ μὲ στοργὴ καὶ γι' αὐτοὺς, νὰ ἔχουν σχολεῖα στὴ γλῶσσα τους, καὶ κατὰ τὸ θρησκευτικὰ τους. Γιατὶ μέσα στὸ ἑλληνικὸ κράτος ὁ καθένας εἶναι ἐλευθερὸς νὰ μιλήσῃ τὴ γλῶσσα του καὶ νάχῃ τὴ θρησκεία τῶν πατεράδων του. Γιὰ τοῦτο εἶναι δημοκρατικὸ κι' ἐλευθερὸ τὸ πολίτευμά μας.

Κι' ἀκόμη τὸ κράτος μας μέσῳ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, διαθέτει ἕνα ποσὸ γιὰ τὴ μαθητικὰ προνοία: μαθητικὰ συσσίτια ὅπου χειριάζονται καὶ μαθητικὲς ἐξοχές. Ἀκόμη διατίθεται χρηματικὰ βοσθεῖα γὰς νέων γιὰ τοὺς ἐκπαιδευμένους δημοδιδασκάλους, καὶ δίνει ἕνα ἐπίδομα σ' ἐκείνους ποὺ ἐργάζονται σὲ νυχτερινὲς σχολὰς γιὰ νὰ μάθουν νοήματα στοὺς πειθαρχοῦν καὶ νὰ καταπολεμηθῇ ὁ ἀνισοφροσύνη... Νὰ τί κάνει: τὸ ὑπουργεῖο εἰσπράττει γιὰ νὰ ἐκπαιδεύσῃ τὰ Ἑλληνόπουλα.

— Πολλὰ καὶ θαυμαστά! συμφώνησε ὁ Ὄθνος.

— Καὶ τώρα ἐργάζαστε στὴν τοιαύτη διεύθυνση παιδιῶν: τὴν διεύθυνση Ὀρησκευμάτων. Τὸ πρώτο τυπικὸ, εἶναι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν. Τὸ ὑπουργεῖο συντηρεῖ τὶς διάφορες ἐκκλησιαστικὲς σχολὰς ὅπου σπουδάζουν οἱ πολλοὶ ἱερεῖς μας, τὸ ἱεροδιδασκαλεῖο Βελῶν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ φροντιστήρια, καθὼς καὶ τὰ ἀνάτοια ἐκκλησιαστικὰ φροντιστήρια ὅπου διδάσκουν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπίσης πληρώνει τὶς δαπάνες λειτουργίας καὶ συντήρησης τῶν οἰκοτροφείων στὶς ἐκκλησιαστικὲς σχολὰς, γιατί οἱ σπουδασταὶ εἶναι ἐκεῖ οἰκότροφοι. Ἐπίσης ἐνισχύει οἰκονομικὰ, τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα στὴν Παλαιστίνη. Καὶ φυσικὰ, σὰν χορηγικὸ κράτος ποὺ εἶναι, πληρώνει τὶς ἀπαιτήσεις τῶν πλεονεκτημένων ὅχι μόνον τῶν ἑλληνικῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὁμοδόξων Ρώσων ποὺ ἱεροσπουδοῦν στὶς ρωσικὲς ἐκκλησίες τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Πειραιᾶ καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης τὶς ἀπαιτήσεις τῶν πνευματικῶν ἀσχημάτων ἀλλοθρησκῶν κοινοτήτων. Τὰ διάφορα τμήματα ἑπίσης τοῦ ὑπουργείου, καταλαμβάνει τὶς ἀρμοδιότητες ἔχουν ἀπὸ τὸ

δυναμὰ τους. Τὸ ἀρχαιολογικὸ τμήμα λ. χ. ἔχει τὴν ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία ποὺ φροντίζει γιὰ ὅλα τὰ ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα τοῦ κράτους, τὴν ὑπηρεσία (ποὺ εἶναι κι' αὐτὰ διευθύνσεις) ἀναστήλωσης καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς...

— Πές μου περισσώτερα γι' αὐτὲς τὶς ὑπηρεσίες παπού ποὺ φροντίζουν γιὰ τοὺς καλλιτεχνικοὺς μας θησαυροὺς ποὺ κτείνονται στὰ μουσεῖα μας...

— Εὐχαρίστως παιδί μου, νὰ σοῦ πῶ: Ἡ ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία καὶ μουσεῖων, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ συντήρηση τῶν μουσείων μας, φροντίζει γιὰ τὴν περισυλλογὴ, καθαρισμὸ, κόλλημα, καταγραφή, συντήρηση καὶ ἐξόχηση ἐκθεσὶν στὰ μουσεῖα τῶν ἀρχαίων. Ἀγοράζει ἔργα γιὰ τὰ διάφορα μουσεῖα ὥστε νὰ πλουτίζονται ἀδιάκοπα, ἀποζημιώνει τοὺς ἰδιοκτήτες ἢ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν βῆθαι ἀρχαία γιὰ νὰ τὰ δώσουν στὸ κράτος, συντηρεῖ τὰ ἀρχαία μνημεῖα, κάνει ἀρχαιολογικὲς ἀνασκαφές, κάνει περὶφράξιν καὶ ἀναδάσωση γύρω ἀπὸ ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ ἐπισκευάζει καὶ συντηρεῖ ὅλα τὰ κτίρια ἢ κτίσματα ποὺ ἔχουν μὲ ἀρχαιολογικὴ ἢ ἱστορικὴ ἀξία. Αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία τώρα τοῦ ὑπουργείου, μεριμνᾷ γιὰ τὰ σωθῶν οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ ποὺ γλύτωσαν ἀπὸ τὸ σεισμὸ καὶ τὴ φωτιά στὰ Ἰωνία νησιά.

— Καὶ τ' ἄλλα τμήματα παπού;

— Γιὰ τὴν Σχολικὴ ὑγιεινὴ μιλήσαμε, ὅπως καὶ γιὰ τὰ κέντρα μαθητικῆς ἀντίληψης. Τὸ τμήμα σωματικῆς ἀγωγῆς, φροντίζει γιὰ τὶς ἀποδοχὲς γυμνασίων καὶ ἐπιθεωρητῶν γιὰ τὴν γυμναστικὴν στὰ σχολεῖα, τὴν γυμναστικὴν στὰ ἀκατομημῆς καθὼς καὶ τὸ πρότυπο παιδικὸ γυμναστήριο Κασσιρινῆς, καὶ ἐπιχορηγεῖ τὴν περὶ τὸν Ὀθνο ποὺ πῶς τὴν ἔχει μὲ ὁλοκληρωμένη ἰδέαν γιὰ τὶς ἀρμοδιότητες τοῦ σπουδατικοῦ ὑπουργείου, καὶ κατάλαβες πόσο τὸ κράτος κατεφύγει, βοηθεῖ φροντίζει, συντηρεῖ, σχεδὸν ὅλες τὶς πνευματικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ ἔθνους καὶ ὅλες τοὺς τὶς δοσαστοὶότητες...

— Ὅσο μοῦ τὰ ἐξηγεῖς παπού, τόσο καλύτερα καταλαβαίνω πόσο πολὺπλοκος εἶναι ὁ μνημονισμὸς ἐνός σύγχρονου κράτους. Καὶ δὲν βλέπω τὴν ὥρα νὰ μοῦ μιλήσῃς καὶ γι' ἄλλα ὑπουργεῖα.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

(Σκίτσο Μ. Πασαῶ, Σέρραι)

(Συνέχεια)

— Παπού, ἔχεις κέφι γιὰ συζήτηση σήμερα;

— Γιὰ συζήτηση Ὄθνο μου; Δὲν ἔχω ποτέ κέφι γιὰ συζήτηση. Στὸ ἔχω βαρὺ ξαναπῆ: πιστεύω πῶς οἱ ἄνθρωποι χάνουν πολλὰς πολὺτιμες ὥρες τῆς ζωῆς τους μὲ ἀεροκουβέντες... Μ' ἀρέσει ὁ στοχασμὸς, μ' ἀρέσει ἡ δόξα, ὅχι ὁμως ἡ ἀσκοπη συζήτηση...

— Μὰ παπού, δικαιολογήθηκε τὸ παιδί, δὲν ἤθελα νὰ πῶ γιὰ τὴν ἀσκοπή συζήτηση. ἤθελα νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ πῆς κι' ἄλλα γιὰ τὸ ὑπουργεῖο Ὀρησκευμάτων καὶ Παιδείας, ποὺ εἶχες ἀχίσει νὰ μοῦ λὲς γι' αὐτὸ τὶς προάλλες. Θυμάσαι;

— Ἀ, ναί, Ὄθνο μου. Καὶ νὰ μὲ συμπαθᾷς ποὺ σὲ παρεξηγήσα... Τέτοιες κουβέντες εἶναι καλές, εἶναι γόνιμες καὶ δικαιολογοῦν τὸν σεβασμὸ ποὺ ἐνὶ ὁ ἀνθρώπος γιὰ τὸ λόγον. Ὅταν σοῦ μιῶ γιὰ κάτι καλὸ, γιὰ κάτι ποὺ πλουτίζει τὶς γνώσεις σου ὡ... τὴν γνώση σου, εἶμαι σὰν τὸν καλὸ σπορέα, ποὺ ρίχνει τὸ σπέρμα του σὲ γῆ καρποερή, γιὰ νὰ φυτρώσῃ. Σὺν τί λοιπὸν θέλεις νὰ μάθῃς;

— Μὰ γιὰ τὶς ἄλλες ἀρμοδιότητες αὐτοῦ τοῦ σπουδατικοῦ ὑπουργείου. Εἶγαν μὲ πῇ τὴν ποῶτὴ τοῦ διεύθυνση: τὴν διεύθυνση Ἐπιστημῶν καὶ Καλῶν Τεχνῶν, ποὺ διαίρεται στὸ τμήμα Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ τμήμα Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν. Ὅτ ἤθελα λοιπὸν νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ μιλήσῃς σήμερα γιὰ τὴν δευτέρω Διεύθυνση.

— Ναί, τὴν Διεύθυνση Παιδείας.

— Ποὺ διαίρεται παπού στὸ τμήμα Μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ στὸ τμήμα Δημοτικῆς.

— Αὐτὴ, καθὼς καταλαβαίνεις, ἀσχηματίζεται μὲ τὰ σχολεῖα μας. Τὰ δημοτικά καὶ τ' ἄλλα. Αὐτὴ συντηρεῖ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα, καὶ πληρώνει τοὺς μισθοὺς τῶν δασκάλων ποὺ διδάσκουν σ' αὐτὰ καὶ τῶν ἐπιθεωρητῶν ποὺ τὰ ἐπιθεωροῦν. Χιλιάδες εἶναι τὰ δημοτικά σχολεῖα στὴ χώρα. Κάθε κοινότης ἔχει τὸ δικό της. Κι' ἐστὶν μπόρην νὰ μάθουν γράμματα τὰ Ἑλληνόπουλα ὅνι μόνον αὐτὰς μενᾶς πολίτες, ἀλλὰ καὶ στὸ πρὶ μικρὸ, τὸ πρὶ ἔραιο ὁρεῖνὸ νεοῖο. Γιατὶ σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα μας, Ὄθνο μου, ἡ «στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση», ὅπως λένε τὸ δημοτικὸ σχολεῖο γίνεται στὰ Ἑλληνόπουλα γὰρνια, καὶ ἐστὶν ὑποχρεωτικὴ. Γιατὶ δὲν θέλει τὸ Κράτος μας νὰ ἔχῃ πολῖτες ποὺ νὰ μὴ ἐξορῶν νὰ νοσήσιν καὶ νὰ λογαριάζουν, νὰ μὴ ἐξορῶν

Γιά να γνωρίσουμε την ΕΛΛΑΔΑ

Τὰ χωριά του 'Αώου

‘Από καιρό τώρα μελετούμε τὸ ταξίδι στὴν ‘Ηπειρο, κι’ ὅλο τ’ ἀναβάλλουμε γιὰ τὴν πάντα κάτι κοντινότερο μᾶς καλεῖ. Μὰ τώρα πᾶνε τὰ ψέματά κι’ οἱ ἀναβολές. Δὲν τοῦ γλυτώνουμε πιά τοῦ Φάνη. Βρῆκε ἀφορμὴ τὴ μεγάλη μέρα, δευτέρη ἐθνικὴ μας γιορτὴ τὴν 28 ‘Οκτωβρίου καὶ ἐννοεῖ σῶνει καὶ καλὰ νὰ βρεθῇ αὐριο κιόλας στὰ χῶματα τῆς ‘Ηπείρου, σὲ κάποια γωνιά ἀπ’ τὶς μύριες ἐκεῖνες τῆς Πίνδου, στὸ Σμόλικα, ὅπου παίχτηκε τὸ μεγάλο παιχνίδι ποὺ ἔμεινε πιά γιὰ πάντα στὴν ἱστορία σὰ θυμῶμα...

— ‘Αδύνατο, Φάνη, λέει ὁ Λεωνίδας. ‘Οσο κι’ ἂν μᾶς συνεπαίρνουν οἱ ἐνδοξες θύμησης δὲν εἴμαστε ἀετοὶ γιὰ νὰ φτάσουμε ἐστὶ γρήγορα στὶς πλαγιές τοῦ Σμόλικα ἢ τῆς Τρεμπεσίνας. Κάμε λοιπὸν ὑπομονή, ἀλλοιῶς πῆγαινε μὲ τὴ φαντασία σου καὶ προσκόλλησε τ’ ἅγια χῶματα.

— Μὲ τὴ φαντασία μου; Μὰ δὲν ἔχω ἰδέα. Τοῦ κάκου καθὼς διαβάζω τὴν ἱστορία τοῦ 40 προσπαθῶ νὰ ζωντανέψω γύρω ἀπ’ τὰ γεγονότα τὴ φύση. Νὰ δώσω τὸ πλαίσιο στὴν ἐποποιία. Κι’ αὐτοὶ οἱ εὐλογημένοι ποὺ γράφουν τὶς μάχες δὲ λένε λέξη γιὰ τὸ τοπίο. ‘Ακούστε δῶ.

‘Ετὸ τάγμα ἔκαμε τὸν ἐλιγμό του στὰ νοτιοανατολικά τοῦ Σμόλικα, ἀνέβηκε μὲ σκληρὴς ἐπίμονες προσπάθειες κι’ ἔστησε αἱματηρὸ ἀγῶνα μὲ τὸν ἐχθρό. Τέλος ἔσπασε τὴν ἀντίστασή του καὶ κατέλαβε τὴν πλαγιά.

‘Ακούστε καὶ κάτι ἄλλο: ‘Ετ’ ἀεροπλάνο πετοῦσαν σὲ πυκνὰ σμήνη κι’ ἅμα ἐβλεπαν τὴν παραμικρὴ κίνηση, ἀδειάζαν τὶς σφυρικές καὶ βροντηρὲς βόμβες τους, ἀνοίγοντας τεράστιους λάκκους. ‘Ετρεψε ὁλόκληρο τὸ ὄρος, σὰ νὰ γινόταν σεισμός.

Καὶ παρακάτω: ‘Αμέσως, τότε τὸ ἐλληνικὸ πυροβολικὸ, ταγμένο στ’ ἀκρόδραχα τῆς Τρεμπεσίνας, ἀρχίζει νὰ χτυπᾷ τὶς κορφές, ἐνὸς τὸ τάγμα σκαρφαλώνει στὸ ὄρος 1178 μέτρα σὲ κόλαση φωτιάς, καπνοῦ καὶ ἐκρήξεων. ‘Ανεβαίνουν ἀτρόμητοι ποτίζοντας μὲ τὸ αἷμα τους τὰ χιονόσκεπα βράχια. ‘Ανατρέπουν τοὺς ‘Ιταλοὺς καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ πέσουν στὴ χαράδρα ὅπου τὰ πυρὰ τοῦ πυροβολικοῦ μᾶς τοὺς θερίζουν.

Τριάντα αἰχμάλωτοι καὶ δύο πολυβόλα πέφτουν στὰ χέρια τοῦ λόχου. ‘Ο λοχαγὸς πληγώνεται μὰ ἀρνίεται νὰ τὸν μεταφέρουν γιὰ νὰ τοῦ δέσουν τὶς πληγές.

Κι’ οἱ φαντάροι συνεχίζουν τ’ ἀνέβασμα. ‘Ολο συνεχίζουν...

— Πολὺ ὠραῖα ἀποσπάσματα, εἶπε ἡ Μυρτώ: πόσα τέτοια ἀλήθεια ἡρωικὰ κατορθώματα σὲ βουνὰ καὶ χαράδρες τῆς ‘Ηπειρωτικῆς γῆς! ‘Κρίμα ποὺ δὲ μπορούμε νὰ πᾶμε αὐριο οὔτε μὲ τὴ φαντασία μιὰ ποὺ δὲν ἔχομε ἰδέα τοῦ τόπου.

— ‘Ηουχάστε, τοὺς λέω, ἔχω ἕναν περίφημο ὁδηγό, ποὺ θὰ σᾶς πάει σὲ κάποια πλαγιά τοῦ Σμόλικα. ‘Εἶναι ἕνας ἀναγνώστης τῶν ταξιδιῶν μᾶς, ὁ Κώστας Χατζής, ἕνα παιδί τῆς ‘Ηπείρου, ποὺ νοσταλγεῖ μὲ πραγματικὸ πάθος τὴν ὠραία πατρίδα του. ‘Εκεῖνος θὰ σᾶς μιλήσῃ γιὰ τὰ χωριά τοῦ ‘Αώου, ὡς ὅτου μπορούμε νὰ πᾶμε νὰ τὰ δοῦμε μὲ τὰ μάτια μᾶς.

— Καὶ ποῦ εἶναι ὁ ἀγνωστος αὐτὸς φίλος; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν παιδόπολη

‘Αγιος Δημήτριος, μὰ μοῦ ἔστειλε ἕνα γράμμα, ἀληθινὰ ὠραῖο καὶ μοῦ περιγράφει τὴ λατρευτὴ του πατρίδα.

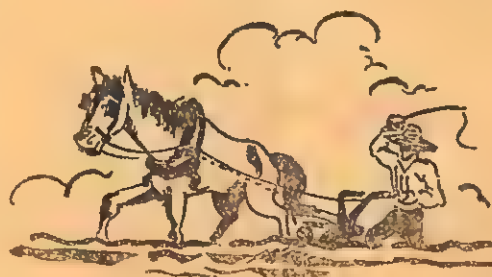
— ‘Ω, διάβασέ μας τὸ θεία, εἶπαν μὲ μιὰ φωνὴ ἡ Μυρτώ κι’ ὁ Φάνης. ‘Ετσι θὰ ζήσουμε τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ μέρα στὰ χῶματα ποὺ τὴ γέννησαν.

‘Ετσι ἀρχίζω νὰ διαβάζω τὸ γράμμα τοῦ νοσταλγοῦ μᾶς. ‘Ακούστε το κι’ ἐσεῖς. Δὲ θὰ χάσετε:

— ‘Ετὰ θυμῶμαι ἔτσι μικρούλια, κάτασπρα, πεντακάθαρα, στὴ σμαραγδένια ἀγκαλιά τοῦ Σμόλικα. Λουσμένοι στὸ φῶς τοῦ ἡλίου, φαντάζον κατὰ ἀπ’ τὰ αἰωνόδια δέντρα, σὰ φωλίτσες πουλιῶν. Ψηλὸς, ἐπιβλητικὸς, γιγάντιος, ἀπρόσιτος, ἀπότομος, ὑψώνεται ὁ γέρο - Σμόλικας, στολισμένος πάντα μὲ τ’ ἀπαλὰ σύννεφα τ’ ἀκυβέρνητα καράδια τοῦ γαλανοῦ θάλου. Τὶς πλαγιές του στολίζουν δάση. Δάση βαθύσκιωτα, ποὺ κυλοῦν στὶς ἀσημένιες τους ρεματιές νερὰ γάργαρα, πόσχωρες πηγούλες. ‘Αόρατοι ραψωδοὶ, ψάλλον τὴν ὁμορφιά καὶ τὴ δόξα τους. Τὶ ποικιλία στὴ φύση! Χαράδρες βαθύσκιωτες, σκοτεινὲς κατωφέρειες, μαγεμένες κοιλάδες, γκρεμοὶ φοβεροὶ, ποὺ σοῦ φέρνουν τὸν ἱγγο. Παντοῦ νερὰ, παντοῦ τῆς δροσιάς τὸ μαργαριτάρι. Λόφοι, βουνὰ, μικρὰ καὶ μεγάλα, μὲ ράχες περήφνες, ποὺ στὴν καθεμιὰ τους γράφθηκε κι’ ἀπὸ μιὰ δοξασμένη ἱστορία. Καὶ κατὰ τὰ πόδια τοῦ λεβέντικου Σμόλικα, κυλὰ γάργαρος καὶ γαλήνιος ὁ ‘Αῶος. Τὸ φιδίσιο κορμὶ του φιλεῖ τρυφερὰ τὰ πόδια τοῦ Σμόλικα καὶ τῆς Τύμφης, ποὺ στέκεται ἀντίκρου ὁλόγρια κι’ ἐπιβλητικὸ, σὰν κοντάρι θανατερὸ, ποὺ λογχίζει τὸν οὐρανὸ... Τὶ νὰ ψάλλῃ τάχα στὰ δυὸ δοξασμένα βουνὰ τὸ ποτάμι, μὲ τὸ γέρο του τραγούδι; Τὶ ἄλλο νὰ ψάλλῃ; Δόξες παλιές καὶ δόξες καινούργιες μὰ καὶ κάποτε ὁ ὕμνος του γίνεται βροντῆ, κι’ ἀγριεῖ, σκουρτώντας κατάρες, καὶ τρομερὲς ἀπειλές, γιὰ κείνους ποὺ μελετοῦνε κακὸ γιὰ τὸν ἅγιο αὐτὸ τόπο.

‘Ηπειρωτικὴ μάγισσα φύση, ὅχ πόσο σὲ νοσταλγῶ! Καὶ νά! Μέσα στὴν πονεμένη μου νοσταλγία, φαντάζον μέσα στὴν ὀργιαστικὴ βλάστηση στὴ βουνίσια τους ὁμορφιά, τὰ χωριά τοῦ ‘Αώου! Οἱ Πάδες, τὸ Βρυχώρι, τὸ Παλαιοσέλι! Σὰ νάμαί πάλι κοντὰ τους, τὰ βλέπω μπροστὰ μου, σὰν τότε ποὺ ζούσα εὐτυχισμένος στὴν ἀγκαλιά τους.

Σκέψα ἀναγνωστῶν

ΣΤΟ ΟΡΓΩΜΑ

(σκέψα Δ. Οικονόμου)

Νεράιδες ἀφρόλουστες, ποὺ χαίρονται τὴ ζωὴ στὴν πιδ γόησσα φύση. Τὶς χαϊδεύει ὁ ἥλιος τοῦ Σμόλικα, ἡ δροσιά τοῦ ‘Αῶου. Τὶς νανουρίζει ἡ αὔρα, τὶς τραγουδοῦν τὰ πουλιά. ‘Ανασαίνουν τὴ μυρωμένη πνοὴ τῶν ἐλάτων, τῶν πεύκων, τοῦ θυμариου καὶ τῶν λουλουδιῶν τὸ θυμίαμα. Μὰ ἄς μποῦμε σ’ ἕνα ἀπ’ αὐτὰ τὰ χωριά, τὸ πιδ ὁμορφο, τὸ Παλαιοσέλι.

Τὰ σπιτία πέτρινα, καλοπελεκημένα ἔχουν ἕνα δικό τους ἰδιόρρυθμο τύπο. Οἱ δρόμοι πλακόστρωτοι περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ καταπράσινα περιβόλια ὅπου μουρμουρίζουν ἀδιάκοπα τὰ νερά, περνοῦν κατὰ ἀπὸ ψηλόκορμα δέντρα, ἀψίδες παραμυθένιες, ποὺ σὲ καλοῦν νὰ ξεκουραστῇς καὶ νὰ ζήσης μιὰν ὥρα ἀγνῆς εὐτυχίας κοντὰ τους.

Βρύσες παντοῦ, βρύσες ἀθώγου, σὲ κάθε γωνιά, σὲ κάθε πλατεῖα, σὲ κάθε δρόμο, βρύσες παντοῦ. ‘Ολο τὸ χωριὸ κολυμπᾷ στὸ νερὸ καὶ στὸ πράσινο.

Καὶ στὴ μέση τοῦ χωριοῦ, ἡ μικρὴ ἐκκλησιά μᾶς. Μικρὴ μὰ ποὺ κλείνει τόσο ἀπέραντο τὸ μυστήριό τοῦ Θεοῦ, τὴν εὐλάβεια καὶ τὴν πίστη τῆς παιδικῆς μας ζωῆς. ‘Ω, πόσα δὲ λέει στὴ σιωπὴ τῆς ἡ ὁμορφῆς ἐκκλησίτσας μᾶς ἡ ‘Αγία Παρασκευὴ στὸ Παλαιοσέλι. Τὸ ψηλὸ καὶ καλοπελεκημένο καμπαναριὸ τῆς μᾶς σμίγει μὲ τ’ ἀπείρο τ’ οὐρανό. Νὰ κι’ ὁ γέρο πλάτανος, μὲ τὰ θεόρατα κλαδιά του, ποὺ κουδεντιάζει μὲ τὰ πουλιά. Κι’ ὅσα ἄλλα ἡ καμπάνα κι’ ὅλα τ’ ἄλλα σωμαίνουν στὸ θεῖο κι’ οὐράνιο τῆς μῆνυμα.

Καὶ τώρα, ἀφήστε με λίγο νὰ καμαρώσω τοὺς χωριανούς μου. ‘Ω, τοὺς καλοὺς κι’ ἀπλοῖκους ἀνθρώπους, ποὺ ἡ ψυχὴ τους ἔχει καθρέφτῃ τὸ πρόσωπό τους. ‘Εργατικοί, δουλευτάδες, χαρούμενοι, μὲ τὴ σφραγίδα τοῦ μόχθου στὰ πρόσωπά τους. Φιλόξενοι, τόσο φιλόξενοι. Σὰς ἀνοίγουν τὸ σπῖτι τους, ὅπως τὴν καρδιά τους κι’ ἔχουν τόσο πλοῦσια συναισθήματα, ψυχὴ ἐλληνοκώτατη, ἤθη τόσο ἀγνά, χριστιανικά. Στὴ φλόγα τῶν ματιῶν τους διαβάσεις τὸ πάθος τους, γιὰ τὴ λευτεριά, τὴ λεβεντοσύνη, ποὺ δημιούργησε τὸ ἐλληνικὸ θαῦμα τοῦ 1940. Ποτὲ δὲ δίτασαν νὰ κάμουν τὸ καθῆκον τους. Κεῖνο τὸν ἀέχαστο ‘Οκτώβρη, ὅταν τοὺς ἀπειλήσε ἡ αὐρὴ σκλαβιά, ὅλοι ἤφταν τὰ ὅπλα. ‘Αντρες, γυναῖκες, παιδιά, νέοι γέρο. Καὶ βοήθησαν τὸ στρατό μᾶς κι’ ἡ ψυχὴ τους δὲ λύγισε. Ζαλώθηκαν τὰ κανόνια, τὶς κάσες μὲ τὰ πολεμοφόδια, ἤφταν στὶς ποδιές τους τὰ βόλια, στοὺς ὤμους σακκίκα μὲ τροφές κι’ ἀνηφόρησαν σὰ στοιχεῖα τὶς πλαγιές τοῦ Σμόλικα. Καὶ δημιούργησαν νέα κλῆθ κοντὰ στὰ παλιά, γιὰ νάχη νὰ ψέλνῃ στὸ διάβα τοῦ τ’ ἀσημένιο νερὸ τοῦ ‘Αῶου, κοντὰ στὶς παλιές, νέες νίκες. Σ’ ἐτοῦτα τὰ χῶματα ἔχει πολλὲς φορές περπατήσει ἡ δόξα. Ψάλλε, ‘Αῶε, τὴν ὁμορφιά τους! Ψάλλε τοὺς παλαιότερους κατοίκους τοῦ τόπου τοὺς λεβέντες Τυμφαῖους. Φέρε πίσω τοῦ Πύρρου τὴν ἰαχή, τὰ σμιξίματα τῶν σπαθιῶν καὶ τῶν κονταριῶν, τὶς κλαγγές τῶν ἀσπίδων. Τὸ νικητήριο ὕμνο τοῦ ‘Ιουστινιανοῦ διαν πέρασε, ἀπ’ τὰ μέρη αὐτὰ, ξεκινώντας ἀπ’ τὸ Δυράχιο. Πές μᾶς γιὰ τοὺς κλέφτες καὶ τὰ ἡμέρια τους. Μὰ προπαντοῦς ἄς ἀντιλαλήσουν πάλι τὰ φαραγγία σου τὴν κραυγὴ ‘Αἶερα, ποὺ σύντριψε τὴν ὁρμὴ τῆς Ρώμης. Καὶ πᾶνω ἀπ’ ὅλα, ἄς ψάλλουμε ὅλοι τὸ θεῖο παιᾶνα τῆς Πίνδου, τῆς Κόνιτσας καὶ τοῦ Γράμμου.

‘Ονειρεμένα χωριά τοῦ ‘Αῶου, πόσο σὰς νοσταλγῶ. Εἴστε τὰ πιδ ὁμορφα, τὰ πιδ ζηλεμένα χωριά τῆς γῆς!.

‘Εδῶ τελειώνει τὸ γράμμα τοῦ Κώστα Χατζή, τοῦ μικροῦ μου φίλου μὲ τὴ μεγάλη καρδιά καὶ τὴν πλοῦσια εὐαισθησία. Καὶ πρέπει νὰ εὐχαριστήσω τὸ καλὸ ‘Ηπειρωτικὸ ποῦ στάθηκε σήμερα, καὶ γιὰ σᾶς καὶ γιὰ μᾶς, ἕνας πολῦτιμος ὁδηγὸς στὸ φανταστικὸ μᾶς ταξίδι. Μᾶς ἔκαμε νὰ γνωρίσωμε μὲ τὸν καλλίτερο τρόπο, ὁλόκαμπρη, λουσμένη μὲ τὸ ἡλιόφως τῆς νοσταλγίας του, μιὰ γωνιά τῆς ἡρώισσας γῆς τοῦ, τὰ χωριά τοῦ ‘Αῶου.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

28η 'Οκτωβρίου

Τὸ «ΟΧΙ»

Μέσα στὴ θαμπόφωτη αὐγὴ
— γιὰ νὰ κάμουμε ἦταν κι' ἄλλο
(θᾶμα —
κάποια σάλπιγγα ξύπναε τὴ γῆ
τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν ἡρώων ἀντάμα.

Μέσα μας βαθιὰ βουδῆ, τρανὴ
ξύπνησε ἡ προσταγὴ, τὸ χρέος
σὰν στυροὶ σὲ γαλανὸ πανί
μᾶς τὸ δείχνει ὁ ἀγῶνας μᾶς ὁ ὠραίος.

«Ὅλοι ἀναστηλώσαμε κορμί
μύρια μπράτσα ἔδρασαν τὴ λόγχη
κι' οἱ Γραικοὶ ξεχύθηκαν μ' ὀρμή...
Τὸν δειλὸ νίκησε Γίγαντα ἓνα «ΟΧΙ»!
Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΣ
(Μεσολόγγι)

Στοὺς ἥρωες τοῦ 40

Τῆς δόξας τὰ στεφάνια
ὅσο τρανὰ κι' ὄν εἶναι
δὲν σᾶς χωροῦν,
ὅλοι, ἀπ' τὰ οὐράνια
μέχρι τῆς γῆς, παιάνε
σᾶς τραγουδοῦν.

Νικήσατε μὲ αἶμα
λεβέντες τοῦ Σαραντα
γιὰ τὴ θρησκεία
θαφτήκανε στὸ χῶμα
τ' ἀτίμητα κορμιά σας.
Τρανὴ θυσία.

Γιὰ τὴ γλυκεῖα Πατρίδα
ἥρωες τῶν ἡρώων
πετάξατε
στοὺς οὐρανοὺς. Καὶ πάλι
τὴν Γαλανὴ Ἑλλάδα
δοξάσατε.

ΑΘΑΝΑ. Δ. ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ
(Ἀγρίνιον)

Ἡ 28η 'Οκτωβρίου 1940

«Παραδοθῆτε Ἕλληνες καὶ γίνετε δικοὶ
(μας
δόστε σὲ μᾶς τὴ χώρα σας γιὰ νὰ γε-
(νῆτε σκλάβοι),
εἶπαν ἐκεῖνο τὸ πρωῒ, πρωῒ τοῦ 'Οκτω-
(βρίου

οἱ Ἴταλοι σὲ μᾶς.
«ΟΧΙ!», ἀπαντᾷ ὁ Γιάννης μας, ὁ Με-
(ταξᾶς ὁ ἀνδρεῖος,
δὲν δίνομε τὴ χώρα μας, σὲ σᾶς μακα-
(ρονάδες!»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΡΤΙΚΙΩΤΗΣ

Τὸ 1940 ἦταν ἐποχὴ πού οἱ Γερμα-
νοῖταλοι θέλησαν νὰ κατακτῇσυν τὴν
Ἑλλάδα. Εἶχαν ἀκούσει φαίνεται γιὰ
τὸ κλειδί καὶ τὸν Παράδεισο αὐτὸ τῆς
Μεσογείου καὶ βιάστηκαν νὰ τὴν κά-
νουν δική τους.

Τὴ στιγμὴ πού ὁ Ι. Μεταξᾶς ἐφώ-
ναζε τὸ μέγα «Ὅχι» στοὺς ἐπιδρομεῖς,
ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐσφίγγε τὴν καρδιά
του. Σὰν ἀστραπὴ ἡ εἶδησις ἔφτασε ὡς
τὰ τιμημένα ἀκριτικὰ χωριά μας. «Ὅ-
χι»... ψιθύρισε τότε κάποιος, «Ὅχι»...
εἶπαν πολλοί, «Ὅχι»... ἀντιτάλησαν οἱ
γύρω λαγκαδιές, τὰ φαράγγια, τὰ Τρία
Αὐγά, ἡ Κλεισούρα, ἡ Πίνδος! Σκλη-
ρὸς καὶ ἀνίσος ἄρχισε ὁ ἀγῶνας. Καὶ
τότε: —Φάτε τους, ψιθύρισε κάποιος
βαρεῖα πληγωμένος... Ἐκδίκηση, φώνα-
ξαν πολλοί... Ἀέρα ἤχησε ὁ σαλπικτήης
στὴ σάλπιγγά του, καὶ οἱ πρώτοι Ἴ-
ταλοι δὲν ἄργησαν νὰ ἐξοντωθοῦν. Δὲν
κράτησε ὅμως γιὰ πολὺ ἡ νίκη τῶν
Ἑλλήνων. Μαῦρος καὶ ἀνελέητος ὁ Γερ-
μανὸς πολέμοντας μὲ μιὰ χούφτα Ἑλ-
ληνες, μπῆκε στὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος ὅ-
στερα ἀπὸ σκληρὴς μάχης. Τὸ μόνον
σημάδι τοῦ κατακτητῆ στὸ πέρασμά
του ἦταν ἡ φωτιά καὶ τὰ ἐρείπια. Ἡ
Ἑλλάδα ὅμως δὲν ἦταν χώρα ἀπὸ κεί-
νες πού γνωρίζουν ὑποταγή.

Ἦταν σὰν ἓνας κρατήρας ἡφαιστείου
πού βογγοῦσε κάτω ἀπὸ τὰ μαύρα χρό-
νια τῆς σκλαβιάς. Καὶ ὁ κρατήρας αὐ-
τός, δὲν ἄργησε νὰ ξεσπάσῃ. Ὅλος ὁ
Ἑλληνικὸς λαὸς ἀναδύεται καὶ τὸ ζύ-
πνημά του φέρνει ἀνατριχίλα στὴν
Γερμανία.

Καὶ μπροστὰ στὸ μικρὸ, μὰ τόσο
ὀρμητικὸν ἀνθρωποχείμαρρο, ὁ ἐχθρὸς
τῆς Ἑλλάδας δὲν εἶχε τίποτα νὰ κἀνη-
παρὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ὅσα εἶχε κα-
τακτήσει.

Ἡ Ἑλλάδα ὁλόκληρη γιόρτασε τὴ
Νίκη της.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΟΥΛΙΔΗΣ
(Παιδ. Ἅγιος Ἀνδρέας Ἀττικῆς)

28 'Οκτωβρίου 1940

Ἄκου! Πάνω στὴν Πίνδο βογγᾷ τὸ
ντουφεκίδι. Τραντάζεται σύγκορμος ὁ
Γράμμος καὶ ὁ θεόρατος Σμόλικας ἀπὸ
τὸ ἀδιάκοπο τὸ κανονίδι. Μαῦροι κα-
πνοὶ περιζώνουν τῆς Τρεμπεσίνας τὴς
ἀπάτητες βουνοκορφές. Πολεμοῦν οἱ ἡ-
ρωες! Ἦρθαν ἐκεῖ τὰ ἐκλεκτότερα παλ-
ληκάρια τῆς Ἑλλάδας ν' ἀγωνιστοῦν
γιὰ τὰ εὐγενικώτερα ἰδανικά: Γιὰ τὴν
Πίστη, γιὰ τὴν Πατρίδα, γιὰ τὸ Δίκιο,
γιὰ τὴν Ἐλευθερίαν. Ἐκίνησαν ἀπ' τὴς

πὶδ ἀπόμακρες πολιτείες
κι' ἀνταμώθηκαν ἐδῶ γιὰ
τὸν ἱερώτερο ἀγῶνα. Ἐδῶ
κι' ὁ γραφιδᾶς τῆς Ἀθῆ-
νας, καὶ τὸ βουνίσιο τσα-
πανόπουλο τῶν Ἀγρά-
φων ἐδῶ κι' ὁ ἀγρότης
τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου,
καὶ τῆς Κρήτης τὸ ἀγέ-
ροχά λεβεντόπαιδο. Ὅλα
τ' ἄννα Ἑλληνόπουλο, ὅ-
λα ἀντάμα πολεμοῦν μὲ
μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ καρδιά!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ

Μιὰ

Στοὺς σβυσμένους μας πυρσοὺς μιὰ μέρα ἀνάψαμε
τὴν ὀρμὴ ἀπ' τῶν προγόνων μας τὰ στήθη
καὶ μὲ αὐγὴ βροντήσαμε κι' ἀστράψαμε
ἀψηφώντας τῶν ἐχθρῶν τάμετρα πλήθη.

Πάντα ἡ νίκη πρόσμενε στὸ διάβα μας
Τοῦ Ἰταλοῦ ἀχρηστέφθηκαν τὰ κανόνια
στὸ Ἰβάν, στὸ Τεπελένι, στὴ Μοράδα μας...
('Ὡ, φυλὴ μας, μὲ τὴς τρεῖς χιλιάδες χρόνια!...).

28η 'Οκτωβρίου 1940

Πίνδος

Είναι ή ώρα που ό πυρόχρυσος ήλιος γέρνει νά κρυφτή πίσω απ' τις μενεξε- δένιες κορφές των βουνών. Μιά κοπέλ- λα ροδολαίε εκεί στ' άπόσκια του χω- ριού. Τό άσπρογάλαζο φόρεμά της, λές και κυματίζει σαν τά άπαλά παιγνι- διάρικά κυματάκια της θάλασσας. Στ' άριστερό της χέρι κρατεί σφιχτά κλα- διά φρεσκοκομμένα από δάφνες. Στ' άλλο της, ένα μεγάλο βιβλίο με την έπιγραφή: «'Η 'Ελληνική 'Ιστορία»...

Και τρέχει, όλο τρέχει ή όμορφη κο- πέλλα. Τά ξανθά της ξεπλεγμένα μαλ- λιά της κρύβουν τό πρόσωπο, σαν τό αγιόκλημα και την περικοκλάδα που κρύβουν την αλύοπορτα του σπιτιού! Κι' εκεί που άτάραχη διαβαίνει ή κο- πέλλα κι' εκεί που άφοδη πηδά από βράχο σέ βράχο, της πέφτει τό μεγάλο βιβλίο, ή 'Ιστορία... "Ενα σιγανό αεράκι ξεφυλλίζει τά γεμάτα δόξα και παλιές θύμησης φύλλα του βιβλίου. Κάθε σελίδα κρύβει και μία δόξα, μία νίκη, μία χαρά. 'Η κοπέλλα σκύβει νά πάρη τό βιβλίο και απ' τό νού της περνούν οι αιώνιες μορφές των ήρώων του Εικοσιένα, γιγάντιοι άνάνες της αρχαιότητας, οι τιτανομαχίες, οι ήμί- θεοι και ό πολιτισμός με τις ύψηλές ιδέες. Κι' ενώ οι σελίδες γυρνούν ή μία κατόπιν της άλλης, τό μάτι της κοπέλ- λας έλαμψε από έθνική υπερηφάνεια όταν αντίκρουσε τη σελίδα με τά μεγά- λα γράμματα: 1940... 28 του 'Οκτώ- δρη... Και στή μέση της σελίδας μία εικόνα. 'Η εικόνα της Πίνδου μας. Οι γεναίοι μας φαντάροι πολεμούν. Τό άθάνατο «ΟΧΙ» άντιλαλεί απ' άκρη σ' άκρη και οι βουνοπλαγιές άντηχούν απ' τά τραγούδια και τις φωνές. Τά πολυ- δόλα κεληδοούν απ' τις χαράδρες! "Ε- να σύννεφο καπνού σηκώνεται και οι λόγχεις των όπλων λαμποκοπούν στα καφτερά φιλιά του ήλιου. 'Η μάχη συ- νεχίζεται. Οι 'Ιταλοί δέν άντέχουν άλ- λο. Τό βάζουν στα πόδια!... Τρέχουν... σκοντάφτουν... κατρακυλούν στις άπά- τητες πλαγιές και γκρεμίζονται στο χάος!... Τά χείλη της κοπέλλας, σιγο- ψιθυρίζουν: «Οι ήρωες, πολεμούν σαν τους 'Ελληνες!... Οι φαντάροι μας ά- πέδειξαν για μία άκόμη φορά ότι οι 'Ελληνες πολεμούν σαν λιοντάρια και ή 'Ελλάδα είναι ένδοξη, άθάνατη». 'Η κοπέλλα κατάλαβε ότι αυτοί πολέμη- σαν για την Πατρίδα, την Θρησκεία, την Οικογένεια... Και ή 'Ιστορία ξα- νάλεισε τις χρυσές της σελίδες για νά τις άνοίξη κάπου άλλου, εκεί που άλλοι πάλι έπесαν για την Πατρίδα. "Ισως στις Θερμοπύλες!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Π. ΚΑΨΑΛΗΣ
(Τελειόφοιτος Γυμνασίου Καρδίτσας)

Πίνδος, καμάρι λατρευτό,
ή δόξα της 'Ελλάδας,
θρονί της δόξας ξακουστό,
δόξα άσθηστης δάδας...

Δ. Δ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Μεσοήφη)

'Ελληνική ψυχή

Δέν ξύπνησε χαρούμενο εκείνο τό πρωινό όπως άλλοτε.

'Ενώ άλλοτε βασιλεύε παντού σιγή και ήρεμία, τώρα χαλούσαν την χαλή- νη της αύγης, κρότοι δυνατοί και τρο- μεροί. 'Αργότερα μαθεύτηκαν τά τρο- μερά νέα: 'Η 'Ιταλία μάς κήρυξε πό- λεμο.

Κι' εϋθύς τότε, όλοι οι 'Ελληνες έ- τρεξαν με προθυμία νά υπερασπίσουν την Πατρίδα. "Ολοι άφησαν τά σπίτια τους και κίνησαν για τά σύνορα για νά υποδεχθούν με... τά όπλα τους τον έπιδρομέα.

'Ο γαλανός ούρανος σκοτεινίασε απ' τ' άεροπλάνα τους, κι' ή όμορφη 'Ελ- ληνική φύση ταραχτηκε από τους κρό- τους και τις φωνές τους. 'Ωστόσο ό 'Ελληνικός λαός τ' άψήφησε όλα αυτά και μαζί με τον ήρωικό μας πρωθυπουρ- γό Ι. Μεταξά βροντοφώνησε στους 'Ι- ταλούς τη χαραυγή της 28ης 'Οκτω- βρίου τό ιστορικό «ΟΧΙ». Πού πήγαι- ναν οι 'Ιταλοί; Στην 'Ελλάδα; Δέν ξε- ρανε πώς «του 'Ελληνος ό τράχηλος ζυγό δέν υποφέρει;» Δέν ξέρανε πώς ή άθάνατη 'Ελληνική ψυχή δέν ζή στη σκλαβιά; 'Αλλά τότε πώς τόλμησαν νά μάς έπιτεθούν;

'Ο Μουσσολίνι φαίνεται δέν τά σκέ- φτηκε όλα αυτά. Γι' αυτό ώδήγησε τό στρατό του στην 'Ελλάδα. Και τότε ή 'Ελληνική φυλή έδειξε τί είναι. Τότε ξανάξησαν οι ήρωικές μορφές των Κα- νάρη, Μιαούλη, Μπότσαρη και Κολοκο- τρώνη. Τότε θαμπώθηκαν όλοι οι λαοί της γής μπρός στο μέγα θαύμα. Τά 40 έκατομμύρια υποχώρησαν μπροστά σέ 7 έκατομμύρια ψυχές. Οι γεναίοι μας, με άρχηγό την 'Υπέρμαχο Στρα- τηγό κατετρόπωσαν τους 'Ιταλούς στις κορυφές της Πίνδου, ξαναζωντανεύον- τας τους Μαραθώνες, τις Θερμοπύλες και τις Σαλαμίνες.

'Η 'Ελληνική ψυχή έκανε τό θαύμα της.

ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΝΕΣΙΔΗΣ
(Ν. 'Ορεστιάς)

στορία

Φλογισμένες σκιές προγόνων μάς παράστεκαν ξύπνησαν οι άστραπές του Μαραθώνα, της Τριπολιτσάς οι άντίλαλοι έδιάστηκαν νά έμψυχώσουν του «ΟΧΙ» τον άγώνα.

Κι' έτσι, όταν με μία καρδιά άφήσαμε της ειρήνης τά δαφνόστρωτα κρεβάτια οι Γραικοί, θεριά κι' άητοί, χυμήσαμε απ' τη Δόξα σ' άλλης Δόξας, άλλα πλάτια.

Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΣ

121 Καμιά περιγραφή δὲν ἔχει τὴ δύναμη νὰ δώσῃ τὴν πολυτέλεια καὶ τὴ λάμψη τῆς ἀσύγκριτης ἐκείνης γιορτῆς: Πάνω σὲ πενήντα κολώνες, ντυμένες μ' ἀσημι καὶ μὲ χρυσάφι, στηριζόταν ἡ πελώρια αἰθουσα ὅπου ἐγίνε ἡ τελετὴ. Ἡ στέγη τῆς ἦταν ἕνας χρυσὸς οὐρανὸς καὶ τὰ πλαίσια τῆς, λαμπρά χρυσοῦσαντα παραπέτασματτα. Τέσσερα στάδια ἦσαν τὸ ἐμβόδιόν τῆς.

Στὴ μέση, ἦταν στημένη πολυτελέστατη τράπεζα, μὲ ὀλόγυρα ἐκατὸ ἀσημόποδες ἀνακλιντήρες, ὅπου κάθονταν οἱ μελλόνυμφοι.

Κι' ἄλλα πολλὰ τραπέζια, γιὰ τοὺς καλεσμένους, ποὺ ἦσαν περὶ τὴς ἐννέα χιλιάδες.

122 Καὶ νὰ τὰ ζευγάρια: Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε δεύτερη νόμιμο σύζυγα τὴν πεντάμορφη Στάτειρα, τὴν κόρη τοῦ Δαρείου. Ὁ Ἡφαιστίων τὴν ἀδερφή τῆς τῆ Δρύπειτο. Ὁ Κρατερὸς τὴν ἀναγία τοῦ Δαρείου τὴν Ἀμαστριάδα. Ὁ Περδίκκας ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Νέασχος, κόρες σατραπῶν. Ὀγδόντα γαμπροὶ καὶ ὀγδόντα νύφες, στάλισαν τὸ περίλαμπρο ἐκεῖνο συμπόσιο, ποὺ κράτησε ὡς ἄργα τὴ νύχτα.

Οἱ Πέρσες ποὺ κολακεύτηκαν γιὰ τὴν τιμητικὴ ἐκείνη ἐξίσωση ἐξεδήλωσαν μ' ἐνθουσιασμὸ τὴ λατρεία τοὺς στὸν Ἀλέξανδρο. Ἦταν ἥσυχοι τώρα. Θὰ ζούσαν γαλήνιοι κι' εὐτυχισμένοι κάτω ἀπ' τὴ φωτεινὴ βασιλεία του.

123 Τριάντα χιλιάδες Πέρσες ποὺ εἶχαν διαλεχθῇ ἀπ' τὸν ἴδιο, ἀπ' τοὺς πιδ ἔξυπνους κι' ἀπ' τοὺς πιδ τολμηροὺς, ἔμαθαν στὴν ἐντέλεια τὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα, μορφώθηκαν καὶ γυμνάστηκαν γιὰ τὰ γίνον οἱ πρώτοι λαμπαδηφόροι τοῦ πνεύματος.

Ἔτσι, μὲ τὴ συνένωση τῶν λαῶν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸ τους, ἔκαμε ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη τὸ θαῦμα ποὺ μάταια εἶχε προσπαθῇ κάποτε ὁ Ξέρξης. Νὰ γεφυρώσῃ τὴν Εὐρώπῃ μὲ τὴν Ἀσίαν.

Ἐμὲ τὴν ἀγάπη συναδελφώνονται οἱ λαοὶ καὶ ἐνώνονται οἱ ἡπειροί, ἔλεγε ὁ ἴδιος. Ὅχι μὲ τὰ γεφύρια καὶ μὲ τοὺς στόλους.

125 Σ' ὅλες αὐτὲς τὴς χαρὲς καὶ τὴς λύπες, δυὸ ἄνθρωποι στέκονταν μ' ἄγρυπνη ἀφοσίωση δίπλα στὸν Ἀλέξανδρο: Ὁ Ἡφαιστίων, ὁ φίλος του κι' ἡ Κύντα, ἡ ἀδελφή του. Ἡ στοργὴ τους τὸν τόνωνε, ἡ ἀγάπη τους τοῦδινε φτερά. Οἱ δυὸ ἀφοσιωμένοι ἐκεῖνοι φρουροί, ποὺ τοὺς ἔδανε ἡ κοινὴ τους λατρεία γιὰ τὸν Ἀλέξανδρο, ἦσαν οἱ ἀχώριστοι σύτροφοί του.

Συχνά, τοὺς ἀγκάλιαζε μὲ τὰ δυὸ του χέρια λέγοντας τρυφερά: «Τί θὰ γινῶμαι, μέσα στὶς τόσο δραματικὲς τῆς ζωῆς μου συνθήκες ἐν δὲ σὰς εἶχα κοντά μου, ἐσὺς τοὺς δυὸ! Εἶσθε ἡ χαρὰ μου, ἡ ἴδια μου ἡ ζωὴ! Τὸν ἕνα ἀπὸ σὰς μονάχα δὲν στερηθῶ, θὰ πεθάνω!»

124 Ἀπὸ τὰ Σούσα ἔστειλε πίσω μὲ δῶρα καὶ μὲ τιμὲς τοὺς παλαίμαχους στὴν πατρίδα. Καὶ τοὺς ἀπεχωρίστηκε ἔτσι:

«Ἡρβατε φτωχοὶ κι' ἄσημοι, καὶ φεύγετε πλούσιοι καὶ πανένδοσοι, κι' ὅ,τι μένει ἔδω εἶναι πάλι δικό σας. Οἱ θησαυροὶ τῶν Περσῶν καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς Ἰνδίας κι' ἡ ἔξω θάλασσα εἶναι δικὰ σας!

»Ἐγὼ δὲν ἔχω δικό μου κτήμα, πορὰ αὐτὴ τὴν πορφύρα κι' αὐτὸ τὸ διάδημα. Κι' ὅποιος ἀπὸ σὰς σκεφθῇ πὼς γυρίζει στὴ χώρα μου μὲ πληγές, ὡς ἔρῃ νὰ γυμνωθῶ καὶ νὰ συγκρίνῃ τὰ τραυμάτῃ μας. Κα- νενὶ μέρος τοῦ σώματός μου μπροστά, δὲν ἔμεινε ἄτρωτος.

126 Δὲν ἤξερε, οὔτε κι' ὁ ἴδιος, ὅταν τὸ ἔλεγε, πόση ἀλήθεια ἔκει- ναν τὰ λόγια του. Μά, δὲν ἄργησε νὰ φανῇ πόσο δίκιο εἶχε.

Τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 324, εἶχε πάει στὰ Ἐκβάτανα νὰ γιορτάσῃ τὰ Διούσια. Κι' ἄρχισε σιερά ἑορτῶν, μὲ συμπόσια κι, εὐαχίες. Οἱ σα- τραπες συνερίζονταν ποῖος νὰ τὸν περιποιηθῇ περισσότερο, ὀργανώ- νοντας γλέντια καὶ γιορτές. Μέσα σὲ κείνες τὴς τόσο κουραστικὲς μέρες, ἦρθε ὁ θάνατος νὰ τὸν πληῖξῃ, ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχε: Ὁ Ἡφαι- στίων πέθανε ἀξάφνα, χωρὶς νὰ προλάβουν οἱ γίαντροὶ νὰ τὸν σώσουν.

(Συνεχίζεται)

Τὰ παιδιά του πλοίαρχου Γκραντ

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

—Να τούς πήραν άραγε όπως έσένα βορειότερα από τόν 37ο παράλληλο;

—Δέν είναι άπίθανο. Οί ίθαγενείς άποφεύγουν τὰ μέρη πού είναι άγγλικές άποικίες.

—Πώς όμως νά ξαναβρούμε τὰ ίχνη τών αϊχμαλώτων σέ μιá άπέραντη Ήπειρο; Έκανε στενοχωρημένος ο λόρδος. Έπεσε σιωπή. Κανένας δέν εύρισκε τί ν' άπαντήσει, ούτε καν αυτός ο φλύαρος ο Παγανέλι.

Στό τέλος ο Γκλένερβαν στράφηκε στόν λοστρόμο.

—Καί σὺ "Αύρτον τί γνώμη έχεις; "Από πού πρέπει ν' άρχίσουμε τίς έρευνές μας;

—Εγώ μυλόρδε λέω, άπάντησε ζωηρά καί χωρίς διαταγμό ο "Αύρτον, πώς πρέπει νά πάμε στόν τόπο του ναυαγίου. Έκεί θά βρούμε πιθανόν ίχνη πού θά μάς οδηγήσουν γιά τὸ τί πρέπει νά κάνουμε ύστερα!

—Πολύ καλή σκέψη, είπε ο πλοίαρχος. Πρέπει όμως νά περιμενώμε νά έπισκευαστῇ τὸ «Ντάνγκαν».

—Τὸ καράβι σας έχει ανάγκη από έπισκευή; ρώτησε με μεγάλο ενδιαφέρον ο λοστρόμος.

—Έχει πολύ κακοπάθει από τὴν τελευταία τρικυμία. Έσπασε ἡ έλικά του κι' έπαθε τέτοιες άθαρίες πού μόνο σέ ναυπηγείο μπορεί νά φτιαχτῇ.

—Δέν μπορεί νά ταξιδέψῃ με τὰ παιδιά;

—Μπορεῖ. Άλλά αν συναντήσῃ ενάντιο καιρὸ, θά κάνῃ πάρα πολύ γιά νά φτάσῃ στόν τόπο του ναυαγίου.

—Τὸ Τούφολντ-μπαϊκ... είπε ο "Αύρτον.

—Τὸ Τούφολντ μπαϊκ... Ναί... Καί μεῖς πρέπει νά πάμε εκεί τὸ γρηγορώτερο...

—Αχ ναί μυλόρδε! ψόναξε ἡ Μαίρη. Κάθε μέρα πού περνάει μπορεί νά είναι μοιραία γιά τὸν πατέρα μας...

—Κι' έπειτα τὸ καράβι έτσι ἡ άλλοιὼς θά πρέπει νά ξαναγυρίσῃ στό Μέλμπουρν γιά νά επιδιορθωθῇ στο ναυπηγείο.

—Αἱ λοιπὸν δὲς πῶς στο Μέλμπουρν χωρίς εἰμὰς! ψόναξε ο Παγανέλι.

—Χωρίς εἰμὰς Παγανέλι; Καί πού θά πάμε εἰμὲς;

—Μὰ στόν τόπο του ναυαγίου! Στὸ Τούφολντ-μπαϊκ.

—Μὰ πῶς;

—Χωρίς τὸ πλοῖο! Διὰ ξηρὰς!

—Μὰ τί λὲς τώρα Παγανέλι;

—Λέω κάτι λογικὸ μυλόρδε! "Όπως περάσαμε τὴν Νότια Ἀμερική, θά περάσωμε καί τὴν Αὐστράλια.

—Ακολουθώντας τὸν 37ο παράλληλο; ρώτησε με σοβαρὸ ενδιαφέρον ο Μάκ Νάμπ.

—Τὸ μάντεψες ταγματάρχα μου! Ἀκολουθώντας τὸν 37ο παράλληλο.

—Ναί, ἀλλά τὸ «Ντάνγκαν»; ρώτησε με ιδιαιτέρῃ έπιμονή ο "Αύρτον.

—Τὸ «Ντάνγκαν» θά μάς συναντήσῃ ἀργότερα, ἡ θά συναντήσωμε εἰμὲς τὸ «Ντάνγκαν». Ἀν βρούμε τὸν πλοίαρχο Γκραντ στο δρόμο μας θά γυρίσωμε μαζί στο Μέλμπουρν. Ἀν όχι, θά συνεχίσωμε τὴν έρευνά μας στὴν άκτή καί τὸ «Ντάν-

γκαν» θά ἔλθῃ νά μάς συναντήσῃ. Ποιὸς μπορεί νά ἔχῃ αντίρρηση σ' αυτό τὸ σχέδιο; Μήπως ο ταγματάρχης;

—"Όχι! είπε ο Μάκ Νάμπ. Βρίσκω τὸ σχέδιο καλὸ αν είναι εύκολο νά διασχίσῃ κανεῖς τὴν Αὐστράλια.

—Τόσο εύκολο, είπε ο Παγανέλι, ὥστε προτείνω νά ἔλθουν μαζί μας κι' ἡ Λαίδη "Ελενα κι' ἡ μὲς Γκραντ.

—Μιλὰς σοβαρὰ Παγανέλι; ρώτησε ο λόρδος Γκλένερβαν.

—Σοβαρότατα μυλόρδε! Είναι ένα ταξίδι πού θά μάς πάρῃ ένα μῆνα τὸ πολύ. Ὅσο δηλαδή θά χρειαστῇ γιά νά έπισκευαστῇ τὸ «Ντάνγκαν». Βέβαια αν ἦταν νά

Ὁ λόρδος μου ἔδωσε τὴν άδεια νάρθω μαζί σας διασχίσωμε τὴν Αὐστράλια σέ άλλο μέρος, μήτε καί θά τὸ σκεπτόμουν καν. Ἀλλά ο 37ος παράλληλος περνάει από τὴν έπαρχία τῆς Βικτωρίας, μιá πολιτισμένη άγγλική άποικία με δρόμους, σιδηροδρόμους, μικρές πόλεις καί χωριά. Μπορούμε αν θέλωμε νά ταξιδέψωμε με άμάξι. Με όλες τίς άνέσεις δηλαδή. Είναι σά νά λέμε ένα ταξίδι από τὸ Λονδίνο ὡς τὸ Ἐδιμβούργο.

—Ἀν εἶν' έτσι... είπε ο πλοίαρχος Μάνγκλες.

—Έτσι είναι! Ξέρω πολύ καλά τί λέω!

—Ναί... Ἀλλά τὰ θηρία; είπε ο Γκλένερβαν.

—Δέν υπάρχουν θηρία στὴν Αὐστρά-

λία.

—Καί οί άγριοι;

—Οί ίθαγενεῖς τῆς Αὐστράλιας δέν είναι διάλου άγριοι. Είναι εξαιρετικά ήμε-

ροι. Μόνο φτωχοί καί άθλιοι είναι.

—Καί οί κατάδικοι; επέμεινε ο λόρδος. Γιατί είναι γνωστὸ ὅτι γιά πολλά χρόνια ἡ Ἀγγλία γιά νά κατοικήθῃ ἡ Αὐστρά-

λία από λευκούς, έλευθέρωσε σ' αὐτὴν τὴν Ήπειρο τούς βαρυποινίτες τῆς.

—Δέν υπάρχουν κατάδικοι στὴν έπαρχία τῆς Βικτωρίας. Δέν τούς επιτρέπουν οί άγγλικές άρχες νά μείνουν σ' αὐτή.

—Έτσι είναι! είπε ο Ο' Μούρ. "Όχι μονάχα ἡ έπαρχία τῆς Βικτωρίας ἀλλά ὅλόκληρη ἡ μεσημβρινή Αὐστράλια, δέν δέ-

χεται πιά καταδίκους στὰ έδάφη τῆς.

—Κι' εἰγὼ δέν έχω συναντήσῃ ποτὲ ούτε έναν! είπε ο "Αύρτον.

—Βλέπετε φίλοι μου, είπε ο Παγανέλι. Δέν υπάρχουν ούτε άγριοι, ούτε θηρία, ούτε βαρυποινίτες. Καί νά σας πῶ τὴν αλήθεια γιά τὸν πολύ λίγα μέρη τοῦ κόσμου θά μπορούσε κανεῖς νά πῇ τὸ ίδιο. Λοιπὸν σύμφωνα;

—Τί λὲς "Ελενα; ρώτησε ο Γκλένερ-

βαν.

—Λέω αὐτὸ πού λένε ὅλοι αὐτὴν τὴ στιγμή αγαπητέ μου "Εντ! Νά φύγωμε τὸ γρηγορώτερο!

ΞΕΚΙΝΗΜΑ

Ὁ Γκλένερβαν ὅταν ἔπαιρνε μιάν απόφαση, έννοούσε νά τὴν εκτελέσῃ άμέσως.

Γι' αὐτὸ ἔδωσε άμέσως τίς απαραί-

τητες διαταγές γιά νά οργανωθῇ τὸ καραβάκι.

Ἀποφασίστηκε ν' άναχωρήσουν ύστε-

ρα από δυὸ μέρες, στις 22 Δεκεμβρίου.

Καί φυσικά, θά τούς συνόδευε ο "Αύρ-

τον. Ο Ο' Μούρ ἔδωσε με λύπη του τὴν άδεια σ' αὐτὸν τὸν εξαιρετο εργά-

τη νά φύγῃ.

—Λοιπὸν "Αύρτον, θά έρθῃς μαζί

μας; ρώτησε έτσι γιά τούς τύπους, ο Γκλένερβαν.

—Ὁ "Αύρτον δέν άπάντησε άμέσως,

λὲς καί δίσταζε. Ὑστερα άφού συλλο-

γίστηκε λίγο, είπε.

—Μάλιστα μυλόρδε, θά σας ακολου-

θήσω, καί αν δέν σας οδηγῶ στὰ ίχνη τοῦ πλοίαρχου Γκραντ τουλάχιστον θά

σας πάω ὡς τὸν τόπο ὅπου ναυάγησε τὸ καράβι του.

—Εὐχαριστῶ "Αύρτον!

—Μιá μόνον έρώτηση μυλόρδε.

—Έλευθερά φίλε μου!

—Πού θά ξαναβρούμε τὸ «Ντάν-

γκαν»;

—Στὸ Μέλμπουρν αν δέν χρειαστῇ νά

διασχίσωμε τὴν Αὐστράλια από τούτῃ τὴν

άκτή στὴν άλλη. Στὴν άνατολική άκτή αν

χρειαστῇ νά πάμε ὡς εκεί.

—Καί ο πλοίαρχος τοῦ «Ντάνγκαν»;

—Ὁ πλοίαρχος τοῦ «Ντάνγκαν» θά πε-

ριμένη οδηγίες μου στο λιμάνι τοῦ Μέλ-

μπουρν.

—Πολύ καλὰ μυλόρδε. Μπορεῖτε νά βα-

σισθῇτε στὴν άφοσίωσή μου.

—Βασίζομαι "Αύρτον είπε ο λόρδος.

Ἀφού κανονίστηκε αὐτὸ τὸ ζήτημα, οί

φίλοι μας γύρισαν στο καράβι.

Ὅλοι ἦταν χαρούμενοι καί γεμάτοι έλ-

πίδες. Θεοῦ θέλοντος, ύστερα από δυὸ

μῆνες θά γυρίζαν στὴν Σκωτία με τὸν

πλοίαρχο Γκραντ.

Ὁ πλοίαρχος Τζὼν Μάνγκλες, έλπιζε

πῶς αὐτὴ τὴ φορά δέν θά έμενε στο πλοῖο,

ἀλλὰ θ' ἀκολουθοῦσε τὴν ἀποστολὴν στὴν ἑρπιά.

Γι' αὐτὸ ζήτησε νὰ δῇ ἰδιαιτέρως τὸν Γκλένερβαν. Κλείστηκαν μὲς στὴν καμπίνα τοῦ λόρδου, κι' ἄρχισε νὰ τοῦ ἐξηγῇ πόσο πιὸ χρήσιμος θὰ ᾔσαν στὸ καραβάνι παρὰ στὸ πλοῖο. Θὰ φρόντιζε γιὰ ὅλα. Θὰ ὀργάνωνε τὰ πάντα. Ὁ μυλόρδος δὲν θὰ εἶχε νὰ σκοτισθῇ γιὰ τίποτε. Ἐνῶ στὸ πλοῖο θὰ ἦταν ἀχρηστος σχεδόν, γιὰτὶ τὸ ταξίδι ὡς τὸ Μέλμπουρν ἦταν παιχνιδάκι γιὰ τὸ «Ντάνγκαν».

Ὁ Γκλένερβαν ποῦ ἤξερε πῶς ὁ καπετάνιος τοῦ καὶ ἡ Μαίρη Γκράντ θεωροῦσαν πῶς ἦταν πιὰ ἀρραβωνιασμένοι ἂν καὶ δὲν εἶχαν πῇ τίποτε ἀκόμη ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, καταλάβαινε πῶς ὁ νέος δὲν εἶχε καρδιά ν' ἀποχωρισθῇ τὴν μνηστὴ του. Ἐκτὸς τοῦτοῦ ἠθέλει νὰ εἶναι ἐκεῖ ὅταν θὰ εὕρισκαν τὸν Χάρυ Γκράντ γιὰ νὰ τοῦ ζητήσῃ ἀμέσως τὸ χέρι τῆς κόρης του.

Ὡστόσο γιὰ νὰ τὸν πειράξῃ λίγο ἔκανε πῶς δίσταζε.

— Μὰ ἀγαπητὴ μου Τζῶν, ἡ θέση ἐνὸς πλοίαρχου εἶναι στὸ πλοῖο του.

— Συμφωνῶ μυλόρδε. Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ βλέπετε.

— Δὲν βλέπω τίποτε. . . Ἐχεις ἐμπιστοσύνη τουλάχιστον στὸν δευτέρό σου;

— Ὁ Τῶμ Ἀουστὶν εἶναι ἐξαιρετικὸς ναυτικός, καλός, ἀφοσιωμένος, σκλάβος ἀληθινὰ τοῦ χρέους. Θαλασσόλυκος ἀπὸ τοὺς λίγους. Τοῦ ἐμπιστεύομαι χωρὶς καμμία ἐπιφύλαξη τὸ «Ντάνγκαν» ποῦ θὰ τὸ ὀδηγήσῃ στὸ Μέλμπουρν μὴ χαρά.

— Χμ. . . Ὁμολογῶ ὅτι μὲ ἐπείσεις. . .

— Ἐπειτα κι' ἐγὼ προτιμῶ νὰ εἶσαι μαζί μας ὅταν θὰ βροῦμε τὸν Χάρυ Γκράντ!

Ὁ Τζῶν Μάνγκλς ἔγινε κατάχλωμος.

— Ἀρπάξε τὸ χέρι τοῦ Γκλένερβαν καὶ μόνο ποῦ δὲν τὸ φίλησε.

— Καλὰ Τζῶν, καλὰ! εἶπε ὁ λόρδος.

— Ἐγνοῖα σου, καὶ θὰ πῶ τοῦ Χάρυ Γκράντ αὐτὸ ποῦ σκέπτομαι: δὲν θὰ μπορούσε νὰ βρῇ καλύτερο γιό ἀπὸ σένα, κοντὰ στὸν μικρούλη ποῦ ἔχει ἥδη! Τί χαρὰ του! Θὰ βρῇ τρία παιδιά ἀπὸ δυὸ ποῦ εἶχε.

Ὁ Τζῶν Μάνγκλς ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὴν καμπίνα τοῦ λόρδου, πετοῦσε ἀπὸ τὴν χαρὰ του.

— Μὴς Μαίρη! φώναξε στὴν κοπέλλα ποῦ τὴν συνάντησε στὸ διάδρομο. Ὁ λόρδος μοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ ἔρθω κι' ἐγὼ μαζί σας!

Τώρα ἦταν ἡ σειρά τῆς Μαίρης νὰ κοκκινίσῃ. Μόλις κατάφερε νὰ φιφυρίσι πῶς πολὺ χαϊρόταν, κι' ἔτρεξε στὴν καμπίνα τῆς λαίδης «Ελενας γιὰ νὰ τῆς πῇ τὸ τόσο εὐχάριστο νέο.

— Μὰ ἀμφέβαλες ποτὲ παιδί μου πῶς δὲν θὰ παίρναμε μαζί μας τὸν Τζῶν; εἶπε ἡ καλὴ λαίδη ποῦ ὑπεραγαποῦσε τὴν Μαίρη.

Μόλις συναντήσωμε τὸν πατέρα σου, ἂν δὲν ἔχει ἀντίρρηση θὰ ἀναγγεῖλωμε σὲ ὅλους ἐπίσημα τοὺς ἀρραβῶνες σας, κι' ὅταν γυρίσωμε στὴν Σκωτία, θὰ παντρευτῇτε στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ Πύργου. Κουμπάροι θὰ ἦμαστε ἂν μάς θέλετε, ὁ «Ἐντυ κι' ἐγὼ».

— Μυλαίδη εἰστε σωστὸς ὄγγελος! εἶπε ἡ Μαίρη.

Τὴν ἴδια κιόλας μέρα, ὁ Τζῶν Μάνγκλς ἄρχισε νὰ ὀργάνωνῃ τὸ καραβάνι.

Πρῶτα ἀγόρασαν ἀπὸ τὸν Ὁ' Μοῦρ μιὰ τεράστια βωϊδάμαξα μὲ σκεπὴ, ποῦ θὰ τὴν ἔσερναν τέσσερα ζευγάρια βωῖδια.

Τὴν χῶρισαν μὲ στανίδες σὲ δυὸ μέρη. Τὸ πίσω μέρος, θὰ εἶχε τὶς ἀποσκευές τους, τὴν σιγὴν τους καὶ τὴν φορητὴ κουζίνα του κ. Ὀλμπινετ.

Τὸ μπρὸς μέρος, θὰ ἦταν ἡ καμπίνα τῆς λαίδης «Ελενας καὶ τῆς Μαίρης.

Ὁ μαραγκὸς τοῦ πλοίου ἐργάστηκε μὲ ἀρκετοὺς ἐργάτες, γιὰ νὰ φτιάξῃ ἕνα ὑπέρροχο δωματιάκι ποῦ τῶστροσαν μὲ παχὺ χαλί, καὶ τόντυσαν μὲ πετρί. Οἱ κυρίες εἶχαν ἐκεῖ τὴν τουαλέτα τους, πολυθρόνες, καὶ δυὸ χαριτωμένες μικρὲς κοκέτες ἀπὸ τὸ πλοῖο γιὰ νὰ κοιμούνται. Δὲν θὰ τοὺς ἔλειπε τίποτε γιὰτὶ ὁ Τζῶν Μάνγκλς εἶχε ἐξαντλήσει ὅλη του τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐφευρετικότητα γιὰ νὰ τὸ στολίσῃ ὥς γίνονταν καλύτερα.

Τὰ ὀχτῶ βωῖδια θὰ τὰ ὀδηγοῦσε ὁ «Ἀῦρτον», ποῦ τοῦ ἐφτίασαν ἰδιαιτέρη ἀναπαυτικὴ θέση ἐμπρός.

Στὸ κτῆμα εἶχε μάθει τὴ δύσκολη τέχνη νὰ ὀδηγῇ βωῖδια.

Ὅσο γιὰ τοὺς ἄντρες, θὰ ταξίδευαν καβάλλα σὲ ἑπτὰ καλὰ ἄλογα ποῦ τὰ ἀγόρασαν ἀπὸ τὸν Ὁ' Μοῦρ.

Ὁ Ὀλμπινετ θὰ ταξίδευε στὸ πίσω μέρος τῆς ἁμαξας.

Θὰ ἔφευγαν ὁ Γκλένερβαν, ὁ Μὰκ Νάμπ, ὁ Τζῶν Μάνγκλς, ὁ Ροβέρτος, ὁ «Ἀῦρτον» καὶ οἱ δυὸ ναῦτες, ὁ Γουίλσον καὶ ὁ Μαλρέντυ ποῦ εἶχαν πάει μαζί τους καὶ στὴν πρώτη ἀποστολῇ.

Μπορεῖ κανεὶς νὰ φαντασθῇ τὴν χαρὰ τοῦ Ροβέρτου. Αὐτὸ τὸ καινούργιο ταξίδι προμηνυόταν ὑπέροχο! Τὴν παραμονὴ τῆς ἀναχωρήσεως, ὁ Γκλένερβαν κόλεσε στὸ πλοῖο τοῦ τὴν οἰκογένεια Ὁ' Μοῦρ καὶ τὸν «Ἀῦρτον» γιὰ νὰ τοὺς κἀνὴ τὸ τραπέζι.

Οἱ Ἱρλανδοὶ ἔμειναν κατὰ-πληκτοὶ ἀπὸ τὴν πολυτέλεια καὶ τὴν ἀνέση τοῦ πλοίου. Ὅσο γιὰ τὸν «Ἀῦρτον» τὸν ἐνδιέφερε περισσότερο τὸ πλοῖο σὰν πλοῖο παρὰ τὰ στολίδια του.

Τὸ γύρισε ὀλόκληρο ὡς τὰ βάθ τῶν ἀμπαραίων. Κατέβηκε στὸν θαλαμίσκο τῆς ἑλικας. Ἐπιθεώρησε τὶς μηχανές, ρώτησε τί καύσιμα χρειάζονταν τὴν ἡμέρα, ζήτησε πληροφορίες γιὰ τὸν χειρισμὸ του. Ἀκόμη κατέβηκε στὶς ἀποθήκες τοῦ κάρβουνου, τῶν πολεμοφόδιων καὶ τοῦ μπαρουτιοῦ. Κοίταξε τὰ ὅπλα, κι' ἀκόμη τὸ κανονάκι. Ὁ λόρδος Γκλένερβαν κατάλαβε πῶς εἶχε νὰ κἀνὴ μὲ ἄνθρωπο ποῦ ἤξερε ἀπὸ καράβια καὶ γι' αὐτὸ ἦταν σὲ θέσι νὰ ἐκτιμῇσῃ τὸ δικό του.

— Εἶναι πολὺ ὠραῖο τὸ καράβι σας μυλόρδε! εἶπε τέλος ὁ «Ἀῦρτον».

— Προπαντὸς εἶναι γερό! ἀποκρίθηκε ὁ Γκλένερβαν.

— Θὰ κόβῃ δεκαπέντε κόμβους τὴν ὥρα. Ὅχι;

— Τρέχει φίλε μου δεκαοχτῶ! εἶπε περήφανος ὁ λόρδος.

— Δεκαοχτῶ! Μὰ τότε κανένα πολεμικὸ δὲν θὰ μπόρῃ νὰ τὸ φτάσῃ! ἔκανε μὲ θαυμασμὸ ὁ ναυτικός.

Γιὰτὶ ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ ζήτημα ἂν τὰ πολεμικὰ ἔτρεχαν δεκάξι-δεκαεφτά κόμβους τὴν ὥρα.

— Ὅχι! Κανένα πολεμικὸ δὲν τὸ φτάνει!

Τὸν βεβαίωσε κι' ὁ πλοίαρχος Μάνγκλς. Εἶναι τὸ πιὸ γοργοτάξιδο καράβι τῆς Ἀγγλίας!

— Ἀκόμη κι' ὅταν τρέχει μὲ τὰ πανιά!

— Τότε καπετάνιε μου κι' ἐσεῖς μυλόρδε ἐπιτρέψτε σ' ἕναν θαλασσινὸ ποῦ ἔφαγε τὴν θάλασσα μὲ τὸ κουτάλι νὰ σὰς συγχαρῇ γιὰ τοῦτο τὸ πλεούμενο!

— Εὐχαριστῶ «Ἀῦρτον». Ἄν ὅμως τὸ λέει ἡ καρδιά σου στὸ χέρι σου εἶναι ν' ἀναλάβῃς ὑπηρεσίᾳ στὸ «Ντάνγκαν».

— Θὰ τὸ σκεφτῶ μυλόρδε σοβαρά, εἶπε ἀπλὰ ὁ λωστρόμος.

Ὁ κ. Ὀλμπινετ, ἐδήλωσε ὅτι τὸ τραπέζι ἦταν ἑτοιμὸ καὶ τοὺς περίμενε. Ὁ Γκλένερβαν καὶ οἱ καλεσμένοι του κατέβηκαν στὴν τραπέζαρια.

— Ἐξυπνος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ «Ἀῦρτον»! εἶπε ὁ Παγανέλι στὸν ταγματάρχη.

— Παρὰ εἶναι μάλιστα! ἔκανε κακότροπα ὁ Μὰκ Νάμπ ποῦ αἰσθάνονταν μιὰ ἐντελὴς ἀδικαιολογητὴ ἀντιπάθεια γιὰ τὸν λωστρόμο τῆς «Βρεταννίας».

Στὸ τραπέζι ὁ «Ἀῦρτον» τοὺς μίλησε πολὺ γιὰ τὴν Αὐστραλία ποῦ τὴν εἶχε γνωρίσει καλά.

Ἀπόρησε ὅταν ἔμαθε πῶς ὁ Γκλένερβαν σκόπευε νὰ πάρῃ μόνον δυὸ ναῦτες μαζί του. Ἡ γνώμη του ἦταν πῶς ἔπρεπε νὰ πάρουν μαζί τους καλύτερος ναῦτες.

— Μὰ τόσο ἐπικίνδυνα εἶναι νὰ διασχίσῃ

κανεὶς τὴν Αὐστραλία; ρώτησε ἡ «Ελενα».

— Δὲν εἶναι διόλου ἐπικίνδυνο! Βιάστηκε νὰ πῇ ὁ «Ἀῦρτον».

— Τότε προτιμῶ ν' ἀφήσω τοὺς καλύτερος ναῦτες στὸ πλοῖο, εἶπε ὁ Γκλένερβαν, γιὰτὶ θὰ χρειαστοῦν γιὰ τὶς μανούβρες τοῦ «Ντάνγκαν».

Ὁ «Ἀῦρτον» συμφώνησε πῶς ὁ Γκλένερβαν εἶχε δίκιο.

Τὴ νύχτα οἱ Ἱρλανδοὶ κι' οἱ Σκῶτοι χωρίστηκαν.

Οἱ πρῶτοι γύρισαν σπῆτι τους, κι' οἱ δεῦτεροι ἔμειναν στὸ πλοῖο νὰ ἐτοιμαστοῦν, γιὰτὶ εἶχαν πάρει τὴν ἀπόφαση καθὼς εἶπαμε νὰ φύγουν τὴν ἑλλή μέρα τὸ πρῶτ, στὶς ὀχτῶ. Ἡ λαίδη «Ελενα κι' ἡ Μαίρη Γκράντ ἔκλεισαν ἐπιτέλους τὴν βαλίτσα τους, κι' ὁ Παγανέλι πέρασε τὴν μισὴ νύχτα νὰ λύτῃ τοὺς φακοὺς στὸ κανοκῦαλι τοῦ καὶ νὰ τοὺς τρίβῃ νὰ γυαλίσουν.

— Ἐχετε ὠραῖο καράβι, Μυλόρδε....

Κι' ἔτσι ὅταν ὁ ταγματάρχης τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρῶτ τοῦ φώναξε νὰ ἐτοιμάζεται, ὁ Παγανέλι ξεθεωμένος κοιμόταν τόσο βαθείᾳ, ποῦ ἔπρεπε νὰ τὸν σκουνητῇ γιὰ νὰ ξυπνήσῃ. Στὶς ὀχτῶ παρὰ τέταρτο ὥστόσο, ἦταν ὅλοι τοὺς συγκεντρωμένοι στὸ δρόμο ὅπου τὸ τεράστιο ἄμαξι περιμένε μὲ τὰ ζεμένα του βωῖδια, κι' ὅπου τὰ ἑπτὰ ἄλογα τῶν ἀνδρῶν ἦταν κιόλας σελλωμένα.

— Τί ὠραῖο ἄμαξι! θαύμασε ὁ Παγανέλι. Δὲν θὰ τὰ ἄλλαξα μὲ τὶς πολυτέστερες ἁμαξες! Αὐτὸ εἶναι ἕνα σωστὸ σπῆτι ποῦ μετακινεῖται, ταξιδεύει καὶ στέκεται ὅπου θέλεις.

— Κύριε Παγανέλι, εἶπε ἡ λαίδη «Ελενα ἐλπίζω νὰ ἔχω τὴν εὐχαρίστηση νὰ σὰς δεχτῶ στὸ σαλόνι μου!

— Βεβαίως κυρία μου! Καὶ ποῖα μέρα δέχεστε ἐπισκέψεις γιὰ νὰ ξέρω;

— Τοὺς φίλους μου, θὰ τοὺς δεχομαι κάθε μέρα! Κι' ἐσεῖς κύριε Παγανέλι...

— Εἶμαι ὁ πιὸ ἀφοσιωμένος σας φίλος! συνεπλήρωσε μὲ... γαλατικὴ εὐγένεια ὁ Γάλλος.

Σὲ λίγο οἱ κυρίες ἐγκαταστάθηκαν στὸ ἄμαξι, ὁ κύριος Ὀλμπινετ ἀνέβηκε στὸ πίσω μέρος, ὁ «Ἀῦρτον» πῆρε τὰ μακριὰ χαλινάρια καὶ τὴν βουκέντρα, καὶ οἱ ἑπτὰ ἄντρες καβαλῆκαν τὰ ἄλογα τους.

Ἐνῶ αὐτοὶ ἐγκάρδιως ἀποχαιρετισμοὺς μὲ τὴν οἰκογένειά τοῦ Ὁ' Μοῦρ ξεκίνησαν γιὰ νέες τώρα περιπέτειες...

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

γραφίες θρασυνομένων ἢ τοῦ πρώτου σὲ μιὰ τάξη, ἢ σὲ δόλιπληρο σχολεῖο τὸ καταλαβαίνει· Ἀλλὰ φωτογραφεῖς ἐπὶ τὸν δρόμο, ὄχι, Ὅσο γιὰ τὴν δαχτ. μου φωτογραφία, σοῦ λέγω, κόπως παραλλο- γημένο, ἔκτεινο ποὺ εἶπε ὁ Κολκοτρούνης: «Καλλιτε- ρὰ νὰ μᾶς διαδάζουν, παρὰ νὰ μᾶς βλέπουν». Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τίς πληροφορίες περὶ Ἀμελίωσης». Συνιστῶ ὁμόνοια καὶ συνεργασία.

Μέσα στο καιρό που μεσολάβησε από την έκδοση του προηγουμένου τεύχους μας συνέβησαν πράγματα πολύ αποκαρδιωτικά, για μένα. Με μεγάλη στενοχώρια, άσκαλίστη ότι το «Νέο ταλάντο», ο Ν. Ε. Ταμπόρης, του οποίου με τόση αγάπη παρακολούθησα τα ποιήματα, είναι αντιγραφικός. Και για να εξηγηθώ καλύτερα: Ο φίλος του περιοδικού «Κορίθις», κατάγγειλε πως ο Ν. Ταμπόρης, δημοσίευσε ένα ποίημα παρμένο από τη συλλογή του «Μέ τι άκαπλη του Ήλιου». Ο Ταμπόρης απαντώντας έστειλε στον αρχισυντάκτη τα παρακάτω γραμμά:

«Λιπούμαι, λιπούμαι κατάκαρδα, γιατί βρίσκομαι στην εξαιρετικά δύσκολη θέση να σ'ας αναγγείλω ότι ο φίλος μας 'Ιω. Κρίστιαν, ξέρι να λειψέματα. Ίσως να σ'ας φανή λίγο παραξένο. Μι κρατάτε, όμως, γι' αυτό τη παραμικρή άμφιβολία. Και νά:

«ὡς Πήρᾳ τὴς ἀθλητικῆς πληροφορίας τῶν φίλων
υ: «Ψὺν τῆς Δρυός», Ἀθ. Γραμμικὴ Σ. Κ.,
Δ., Ν. Ἀσπομάτη, Δημ. Καραγιάννη (ταῖς
ἐγέλται γραμμικὰς στὸ ἴδιον χαρτί δὲν ἐλήφθη-
ν ὑπ' ὅψεϊ), Δημ. Στεφανιδιῶ (ὅλοι τὰ ἄλλα
μὲν μου στέλνεις γραμμικὰς στὸ ἴδιον χαρτί δὲν
ἐλήφθησαν ὑπ' ὅψεϊ).

χριστώ), Γεωργίου Γιαννέλου, Γεωργίου Καλογε-
ρογιάννη (*) Πελοπίδα Ματσουράνη, Γεωργίου
Σαουλίδη (εὐχαριστώ θερμά), Αἰδ. Ἀθ. Χριστοπό-
λου (*), Νικ. Γιαννούλη, Ανδρέα Κουτσό (εὐ-
χαριστώ πολύ. Χάρηκα πού διάβασα τὸ φάσις
γράμμαί σου), Γεωργίου Ζωγραφάκη (*), Ἐμμ.
Δημ. Γεωργακάκη, Μανελάου Νικέλη (*), Γεωρ-
γίου Ζήροου (*) Δημ. Γαρούφη (*), Γεωργίου
Μποτὴ (*) εὐχαριστώ), Κώστα Γεωργ. (*), Κωστή
Ρούσσου (*) Ἀντ. Κουδανέκη, Ἀθ. Τσόχα, Χρή-
στου Μανιάτη, Ἰωάννη Ἀπαστασίου Χαραλαμπε-
οπούλου (*), Παν. Δασακλή (*), Κων. Στάμου (*
σου εὐχομαι ἐπιτυχίαν εἰς τὰς σπουδὰς σου, πρό-
σοδον καὶ καλὴν ποδοσφαιρικὴν). Ἡλία Σαββουλί-
δη ἱ. Χαρολαμπιδή, Τάκη Εὐαγγελίδη (εὐχαριστῶ
θερμά γιὰ τὰ τόσο καλὰ σου λόγια. Αἰσθανομαι
εὐχαιρὴν χαρὰ γιὰ τὴν γνωριμίαν σου), Νικ. Κα-
ραβάνη (*) εὐχαριστῶ πολύ γιὰ τὰ καλὰ σου λό-
για), Σπύρου Ἀλτίκη (*), Συμ. Μπαλομένου,
Ἡλ. Παπακωνσταντίνου (*) εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγ-
γραφὴν ὡς συνδρομητὴ τοῦ φύλου σου Παν. Βασι-
λακοπούλου. Ποιὲς ἦσαν αὐτοὶ δ' ἄλλος φίλος σου;
Περμένω ἀπάντησιν καὶ τακτικὴ ἀλληλογραφίαν),
Συμ. Κιουτσάκη (*) εὐχαριστῶ).

* ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ: Σημείωσα ιδιαιτέρως τις υποδείξεις σου τις σχετικές με το δημοψήφισμα.

* ΙΩΑΝΝΗΝ ΞΕΖΟΝΟΤΕ (Λαμία): Είς το Έθν. Μετσόβειο Πολυτεχνείο γίνονται δεκτοί όσοι έχουν απολυτήριο Γυμνασίου. Εσύ αν έχεις απολυτήριο μπορείς να δώσεις εισαγωγικές εξετάσεις. Άλλα από την Σχολή Μηχανικών Λαμίας δεν μπορείς να σπουδάσεις στο Πολυτεχνείο. Σχολές Μηχανολόγων είναι: Μικροί Πολυτεχνείου, Προμηθεύς, Αρχιμήδους, Ηρώνας κλπ.

«Α Πήρσαι καὶ διαδίδασαι στὴ διακτεραίνουσῃ τῇς
στοιχολογίας τῶν φίλων μου: Στύριον Χιόντη, Γ.
Αντιόχῃ Παν. Μπάρνα (✱), Κωνσταντίνῳ Γεωρ-
γίου Βαγγῶν (✱) εὐχαριστῶ θερμῶς, Βασιλείῳ Κα-
θεδωδωρίδῃ (✱), Θεολόγῳ Τσεμπερίδῃ, Χρήστῳ
Θ. Τυρινίδῃ (✱) εὐχαριστῶ γιὰ ἅλα, πολλὴ κα-
μὲν φίλε, Γεωργίῳ Λαμπρῶν (✱), Αἰθ. Γραμ-
μικῇ (θὰ φροντιστοῦμεν νὰ σὰς στέλνεται τὸ πε-
δικό), Ἡλ. Εὐαγγελίου Διαμαντῇ (✱) εὐχαριστῶ
ῤῥα γιὰ τὰ εὐγενικά σου λόγια! Κώστα Κα-
πογιῇ, Δημ. Α. Ἀγγελίδῃ (✱), Βασιλείῳ Φλου-
ρῇ, Αἰθ. Νίκῃ Παπαδοσταστοπούλῃ (✱) θερμῶς εὐ-

Πιστεύω πάντως, πῶς θὰ τὸ ἀνασκαλέσῃ. Τί-
ποτ' ἄλλοι.

Ὁ Κορίθιος στὸ μεταξύ, μὲ ἔστειλε τὴ συλλογὴ του. Πολλὰ ἀπὸ τὰ παίηματα ποὺ μὲ ἔστειλε ὁ Ταμπούρης ἦταν ἀπὸ τὴ συλλογὴ τοῦ Κορίθι, με ἀλλαγὴ φράσεων καὶ ἀλλαγὴ μερικῶν στίχων. Ἐπίσης, ἕνα ἀπὸ τὰ παίηματα τοῦ Ταμπούρη ἦταν ἀντιγραφή — με τροποποιήσεις καὶ προσθήκες παίηματος τοῦ Ἰακώβου Φωρᾶ.

Ὁ Ταπεινός, δὲν ἔχει Δίκαιο νὰ μιλήσῃ περὶ δημιουργικῆς μιμήσεως. Αὐτὸ πάλι κάνει λήγεται δυνταγραφία, καὶ λυτῶμαι γιὰ τοῦτο πολὺ, γιατί πιστεύω, πὼς ὁ φίλος μας Ταπεινός θὰ ἀπορροῦσε νὰ γράψῃ δημιουργικὰ δικά του πράγματα, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποκαταχόμενος νὰ καταφεύγῃ σ' αὐτὲς τὶς «μιμήσεις», ποὺ ἐπινοηθῶσαν, δὲν εἶναι μιμήσεις, ἀλλὰ, ποσοφεία.

Εκτιμώ πολύ τὴν Τσιμπουρή καὶ τὸν περιμένω
στὸν ὁρθό δρόμο τῆς δημιουργικῆς πνευματικῆς
ἐργασίας.

Παρακαλῶ τοὺς φίλους μου, ποὺ μοῦ ἔστειλαν
τὶς παρακάτω συνεργασίες, νὰ τὶς διορθώσουν καὶ
νὰ τὶς ξαναστεύουν:

«Ἑλλάς»: Θὰ μπορούσε νὰ εἶναι δημοσιεύσιμο, ὅν δὲν τὸ χάλαγε τὸ τελευταῖο τετραστιχό, ποὺ ἔχει κατὰ χάλι.

«Φείδου Χρόνου»: Χρησιμοποιείς πολλές απαί-
ριστες λέξεις για να φτιάξεις ομοιοκαταληξία.
Ακόμη: έπενω από πένω

«Σεισμόπληκτοι νῆσοι»: Καλό. Σὲ μερικά ση-
μεία ὅμως χρειάζεται καὶ πρέπει νὰ διορθωθῇ, ὅπως:
«Γιατί αὐτοὶ θέλουν τὰ τεύχη μας νὰ γράφουν στὴ
συνείδηση, τί θέλεις νὰ πῇς δὲν καταλαβαίνω. Ὑ-
στερα τοὺς «στεγάζουν». Τί θὰ πῇ; Νὰ στεγασθῇ
τὸ θέλεις νὰ πῇ;

«Πρὸς τὰ ὑμῶς»: Οὔτε τὸ διάβασα. Δὲν μὲν-
ρῶ ὁμῶς νὰ καταλάβω γιατί ἀφιερώνετε στὸν ἐ-
νώτο σας ποιήματα μὲ ξένο ὄνομα, γιὰ νὰ δει-
ξετε πὼς θῆκεν σὰς τὸ ἀφιερώνουν φίλοι σας;
Δὲν ξέρω τί νὰ πῶ! Τὰ ἔχω χαμένα! Πάντως, ἔ-
χει πολλές ἀτέλειες καὶ ποίησι νὰ ἐναγκαλισθῇ.

αΠίνδος: Νά ξαναγραφῇ. ἔχει πολλές αἰε-
λίες.

«Βάρειος Ἠπειρος», «Κύπρος»: Δὲν εἶναι ποιήματα αὐτά. Οὔτε μέτρο οὔτε ὁμοιοκαταληξία, οὔτε καν οἱ λέξεις παρὰρίζουν. Ξοαναδιάσπασέ-τα. Κι ἂν θέλῃς, βαναγραψάτα.
 Ἄ'Οχι»: Δὲν λέει τίποτα.

«Ἡ Βασιλίσσα: Δὲν εἶναι καὶ ἀπορριψίμο, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ γιὰ νὰ δημοσιευθῇ. Γι' αὐτὸ, καλὰ θὰ ἦταν, νὰ τὸ ξαναδιαβάξες μὲ προσοχὴ καὶ νὰ μᾶς τὸ ξαναστήσεις, ἀφοῦ φυσικὰ τὸ δι-
ορθώσεις.

«Δουλευταδες»: Δὲν ξέρω. Διάβασέ το καὶ μο-
νος σου θὰ δῇς πῶς δὲν εἶναι ποίημα. Πῶς γί-
νεται ἀπὸ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ καὶ καὶ ὅντι.

«Σημείω», «Τὸ καράβι»: Δὲν εἶναι ποιήματα.
Υστεροῖν σ' ἄλλαι, Ξαναδιάβασέ τα καὶ ξαναγρά-
ψε τα διορθώνοντάς τα.

«Τό ακυλίε: Καί σύ θανατογράφε το. «Ελλάδα μας», «Τό χωρίο μου» κ.τ.λ. Τό ἴδιο. Δέν ήταν πολύ καλὰ αὐτά που μοῦστυλεις. Καλ-
λότερα πού γράφεις ἔτσι καί καλῶ. Ποιοτικά δημο-
σιεύει καί δικό σου. Μὲ λίγη καὶ θέληση θά
μπορούσες πού γράφεις καὶ καλῶ. Ἐννοῖα πού ξέρεις
ἀσκήσει. Τὰ ἄλλα ὅμως ἦταν πολύ χειρότερα ἀπὸ
αὐτή:»

ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Ἐπειδὴ ἔπιασα, τίς τελευταῖες ἡμέρες, πολλοὺς ἀντιγραφικοὺς καὶ ἰδίως πάλιν Τσιμπουρή, στὸν ὁ

ποία είχα τυφλή εμπιστοσύνη, άρχισα να φτάνω
και στο γιόγουρτι... Έτσι παρακαλώ τους φί-
λους μου, που μου έστειλαν τις παρακάτω συνη-
γισίες, να μου τις ξαναστείλουν με υπεύθυνες δη-
λώσεις:

«Δαίλι», «Ξεγονασίας», «Τώρας», «Ἐνὰ φῶς», «Ἐτὴς Δόδας τὸ στεφανί», «Ἀφῆν, τὸ βουνόν», «Ἀποφες», «Βουὰ καὶ κάμποι», «Ἀμαρτωλός», «Ἰσκοπῆνις», «Στὴ γκρεμισμένη πόλιν», «Καλαμάτις», «Ἐξεμολύθη», «Ἀμαρτωλός», «Ὁ γυριστός», «Ἀπέρτε μυσ», «Φυλακάρει», «Ἀραξοβόλι», «Τώρας», «Δαίλιον», «Δεῖπνος», «Λεβοντοπνιχρὸν», «Σύντη», «Σύντη», «Ἰσπνερ», καὶ Πέρπου τὰ φυλλὰ», «Ἐγκρίναι γιὰ τὴ σελίδα ἔτα παιδιὰ γράφουν», καὶ δεξιόσφιζον τὰ:

«Γέλασε...» (διδασκευή από τὸ Ἀγγλικόν: Πο-
λύ καλὰ, ὅν λαβούμε ὑπ' ὄψιν μας τίς δυσκολίες
ποῦ μᾶς παρουσιάζουν οἱ ἐλεύθερες διδασκευές ἀπ'
τὸ ξένο).

«Ἡ πατρίς μου χάνεται»: Εἶναι τὸ πρῶτο ποι-

ημια που έρχεται: στα χέρια μου απ' τα παρτυρί-
κα νησιά του 'Ιονίου.

«Τό κοινόθω πιά πώς φθινόπωροσσαι: Μπορεί,
βέβαια να μην έχει αξιώσεις καλλιτεχνήματος άλ-
λά στην απλότητά του πολύ καλό.

«Οι θησαυροί μου». Πολύ καλό.

«Η 'Ανοιξη», καλό. «'Αντίο θαρκοῦλας, πολύ
καλό». «Χρόνος», πολύ καλό. «'Απελπισμένες σκέ-
ψεις». Κοινωνία δικαίωμα του είναι να γράφει ο-
πως αισθάνεται. Φτάνει αυτά που γράφει να είναι
δικά του δημιουργήματα και όχι αντιγραφές. Θα
δημοσιευθεί. «Μόνο εκεί». 'Αρκετά καλό. «Κύπρος».
πολύ καλό, αν είναι δημιουργήματα του ίδιου. «Κα-
λώς ήλθετε νέα μέρα», καλό. «Φθινόπωρινός», καλό.
«Δειλινός» πολύ καλό.

«Τα πρωτοβόρεια», καλό. «'Ανοιξιότικη βρα-
δυά», πολύ καλό. «Πώς με μεθάς, πολύ καλό για
πρωτόλειο.

«Μπερδέματα». 'Η σάτυρα είναι δύσκολη. Καλό.
«Πέρασες καλοκαίρι», καλό. «Στόν ήρωα Δασό-
κη», «Μιά Ιστορία», «Στους ήρωες του 40», «28η
'Οκτωβρίου». 'Επικαιροί ποιήματα αφιερωμένα στην
'Εθνική μας επέτειο. Πολύ καλό.

«Τό 'Αλβανικό Έπος». 'Αρκετά καλό.

«Πίνδος». «'Η 28η 'Οκτωβρίου», θα μπορούσε
να είναι καλλίτερο. «Στό έρρω άκρογιάλι», ψυχολο-
γημένο. Οι στίχοι πολύ καλοί.

«Σόφισμα». Πάρα πολύ καλό. «'Αν σ' αυτό το
φύλλο έχω νέα ταλέντα θα έμπαινε.

«Νεόνυμφος στο μαρτύριο», εξαιρετικό. Μου έ-
ρεσε ιδιαίτερα. Τό «Χιτώνας» τόν έχω διαβάσει
και μ' έχει συγκινήσει. «Παθαίν' ο γιός». Βλέπω
δύο προσόψεις. Στέλνε μου. «'Ελπίδες», πολύ κα-
λό. «'Αύλη χώρα», πολύ καλό. «'Αν και λιγάκι
στυφινό». «'Ανοιξιότικη χώρα». Ξέρεις τι παρατη-
ρώ στα ποιήματα που μου στέλνεις; Είναι καλά
άλλα όλο στα ίδια περιστροφές και έχεις όρι-
σμένες λέξεις και ώριμα θέματα απ' τα οποία
δεν ξεφεύγεις. Δημιούργησε κάτι πιο καινούργιο.
«Πράντο», πολύ καλό σε εικόνες.

«Δειλινός», τα ίδια που είπα για το ποσάπνο.
«'Ελληνική σημαία». Θέμα επίκαιρο βέβαια με
χιλιοσιμπωμένο. Καλό. «Στη σημαία της 'Ελλά-
δος». Καλό. «'Υποταγή», πολύ καλό. «Ξεσητριά»,
'Εδώ τραγουδάει πάλι ο αιώνας νοσταλγός που
γνωρίζεται στο είναι κάθε ξενητεμένου. «Στη μεγάλη
μας Μάχη». Καλό «Δέν το γεννώ». Πολύ καλό.
'Αν και έχει άχρηστη πολυλογία. «'Ονειρα γλυ-
κά», 'Αρκετά καλό. «'Ο πιστός σύντροφος». 'Αρ-
κετά καλό. «Τό Δείπνο του τού Μυστικού». Πο-
λύ - πολύ καλό. «Γυρισμός στο έρημοσπιτο». Πολύ
καλό. «Φθινόπωρο» (Θ. Π.). Με πρωτοτυπία γοα-
μένο. «'Απ' τα πολύ καλά του. «Χαμόγελο». (Μου
φαινεται ότι δεν έχω ξαναδιαβάσει δική σου. Γε-
νικά στα ποιήματά σου είναι διάχυτη μία ανάσφαρη
πνοή). Τό χαμόγελο πολύ καλό. «Κοιμάται ή
φύση». Πολύ καλό.

'Εγκρίνονται για «Τα παιδιά γράφουν», αλλά
θα δημοσιευθούν αν υπάρχει χώρος:

«Νοσταλγία» (διασκευή απ' το 'Αγγλικό). Κα-
λό με περισσότερες όμως ατέλειες από το «Έ-
λασε...».

«Συμπόριμα». 'Ακολουθείς έδω κατά κάποιο
τόπο τη νέα έκφραση στην ποίηση. Πολύ καλό.
Θα μπορούσε να δημοσιευθεί και στα νέα ταλέντα.
Περιμένα καινούργια σου κομμάτια.

«Εικόνες», «Μ' άρέσει». Με απλότητα δοσμέ-
νες οι εικόνες. Σάν ιδέα καλό. Προσπάθησε να
πλουτίσεις τα ποιήματά σου με λίγο πιο χτυπη-
τές λέξεις.

«'Ηπειρωτικά νεύματα». Καλό. «'Αν και ξεφεύγει
τελείως απ' το ύφος των άλλων σου ποιημάτων.
Δεν πιστεύω να μην είναι δημιουργήμα σου.

«'Ερμ φτωχόπαιδο». Λιγότερη πολυλογία.
«Τού λογισμού μου τ' άρεμα». Κι' αυτό πολύ
καλό.

«'Αυγή», «Θάλασσα της πατρίδας μου», «Πα-
τρίς». Καλό. Σ' άριστοι μέρη το χαλάς. Ξανα-
διάβασέ το.

«'Ικασία», «Πωλόν ξεκίνημα», «Πίνδος», «28
'Οκτωβρίου», «'Οχι» «'Αιήνιο βράδυ». Καλό.
«Κοιμάται ή φύση», «Πατρίδα μου», καλό. «'Η
'28η 'Οκτωβρίου» θα μπορούσε να είναι καλλίτερο.
«'Αυγή», καλό. «'Υποταγή» όμως σε σύγκριση με
άλλα του ίδιου. «Βόεχρη», «Δέν ζητάμε ξένα μέ-
ρη», πολύ καλό. «'Η τρελή μάνα», «Θεία συμ-
φωνία», «'Οσα παίρνει ο άνεμος». Καλό. «'Εχει
βέβαια τις αισθητές του ατέλειες.

«Πίνδος», καλοτύπισκο.

«Στό δάσος πέρα», πολύ καλό αν και απλό.
«Μιά Ιστορία βιβερή». Με τα αιώνα θέματα
που καταπιάνονται. 'Αν και έχει όχι λίγη πολυ-
λογία, είναι καλό.

«Χειμώνας», «Χειμωνιάτικη Νύχτα». Γιατί τόσο
χειμώνας μέσα στο γαϊδουροκαλόκαιρο; 'Αρκετά
καλό. «'Εβλεψέ με κρούω μια κιθάρα». Πολύ θέλω
να μπορούσα να το δημοσιεύσω και αυτό.
«'Ομορφος κόσμος», «'Αγνόει κοιμητήρι». Μ' ά-
ρέσει πολύ ο πρόπος που γράφεις.

«Ταξίδια στην νύχτα» τα χαρέμια. Και γι'
αυτό β'τι σου γράφω για το άλλο σου το ποίημα.
«Φυλοχτόη». Καλό. «'Ανατολή», καλό. «'Τιμή

στούς νέους». 'Αρκετά καλό, το περίμενα όμως
καλλίτερο.

«Εκ τήν 'Ελλάδα», «Φθινόπωρο» (του Γ. Γ.),
«Νοσταλγία την πατρίδα», «Τό χωριό μου». «'Ελ-
λάδα», «Στους άθανους νεκρούς», «'Επιτρίδα
μου». Πολύ καλό.

«Χαρά», «Σιωπή», «Βύθελα νύχτα χώρο να
τα δημοσιεύω και αυτό.

Κατόπιν των 'Υποψηφίων Δηλώσεων θα δημο-
σιευθούν τα παρακάτω εις την στήλη «Τα παιδιά
γράφουν»:

«'Η συγγνώμη», καλό. 'Αλλά γιατί διαλέγεις
τέτοια θέματα που δεν ταιριάζουν στην ηλικία
σου;

«Τό τελευταίο τραγούδι», πολύ καλό. «Στην πό-
λη του άργου θανάτου». Γιατί τέτοια θέματα δια-
λέγεις; Πάντως δεν είναι κακά, αν και μου θυμί-
ζεις κάτι λαϊκά δίστιχα που βρίσκω καις γραμ-
μένα πίσω απ' τα χορτάκια των ήμερολογίων.
«'Εσπερινός», πολύ καλό. «'Οσο γιά το κισσού
τό πλάνο φήλωμα που λέει και ο ποιητής, έσύ
μπορεί να μη το θέλεις, αλλά το θέλουν άλλοι και
νομίζουν πως έχει αξία να είναι σε ξένα άνοστηλά-
ματα πλεγμένο.

«Στό εικονοστάσι», «Νοσταλγία». Πολύ καλό
και τα δυό.

«'Η βάδω», πολύ-πολύ καλό. 'Αφού μπορείς
και γράφεις τόσο καλά περιμένα και άλλα δικά
σου. «'Οσο γιά ποιητής πρέπει να διαβάσεις.
«'Τί είναι 'Ελλάς», «Στης μονούλας τ'ό μήνας»,
«Στό Νεκροταφείο». Καλό. 'Αλλά τα δυό τελευ-
ταία γιατί τόσο καταθλιπτικά;
'Εγκρίνονται και θα δημοσιευθούν εις την στήλη
«Τα παιδιά γράφουν» όφσον υπάρχει χώρος:
«Τό χωριό μου». Φαίνεται ότι το θέμα αυτό έ-
χει εξαντληθεί. 'Ολο τ'ό ίδιο και τ'ό ίδιο. Λέπει
ή πρωτοτυπία. Κατά τα άλλα μάλλον καλογραμ-
μένο.

«Οι γονείς μου». 'Αρκετά καλό.
«Θελασσινό ταξίδι». Θα μπορούσε να είναι θέμα
τέτοιο «άτα» πολύ πιο καλογραμμένο.

«'Αναμνήσεις». Περισσότερο γιά το ξεκίνημα μι-
λάει, και πολύ λίγο γιά τις αναμνήσεις. 'Επρεπε
να είναι κάπως πιο πλούσιο σ' «'Αναμνήσεις» και
«'Αγαλιωτή φαντασία».

«28 'Οκτωβρίου του 1940», καλό. «28 'Οκτω-
βρίου», καλό.

«Φεγγαρόλουστη βραδυά» καλό.

«'Εξέλιξις των μέσων συγκοινωνίας». Γιατί κα-
ταπιάνεστε με θέματα δύσκολα:

«Στόν τάφο των γονέων». Θα μπορούσε να είναι
καλλίτερο.

«Θα το άφηνα έγω αλλά δεν θέλει αυτός έμένω»,
«Γράμμα απ' τόν αδελφό μου», καλό.

«Θεοτόκος Μαρία», δεν πολυστέκει.

'Εγκρίνονται και θα δημοσιευθούν στη στήλη
«Τα παιδιά γράφουν» τα παρακάτω:

«'Ο μόνος άπιστός», 'Αρκετά καλό. Γιατί
δμως τα παιδιά καταπιάνονται με τέτοια είδους
θέματα; 'Υπάρχουν απλά που έμεινε με το γρά-
φιμό μας μπορούμε να τους δώσουμε πρωτοτυ-
πία. Πάντως είναι καλό.

«Πάει το καλοκαίρι», καλό. Δίνει μια απλή ει-
κόνα της εποχής που μας έρχεται.

«'Οχι», «'Ελληνική φύση». Είναι ένα απ' τ'
αχάριστα και χιλιοσιμπωμένα θέματα, που μόνο κά-
ποιος καλός δεξιόχειρής της πέννας θα μπορούσε
να του δώσει την πνοή της πρωτοτυπίας. Τέτοιες
αξιώσεις δε μπορούς όμως να έχω απ' τα παιδιά.
Γιατί τώρα άρχίζουν. Γι' αυτό το λέω καλό.

«'Υστερα απ' την καταστροφή». Τό ζήτημα της
ήμερας. 'Ο σεισμός και ή καταστροφή των τριών
ημερών μας. Καλό και με την έλπιδα στο τέλος.

«'Ενα βράδυ στη θάλασσα». «'Αεροστέφανο»,
Λυρισμός. Καλές εικόνες. Θα μπορούσε ο φίλος
μου να παρουσιάσει κάτι καλλίτερο αν δεν έκανε
τό λάθος που κώνουν διαι. Δηλ. προσπαθεί
με κάπως πομπώδη έπιθετα και με πελώριες φράσεις
να δώσει την εικόνα. Λοιπόν θα πετύχαινε πολλί-
τερα αν χρησιμοποιούσε μικρές φράσεις και πιο
προσγειωμένοι έπιθετα. Θάφτανε κάτι πολύ πιο
καλό που δεν θα τοβίλιπε ο λυρισμός. Αυτά είναι
λάθη που όλα τα παιδιά το κάνουν. Δεν τ' άνα-
φέρω όμως γιατί είναι τόσες άλλες ατέλειες που
αυτό πασιμυρίζεται. Τα ποσάπνο ήταν άραστο
καλό. «Βράδυ στην άσσογυαλιά». Και γι' αυτό
θέλω να πώ τα ίδια που είπα γιά τα παραπάνω.
Μόνο που έδω υπάρχουν μερικές λέξεις που δεν
στέκουν.

«Τό πηλυνμένο πουλάκι». Φαντάζομαι τό παιδί
που τό γράφει να είναι μεγάλης ηλικίας. Τό κομμάτι
αυτό τό διακρίνει μια παιδίαστική απλότητα και
απειροχία.

«Στιγμές χωρισμού». Πολύ καλό.

«Τό πρώτο μου ζήτημα». Κι' αυτό πάρα πολύ
καλό γιά παιδί 'Ε' Δημοτικού. Εικόνες πραγματι-
κές. Κι' έπίθετα δική που ταιριάζει να μπου.

«Μέσα σ' ένα περιβόλακι», καλό.

«'Ο αφέντης ενός παλαιού», πάρα πολύ καλό.

«'Ονειρα», καλό.

«'Ενας ύπνογισμός», καλή μετάφραση.

«'Ο θάνατος της μάνας μου». Πολύ καλό και
συγκεκριμένο.

«Θάνατος του Κολοκοτρώνη». Σάν ανέκδοτο δη-

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Προσοχή! Είς την Καρδίτσα ιδρύθηκε νέος
Σύλλογος με την επωνυμία «Ροδανγή». Προσκα-
λούνται πάντες οι συνδρομητοί Καρδίτσας και
κάθε άλλης πόλεως να έγγραφον εις τον νεο-
ιδρυθέντα Σύλλογο «Ροδανγή», του όποιου σκοπός
είναι ή πνευματική επικοινωνία όλων των συνδρο-
μητών του περιοδικού. Δεχόμεθα μέλη από παντού,
ιδίως Θεσσαλούς. Γιά την έγγραφη σας άπευθύ-
ναθε εις: Λάμπρον Στ. Ντότσιον, Α' Γουμνάσιον
'Αρρ. Καρδίτσας, Τάξις Η', ή 'Αδέρωφ 21, Καρ-
δίτσας.

'Η προσωρινή 'Επιτροπή
Ντότσιος Α. - Καφάλης - Παζαίτης

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ «ΕΛΙΚΩΝΟΣ» ΣΕΡΡΩΝ

'Ο διαγωνισμός με θέμα «ΟΙ καλές και κακές
συνοικιστικές» του Ποσάπνοστος «'Ελικώνας»
Σερρών, έσημείωσε άριστη επιτυχία.
Βραβεύονται: 1ος Νίκος Μυρσίνης (Νίκος Κρί-
νης). 2ος Χρήστος Παπαράς. 3ος Λουκάς Ντερέ-
κας.
'Επαινοῦνται: 1ος Στέλιος Παπαθιμέλης, 2ος
'Ιωάννης Μποζίκας (Παραστικός) 3ος 'Αληνός
Μαυοέλλης.
Τό βραβεία έστάλησαν.

ΙΔΡΥΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

«ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΝ»

Με δική μου πρωτοβουλία ιδρύω Σύλλογο με
τίτλο τ'ό «Παιδιά των Παιδοπόλεων». Τό Διοικητι-
κό Συμβούλιο καταστήθηκε ως εξής: Πρόεδρος:
Νίκος Γιαμπούρης. 'Αντιπρόεδρος: Γεωργίου Γεώ-
ργιος, Γεν. Γραμματέας: Χροῦλης Ευάγγελος. Τα-
μίας: Χροκοπής Στέφ. και Σύμβουλοι: Παπαγι-
της Δημ., 'Αθανασίου Κωσ. Σκοπός μας είναι ή
γνωριμία των παιδιών που έζησαν στις Παιδοπό-
λεις. Θα άρχισουμε μια συνεχή αλληλογραφία με
συμμετοχή όλων των καλών μας αδελφών. Περιέ-
νουμε. 'Ο Πρόεδρος
Ν. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΜΗΡΙΑΣ»

'Ο Σύλλογος «Μηρία» κάνει γνωστό ότι τ'ό
καθήκοντα του Γραμματέως άνέλαβε ο Θεοκλής
'Ασημακόπουλος (υποψήφιος φιλόλογος). 'Ο Κα-
λύδας ποσότηθηκε διότι ποδέκεται να φοιτήσει εις
άλλο Γυμνάσιο. 'Ο νέος Γραμματέως έχει έτοιμα
να άποστέλλη τα βραβεία τ'ό Α' διαγωνισμού.
'Επιπροσθέτως οι συνταγοσάσι των φίλων μας:
Παναγιώτου Κοκόση (Πάτρα), Καλαμπίνδα Κωστή
(Λαμία), Νικολάου Βαγενά ('Ελασσόνα) φυλάσ-
σονται γιά άλλον διαγωνισμό διότι έλήφθησαν έκ-
σασται γιά άλλον διαγωνισμό διότι Σύλλογον
προθέσμως. 'Ο Πρόεδρος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΟΤΗΣ

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΡΤ - ΠΟΣΤΑΛ Κ. ΓΙΑΜΠΟΥΡΑΝΗ

'Εκ τών πάντε συμμετοχών τ'όσ όποιες έλαβα
διά τών πρό καινού διαγωνισμ'ό καρτ - ποστάλ
που προκήρυξα, βραβεύεται με τόν τόπο 'Ηλίου
τό κατ - ποστάλ που Σταύρου Παυλοπούλου έκ
Γλυκοδρόμης Κορυθίας και με τόν όδηνό καλής
συμπεριφοράς τό καρτ - ποστάλ της Χριστίνας
Παπαδοπού έκ 'Αποικιών 'Ανδρού. 'Αυφότεροι
παρακαλούνται να άπαντήσουν δι' έπιστολής στην
διεύθυνση:

ΚΩΤΙΝΟΣ ΓΙΑΜΠΟΥΡΗΣ

'Αρχαία Κόρινθος με
Κόρινθος

Νέα ψευδώνυμα

'Εγκρίνονται τα ψευδώνυμα 'Αγγελος Δόδας,
'Αγνώστος, 'Απόμυθος 'Ηλείτης, Γκουτέλης
Αυδ' Κολοκοτρώνη' και σουγιόδες, Θριαμβωτής,
Λευκάδιος Χέρν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

* ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΜΟΙΣΧΟΠΟΥΛΕ: 'Ελαβα τό
ποίημά σου. Θα τό διαβάσω με τήν ήσυχία μου
και θα σου άπαντήσω.
* Πειρακτήριο, Πέτρο Μητράκα, Σαρδελλοῦρα,
Πασχάλη Γκουτίνια, Τηλέμαχος Τσιλιπιδή, Λουκά
Πιλιτσίδη: 'Ελαβα τίς συνεργασίες σας και θα
σας άπαντήσω.
* ΜΙΜΗ ΒΕΡΓΙΤΗ: Στέλνε μου ποιήματά. Πα-
ρίμενα πολλά από σένα.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών 100 δραχμές ἡ λέξη).

1636. (Δ) 'Ο «Ελικών» εἶναι ὁ μονοδικὸς σύλλογος ποῦ δρᾷ ἀληθινά, ἔστω κι' ἂν συχνὰ δὲν γίνεται γνωστὴ ἡ δράση του. Προσχωρήστε λοιπὸν στὸν «Ελικών», στὸν σύλλογο ποῦ παρουσίασε καὶ θὰ παρουσιάσῃ ἐκπλήξεις.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ελικώνας»)

1637. Παλιοὶ φίλοι τοῦ «Ελικώνας» καὶ μέλη του, συσπειρωθῆτε γύρω ἀπὸ τὸν «Ελικών», τὸν σύλλογο ποῦ ὑπόσχεται καὶ πραγματοποιεῖ. Ἐλάτε βοηθοὶ καὶ συμπαραστατέες του. Βοηθήστε τὴν νέα του μεγάλη ἐξόρμησι.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ελικώνας»)

1638. Ἀγαπητὰ μέλη τοῦ «Ελικώνας» ἀρχίστε ἔντονη δράση. Κινηθῆτε πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις. Δράστε δημιουργικά. Ὁ καιρὸς ποῦ ὁ «Ελικών» θὰ γίνῃ ὁ σύλλογος ὅλων τῶν νέων τῆς ἑλλάδος ἔφθασε. Ἡ προπαρασκευαστικὴ περίοδος πέρασε. Τώρα ἀρχίζει ἡ ζωντανὴ δημιουργικὴ δράσι.

Φάρος ἀρετῆς
(Πρόεδρος «Ελικώνας»)

1639. (69—16) Ἐπιθυμῶ νὰ ἀλληλογραφήσω μετὰ τοὺς πεννομάχους: Ξανθομπουκλίτσα, Διαβάτη Κ. Κ. καὶ Γλυκεῖα Μαντόνα. Νὰ περιμένω, ἢ νὰ πω-τογράψω;

1640. Ζητῶ ἀλληλογραφία μετὰ Λαρισαίους καὶ Λαρισαίους.
Θετ. Θεσσαλὸς

1641. (Ο.Π.) Ἀντικαιρετῶ τοὺς φίλους μου: Χ. Ὀλύμπιο Φαντομά, Δοροσταλίδας, Τρικαλινιὲ νὰ περιμένω γράμμα σου;) καὶ Γ. Κρητικόπουλο.
Τάκης Ροδολῖνος

1642. Θεοσχοιρετῶ τοὺς: Μαΐκελ, Μαρί Ντυράν, Καμπολλέρο, Τροβαδούρος (1120) δὲν ἔλαβα. Ἀτυχὴ Χαδανέζα (1166) ἔγραψα.

Τάκης Ροδολῖνος

1643. (Ε.Χ.ΑΠ.) Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Στιχουργὸν 1ον τὸν Ἰ. Σελούντο, 2ον Ἰ. Ψωρᾶν. Σκιτογράφον: 1ον τὸν Πάνθηρα, 2ον τὸν Καμπολλέρο.

Ἀδραῆμ Λίνκολν

1644. Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Στιχουργὸν 1ον τὸν Ἰ. Σελούντο, 2ον τὸν Ψωρᾶν. Σκιτογράφον: 1ον τὸν Πάνθηρα 2ον τὸν Καμπολλέρο. Χριστόφορος Ὀλύμπιος

1645 (69—17) Σαλονικιὲ (1479) εὐνοιαστοῦ με. Ἀετιδέα (1474), Ὁρακιώτης, Τρισεύγενη, τί θὰ λέγατε γιὰ λίγες γραμμίδες;

Χριστόφορος Ὀλύμπιος καὶ Ἀδραῆμ Λίνκολν

1646. Δ. Εὐρώτα (1426) εὐνοιαστῶ. Τί θὰ λέγατε γιὰ ἀλληλογραφία; Χριστόφορος Ὀλύμπιος

1647. (69—18) Ἀντικαιρετῶ καὶ ζητῶ ἀλληλογραφία: Ξανθομπουκλίτσα, Σαρδελουσσά, Γ. Κρητικόπουλο, Ε. Ἐλπίδα. Ἐβασσαίουπουλα, Γαλάζια Τουλιά. Γράψτε: Νικόλαος Σπαδάκης, μαθητὴς Γυμνασίου Πόμπιας Κακουριῶν Κρήτης.

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

1648. Προσέξτε γιατί μπαίνει στὴν πεννομαχοσύνη τὸ παιδί τῆς Κρήτης.

Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο

1649. (69—19) Γεῖα χαρὰ σας ἐστέις ποῦ με χαιρετῆσατε καὶ σέις φίλοι Ρ. Ρ. Ταῦλι, Πεννοβραύστη, Μαρκίτσα. Φ. Ἀρετῆς μετὰ χαρὰ καὶ σὲ Ξανθόβλεπου με. Ἀριστοκράτη Ξυπόλητε τοῦ 1960 δῖπλωσε τὸ κορμάκι σου στὰ δύο ὑπὸς στὰ μέλη τῆς Ντολοφίτικης οἰκογένειας (Ἐξάψαλμο, Π. Τεμπέλη, Ρίν-Τίν-Τίν) γιατί σ' ἀφῆκαν στὸ λεπτό χωρὶς αὐτιά. Στυλιανόπουλε ἄμα κάνω μπαῆμα, ξέρεις τί θὰ γίνῃ. Θὰ σκοτώσω μερικὸς ποῦ νράφουν ἀγγελίες σὺν τῇ 1441. Ἐ, καλὰ, Ζορὰ (1442) γιὰ νέο τόχεις ποῦ ὁ Ἐξάψαλμος εἶναι σωφὲρ στὸ αὐτοκίνητο τῆς διαδρομῆς Πεννομαχίε—Ασφύ—Κέκυρα; Ἀχ, Αὐγινέ μου, σῆς 1450—51 με κατασυγκίνησες. Ἐχεις τάλαντον κωμικοῦ. Προσπάθησε νὰ γίνῃς τραγωδός. Θὰ γελᾶνε καὶ εἰ κατέλεις... Χά. χά. χί, χά. Νικόλαη τῆς Σαλονίκης (1478—80) βαποράκι ἔγινες. Καὶ μετὰ τὴν ἀλήθεια γίνεσαι τοισανριτωμένους σὺν σὲ πιάουν τὰ νεύρακι σου. Λυτᾶμαι καὶ κλαίω ποῦ δὲν σὲ εἶπα μετὰ τὸν νοητευτικό σου θυμὸ μετὰ τὸ γλυκόσχηλο μυτιποδιδικό σου χαμῆλο ἀπέξω ἀπ' τὴν Ἀνειρητοῖητο τῆς πατρίδος σου. Τί ἀνιχία... Ὁρὰ νὸ-γὸ (κλαίω). Βλέπω Π. Τεμπέλη-κο ἐπιτυχία εἶχε τὸ φάρμακόν σου στὴν 1487. Κύτ-

τασε μόνο πᾶς καλλίτερα θὰ μαγειρέψῃς τὰ μαριδοκαρδιοειδῆ φάρια μας. Περιμένω.

Ντολορίε
1650. Ξαναρχίζω τὶς ἀτέλειωτες ἀλληλογραφίες μου. Ὅποιοι, ὅποια θέλει ἂς μοῦ γράφῃ μέσω περιοδικῶ. Θάνα Ἀθάνασε, Π. Τεμπέλη, τί λέτε; Νὰ περιμένω κανένα σας γράμμα; Ντολορίε

1651. (69—26) Ἐνα καρδιοβόλο χαιρετισμὸς στοὺς φίλους μου: Ν. Σαλονικιὲ, Ψὺν τῆς Δρυὸς Ν. Γερολάνδο, Π. τὸν Γρεβενῶν, Τροβαδούρο. Χαιρετῶ: Π. Ντινῶνα, Κ. Γιαμπουράνη καὶ ὅλους τοὺς πεννομάχους. Περιμένω φίλοι μου νὰ με ἐνι-σχῆσετε στὸν προσεχῆ διαγωνισμό μου. Φαντομάς

1652. Λάβετε ὅλοι μέρος στὸν προσεχῆ διαγωνισμό μου. Φαντομάς

1653 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογράφον: 1ον) Α. Ντὰ Βίντσι 2ον) Καμπολλέρο Στιχουργὸν, 1ον) Ἰάκ. Ψωρᾶν 2ον) Γιαν. Σελούντο. Φαντομάς

1654. (Ε.Χ.ΑΠ.) Διαγωνισμὸς αὐτοκρ. Πλάκας. Ψηφίζω Σκιτογράφον: 1ον) Α. Ντὰ Βίντσι. 2ον) Δ.Κ. Σφυρήν. Στιχουργὸν: 1ον) Ἰάκωβον Ἐμμ. Ψωρᾶν. 2ον) Στυλιανὸν Τσάλαν.

Ἰππ. Θεσσαλός.

1655 (69—21). Ἐνα ὁλόθερμο Θεσσαλιώτικο αἰγιὰ χαρὰ στοὺς νέους πεννομάχους: Ἀγ. Δόξας. Ἀριστοκράτην 1960. Ἡρ. Σερρῶν, Μαρκίταν, Καβαλ. Ἐρήμου, Ρ.Ρ. Ταῦλι. Ὑπ. Βουλεύτην. Ἰππ. Θεσσαλός

1656 (ΟΠ). Γλυκοθερμοχαιρετῶ Τρισεύγενη. Ἐγγραφα: Περιμένω. Ἐλάτος

1657. Προσχῶ: Οἱ δύο μεγάλοι Πεννομάχοι: Ἰππ. Θεσσαλὸς καὶ Τ. Ροδολῖνος, ἔχουν συμφωνήσει. Καὶ οἱ δύο μαζί ἀπυθύνουμε ἕνα ἐγκάρδιο χαιρετισμὸν σ' ὅλους τοὺς Πεννομάχους. Προσχωρῶ ἀναμμένη ἐκπλήξει.

Ἰππ. Θεσσαλός, Τ. Ροδολῖνος
(Οἱ μέλλοντες νικηταὶ τοῦ δημοψηφίσματος)

1658—9. (69—23) Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, ἀμφιδόλως ποῦ γιὰ σένα, ἀλλὰ ἐπιφυλάσσομαι. Πάντως ἐν εἰσῇ Σουφλιώτισσα εἶσαι καὶ συμπαθητριά μου. Λοιπὸν, γεῖα σου. Γεῖα χαρὰ Τσινγανοπούλα, γιατί τόσο σιωπῇ; Στὸ δημοψήφισμα σὲ θέλω. Ἀγαπητὰ Ἀδελφίκα, χαιρέτε καὶ σέις Σουφλιωτῆς, ἂν θέλατε ἀλληλογραφεῖτε; Εὐτυχὰς Γλυκεῖα Σπανιόλα, σ' ἀντικαπέστησε στὴν τάξη, μετὰ φυγὴ σου, κάποια ἄλλη πεννομάχισσα ἡ λήγουσα εἰς ε...ἔλεον, ποῦ ἀγνοοῦ τὸ ψευδώνυμό της. Ἐβασσαίουπουλα ἔχουν στὴν Παδοπολί Μυτιλήνης, καὶ βέβαια θυμάμαι τὸν κοζάκο καθὼς καὶ τὸν ταῖο — Νίκο. Τί θὰ λέγατε γιὰ δύο γραμμίδες; Γράψε, διευθύνει γνωστῇ. Ἐνα θερμὸ Σουφλιώτικο χαιρετισμὸν σ' ὅλους τοὺς πεννομάχους, τοὺς ὁποίους παροικαλῶ νὰ με ἐνθυμηθοῦν στὸ δημοψήφισμα. Μαθηταὶ καὶ μαθητρίαι τῆς ΣΤ' κ.τ. τάξεως Γυμνασίου, πάρτε ψευδώνυμα καὶ ψηφίστε με. Ἀνθρωποφάγε, ἄφασέ με ἀκόμη σήμερα, μὴ με τρώς μιά πού συγκατοικοῦμε.

Ρίν-Τίν-Τίν (ὁ πεπειραμένος πεννομάχος)

1660 (69—27). Ἐγκάρδια αἰγιοτυχοχαιρετῆματα στοὺς: Φάρο Ἀρετῆς (ποῦ εἶσαι γνωστὸς), Κουκουνοδρεμμένο. Τρισεύγενη, Δοροσταλίδας καὶ Τροβαδούρο.

1661. Τὸ νὰ πῇ κανεὶς κάτι (1422—1509) Ἀριστοκράτη τοῦ 1960, εἶναι εὐκόλο, τὸ πᾶν εἶναι δύσκολο ἡ ἀξία του...

Ἀγαιώτης

1662. Μήπως, Κολοκύθα Ἀετιδέα 1473; αἰεῖ ἰδίως κρίνειτε τὰ ἀλλότριά;

Ἀγαιώτης

1663. Μάλιστα, καλὲ μου Σαλονικιὲ 1479 (!!!), ἀπὸ ποῖα ὅμως σ' ἀφίνω νὰ τὸ μαντέψῃς;

Ἀγαιώτης

1664. Αἰγιοτυχοχαιρετῆματα Ρίν-Τίν-Τίν. Δέχομαι σ' αὐτὸ ποῦ λές 1494, μόνον ἂν γράψῃς πρώτος.

Ἀγαιώτης

1665. Γὰ τοὺς Ἀριστοκράτη τοῦ 1960 καὶ Ντὰ Βίντσι: Κοιτάχτε τους πὺς τρέχουν δρε παιδιὰ νὰ πᾶν νὰ ἐξομολογηθοῦν στὴν παπαδιά (Ντολορίε) γιὰ τ' ἀμέτρητα τους κρίματα καὶ νὰ ζητήσουν... λίγα χρήματα!

Ἀγαιώτης

1666 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογράφον 1ον) Ἐξάψαλμο, 2ον) Λεονάντο Ντὰ Βίντσι. Στιχουργὸν 1ον) Ἰάκωβον Ε. Ψωρᾶν, 2ον) Ἐξάψαλμο.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1667 (ΣΕ). Βίντσι: Εἶσαι τρελλὸς παιδάκι μου — τὸ ξέρεις δὲ ὁ ἴδιος — Ἄντε λοιπὸν στὸ καλὸ.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1668. Πυρσεῖ Αἰγαιώτη περιμένω στὴν 718.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1669. Μιά κάρτα περιμένω ἀπὸ τοὺς Κουκουνοδρεμμένους, Τεμπέλην, Δάφνην τοῦ Εὐρώτα, Τρισεύγενη, Ἡρώα Σερρῶν, ποῦ θὰ ἀνταποδώσω.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1670. ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ. Σὲ λίγο τὰ παρᾶξενα.

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1671. Ἀριστοκράτη, μήπως θέλεις λίγο ἀλάτι;

Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1672. Ἀετιδέα, Βίντσι, Ἀριστοκράτη, μήπως

ἀκούσατε ποτὲ κανένα τρελλὸ νὰ μιλά; Σὰς μοιάζει; Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

1673 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογράφον 1ον) Ζωγράφου Ρενουάρ καὶ 2ον) Καμπολλέρο. Στιχουργὸν 1ον) Ἰάκωβον Ψωρᾶν καὶ 2ον) Θ. Πάσχον.

Ἀγαιώτης

1674 (69—25). Χαιρετῶ τοὺς καθημερινούς μου φίλους. Σιμ. Ρίν-Τίν-Τίν καὶ Μαργαρίτα Κουτουράκη. Προσέξτε πεννομάχοι. Μὴ τὴν νέαν ἐκλογὴν ποῦ ξὰ γίνῃ σὲ λίγα, ὁ Ρίν-Τίν-Τίν, θὰ βάλῃ ὑποψηφιότητα. Ὅλοι νὰ τὴν ψηφίσετε. Ἀφίσσατε τὸν Σαλονικιὲ διότι εἶναι...

Ἄ... Ὁριαμειντής

1675 (ΣΑ: Αγγ.). Παρακαλῶ τὸν Ν. Σαλονικιὲ νὰ νὰ δηλώσῃ τὴν ἡλικία του. Μοῦ φαίνεται μικρὸς ποῦ γράφει σὰν μεγάλος. Διαγωνισμός: Α. Ντὰ Βίντσι, πολὺ ὑποπτος.

Κραυγῆς. (Ἀργὸ ἀλλὰ κτυπῶ)

1676 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογράφον: 1ον) Ἀπ. Παπαγιαννίπουλον, 2ον) Α. Ντὰ Βίντσι. Στιχουργὸν: 1ον) Ἰάκ. Ψωρᾶν, 1ον) Ἰωάννην Σελούντο. Κοκοβιός

1677 (;). Τρικαλινιὲ (1329), ἔσε τήν... καράμπωλη καὶ προσεχώρησε στὸν νεο-δρυνόστη Σύλλογο Καρδίτης «Ροδωνίη».

Ἄ... Πρόεδρος (Κοκοβιός)

1678. Ζηλιάρα, ἀλληλογραφεῖς; Ἄν ναι πρωτογράφω(ψε).

1679 (69—43). Χαιρετῶν τοὺς τὰς Π. Τεμπέλην, Ρίν-Τίν-Τίν, Γ. Τουλιά, Τρισεύγενη καὶ τοὺς νεοφερμένους Ἀριστοκράτη τοῦ 1960. Ρίκε—ρίκε—Ταῦλι, Πανορθοῦστην καὶ τὴν Μαρκίτσα.

ἘΤρικαλινιός

1680. Γιὰ τοὺς Ἀετιδέα, Α.Ν. Βίντσι: Εἶναι δὴν τρελλοί. — Ὁ εἰς ἀπὸ τῆς δύσης (Ἀετιδέα) κι' ὁ ἄλλος ἀπ' τὴν ἀνατολὴν (Βίντσι)— γιὰ τὴν τρελλὰρα τους τήν... τόση τοὺς στέλνω εἰσητήρια γιὰ τὸ Δαφνί, νὰ φύγουν πρὶν νικῶσιν.

ἘΤρικαλινιός

1681. Ἀτιδέα (1474) Ἀετιδέας λέγεσαι; Δὲν φαίνεσαι νικητῆρα!

ἘΤρικαλινιός

1682 (ΕΧΑΠ). Διαγωνισμὸς αὐτοκρατορίας τῆς Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτογράφον: 1ον) Τὸν Πάνθηρα 2ον) τὸν Ν. Σαλονικιὲ. Στιχουργὸν: 1ον) Τὸν Ἰ. Σελούντο, 2ον) Τὸν Ἰάκ. Ψωρᾶν.

ἘΤρικαλινιός

1683. (69—41) Φίλοι μου πεννομάχοι, γεῖα σας. Ὁ παλιὸς σας φίλος ξαναρχεῖται κοντὸ σας, συμπαραστατῆς σὲ κάθε εὐγενῇ σας ἐκδήλωσι. Θέλω ὅλους νὰ σὰς πλησιάζω νὰ σας γνωρίσω. Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅλους σας ζητῶ ἰδανικὴ ἀλληλογραφία. Ἡ διαύθυνση ποῦ εἶναι: Κώστας Δ. Κατσούκης, Γυμνάσιον Κονίτης.

1684. Ἐνδιαφέρομαι γενικὰ γιὰ λογοτεχνία.

Κωστής Δελινιός

1685. Ν. Αὐγινέ: Πάντα κοντὰ σου στὰ πρῶτα πατάγματα. Μ. Ἀγνωστή: Τὰ ρόδα γέρνουν ἀπὸ τὸ βάρος σὲ μιά βουβὴ προσκύνησι! Α. Ντὰ Βίντσι: Μ' ἀγάπη κι' ἐλπίδα χαιρετῆσαι τοῦ νοῦ σου τὶς πεταλούδες. Α. Ἀθάνασε. Χ. Βαλοαμίδου, Ν. Μυροῖνη: Τοῦ δελινοῦ τὸ χρῶμα πάντοτε τὸ δρόμο σας νὰ στρώνῃ φωτεινὸ

Κωστής Δελινιός

1686 (69—56). Ἀγαπητὴ φίλη Εὐζωνοπούλα, εὐχομαι ὁλοψύχως οἱ σπουδές σου στὸ ἐξωτερικὸ νὰ ἔχουν ἕνα ρόδινο μέλλον. Ἀγνωστή Ἑλλη-νίδα, (σὲ μένει γνωστῇ), παραδίδω δτι πεψυδώνω Α.Χ. τὸ καλῶπτε τὸ δνομά σου. Εἰ-φωρῆν Χ. γνωρίζετε καὶ μετὰ Σουφλιώτες: Ὀλυμ-πικά, Πανορθοῦστη, ἡ ἐμφανισθῇ σας στίς πεννομαχίες μοῦ προσέξτε ἐκπλήξη. Ἄντε γεῖα.

Ἀντὲ γεῖα.

Διαβότης Κ.Κ.

1687 (69—55). Καλὸς ἦλθες στὴν πεννομαχοσύνη, «ΦΑΡΕ» τῆς ΑΡΕΤΗΣ. Ἀριστοκράτη 1960. Γεῖα σου. Χαλὰ τρῶς ἀκόμα; Μπρέ... μπρέ... μπρέ... φουτσάτος ἔρχεται κι' ὁ Ρίκε—ρίκε—Ταῦλι. Ὁ Ἐξάψαλμος... τί λέτε; Γύρισε ἀπ' τὴν Κορέα; Πᾶς τὰ πέρασες, μαρὸ μου; Ἐφάγε πολλὰ κορδέλια; Νά κι' ὁ γόνος Μίλτον Ντρέκ, ποῦ λέει ὅλο παπαρδέλες. Κι' ὁ Δὴν Ζουὰν δίνει, στὰ κοιτιδάκια τῆς Ντολορίε κορδέλες. Ἡ Μαρκίτσα δέ, μαζί με τὸν Ζορὰ, ἀρχί-ζου τὸν τρελλὸ χορὸ. Ὁ Αὐγινός, ὁ Βίντσι μετὰ Ἀετιδέα ἔχουν τρελλοπαρέα. Οἱ Τροβα-δούροι κι' ὁ Πάνθηρας πίνουν κονιάκ νὰ ξεστα-θοῦν. Κι' ὁ Ρίν-Τίν-Τίν μετὰ τὸν Σιμουῖν, πηγαί-νουν νὰ πηγαθοῦν.

Στιχουργοῦλα

1688. Γλυκεῖα Μαντόνα, γλυκεῖα Σπανιόλα, Π. Τεμπέλη (εἶσαι κουκλάκι) καὶ Σαλονικιὲ σὰς χαιρετῶ.

Στιχουργοῦλα

1689 (60—54) Προκομμένε Τεμπελιανὰ (1. 464), ἂν ἤξερες τί εἶναι ὁ γέρος μου —κι' ὄχι ὁ μπαμπάκος μου— (ἀγκοῦ—ἀγκοῦ καθοσπερηνόμε-τοῦ 20οῦ αἰῶνος), θάσθηνε ἡ προκομμάρα σου (πρᾶγμα ἀπίθανο, λόγω τῶν οικονομικῶν τοῦ πε-ριοδικοῦ).

Γουλιέλμος Τέλλος

1690. Παιδί τοῦ Ἀμβροακίου (1470), ἡ σφά-

ρα αναδύσει από τα κοιμισμένα κύματα του κόλπου σας. Γουλιέλμος Τέλλος

1691. 'Αριστοκράτης του 1960 (προφήτης...) με νοίκιο πήρες τις στήλες των πεννομαχίων; (Συνεχίζεται...) Όσο για δραγάτης (1.508), δεν θα περάσουμε καλά μαζί, θα σου κόψω τον κατήφορο που πήρες... Γουλιέλμος Τέλλος

1692. Λάβετε όλοι -ες μέρος στο Διγγωνισμό που προκηρύξαμε; Θρακιώτης και Σία

1693. Θερμόαντιχαιρετώμε. Τσιγγανοπούλα, Τροβαδούρο, Γεωρσάπαρ.

Θρακιώτης και Σαμοθρακίτης (Οί φίλοι σας)

1694 (69—52) Προσοχή Διγγωνισμός! Πένταθλο 1953 'Ελληνικής 'Ελπίδας. Προκηρύσσω Πένταθλο με θέματα: Πεζό: Τό χωριό. Διήγημα: Οί ώφελιες των δασών. Ποίημα: 'Ελλάδα και η Κύπρος μας. Σκίτσος: Η πηγή του χωριού. Φωτογραφία: Από την 'Ελληνική φύση. Βραβεία: Ο συγκεντρώσει 100 δαβμούς ανά 20 έκαστου θέματος είναι ο νικητής στο Πένταθλο και λαμβάνει Α' τόμον 'Εγκυκλοπαίδειας 'Ηλίου. 'Επαινοί: α) 80 άνω 6. Αιολική γή, β) άνω 70 6. Φαδιόλα, γ) 60 άνω 6. Συμβόλους του Νέου δ) άνω 6. κάρτ—ποστάλ. Συμμετοχή 1.500 δρχ. Διεύθυνση: Κωνσταντίνον Σταματόπουλον, μαθητήν Γυμνασίου Ν. 'Ορεστιάδος, 'Εβρου. Προθεσμία 30 Νοεμβρίου. 'Ελληνική 'Ελπίδα

1695. Πάρτε όλοι μέρος στο Πένταθλο 1953. Βραβεία έκαστου. Θερμοχαιρετώ τους φίλους Τροβαδούρο. Είμαι πολύ προσφιτικός. (1.350) Θρακιώτην, μήπως είσαι Σουφλιώτης; (1.378) Ρίν—τιν—τιν, όχι από την Ν. 'Ορεστιάδα. (1.408) Θετ. Θεσσαλόν είσαι πιστός μου σύμμαχος, γράψε. (1.418) Γεωρσάπαρ γιατί δεν χαιρείται; 'Ελληνική 'Ελπίδα (ό φίλος όλων)

1696. (69—51) Θερμοχαιρετώ: Θρακιώτη (ζητείται ράφτης στο Δαφνί). Ρίν—τιν—τιν (θα βγής άπρροσώπως... Μαύρη!). Γ. Σπανιάλα (είσαι σαν άγλυκη καρδιά). Τροβαδούρε (πώς μπατηρίσασα). Π. Ταύρο ('Αχ! αυτή η 'Ιστορία). Αριστοκράτην 1960 (έσύ παιδί μου γέροντες πριν γεννηθής). Τσιγγανοπούλα ('Αχ! αυτή η μουσική σε ξεμύαλιζε, κορίτσι μου). Π. Τεμπέλη (βρέ κό—πα, έσύ δεν παρήδες από την μάντρα στο Δαφνί και σε πιάσαν;). 'Ελληνική 'Ελπίς (άπό πού είσαι); Σιμούν (τό 'Υπεργόρι)

1697. Τραγούδια: Τσιγγανοπούλα = Είν' όλα μαύρα. Λ. Ν. Βίτσι = άν ήμουνα Θεός. Πιν—όκιό = άπόψε κανείς μπάμ. Ντολорής = τό φτωχόκάλυδο. Π. Τεμπέλης = τό ζάρι. Σιμούν (ό ήρωας)

1698. Γεία, Σουφλιώτες. Σιμούν

1699. (69—50) Στής 'Ελλάδος την θάλασσα — αλιεύθη καρχαρίας — είχε μέσα τρία παιδιά — πάνω σε ακαμινιά, — ένα έχει μουστάκι — 'τ' άλλο είναι έρατάκι — έχουν δοντία χρυσάφενια — και τραβούν χτένια — έχουν λεπτά — και είναι ηλεντά. — Στο κέντρον είναι η Δίς — καλλίτερα να μην την δής — έχει κάτσο δύο μέτρα — και τακούνια από πέτρα — έχει μούρη άχ—ρένια — πέντε χέρια κερένια — έχει δώδεκα αυτιά — και χωρίς λαλιά. — Είχε πρόταση για τί — όλα αυτά είναι για ποιούς λές; — άστέρας. — Για τόν 'Εξάφυλλον, τόν Τεμπέλην και την Ντο—λорές. 'Αριστοκράτης του 1960

1700. Βόλτα κοντά σας (συνέχεια): 'Ο Τρικα—λινιός μ' ένα ζωό — και ο Π. Ταύρος λέει τρώω — 'Ο Μ. Ναπολέων με σκούφο — και της πάμ—πας τό αγρίμι με μπόφο. — 'Η Τσιγγανοπούλα χορεύει βάλς — και ο Τροβαδούρος φανάζει έμ—χρος μάφς. — Τα άδελφάκια με κουκουναρές — προς μάφς. — Τα άδελφάκια με λαχτάρες. — 'Ο και η 'Αγνωση 'Ελληνίδα με εύρω άλλο — μύρηγκας μου φόφους — ζητάω να εύρω άλλο. — εύρηκα έναν Γορτυνιό — 'Αριστοκράτης του 1960 (Συνεχίζεται).

1701. Δώρα: Στόν Βαρώνο Χ, χαρτί — για να κάνει άέρα — και στόν Τρικαλινιό σχοινί — να κάνει πέρα. — Στο 'Αγρίμι της Πάμπας, γόμα — για να σβυστή — και στόν Πιν—όκιό ένα ψήφο άκόμα — μήπως χαθή. 'Αριστοκράτης του 1960

1702. Κάτι σάς έτοιμάζω — έλάτε μαζί μου — γιατί σάς δαμάζω — με τά λεπτά μου. 'Αριστοκράτης του 1960

1703. Ούρλιάζει, σαστίζει — μα και νιαουρί—ζει — είναι φίλος — ή τηλεγραφικός στύλος; — Είναι γάτα — ή βραμένη πατάτα; — Όλα τά έχει — μα κάτι δεν έχει — είναι ή φωνή — που μοιάζει με τί; — 'Απ' την ίδια περιμένη — να μου άπαντήση — μα άν δεν γνωρίζη γράμματα — άς τηλεγραφήση — ή Ντολорές μαδές. 'Αριστοκράτης του 1960

1704. (69—49) Τί τά σου πώ, Τεμπέλαρε (1460) — δεν είσαι στα καλά σου — άπ' τους σεισμούς σάλευσαν — τά δόλια τά μυαλά σου. (βόσα σου ελχών μείνει). Τροβαδούρος

1705. Δάφνη 'Ολάνθιστη δύο λεξούλες σου θα μου έδιναν χαρά. Να περιμένα; Αντιχαιρετώ καλέ μου Ρίν—τιν—τιν. Σού στέλνω δ' της Πλάκας... γραμμόφωνο μία σαλιάρια για να σκουπίσης τά ψηλά... σάλια σου. Τροβαδούρος

1706. Μπάμ — μπούμ — φάπ! Τί γίνεται κύρια έκεί κάτω; Πώς δεν είναι τίποτα; Μα τί κακό είναι αυτό; 'Α έτοι; Βγάσεις λόγο δ' υποψήφιους βουλευτής. Τί; έχει χρηματίσει Τρόφιμος του Τρελ—λοκομείου; 'Ε, τότε δικαιολογείται.

Τροβαδούρος

1707. Χαιρετώ: Κλάρκ, Τσιγγανοπούλα, 'Ελλ. 'Ελπίδα, Μαρκίτα (άλληλογραφείς); 'Αριστοκρά—τη 1960 σου πετώ τό... έλικόπτερο! 'Εχεις και θείο τόν 'Ωνάση. Σάς προσλαβάνω να καθορί—ζετε την 'Αλφα—Ρομίο μου. Τροβαδούρος

1708. Ντολорής: 'Απόψε κάνω μπάμ — με βλέ—πουνε οί άγριοι κι' όλοι βαρούν τάμ—τάμ. Πρ. Τεμπέλη: Πήρα τόν δρόμο κι' έρχομαι (Δαφνί). 'Αετιδής: Στίς Πλάκας τις άνηφορίες που έτρω—γα τις γλάστρες... Τροβαδούρος

1709. (ΕΧ. ΑΠ) Διγγωνισμός Αύτ. Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτισογράφον Ιον Λ. Ντά Βίντσι. 2ον Περσποικόν. Στιχουργόν: Ιον 'Αλκην Ροδόπουλον, 2ον 'Εμμ. Ψαρράν. Παιδί του 'Αμβρακικού

1710 (69—48) Τριεύγενη: 'Εχομε πολλά μα—ζί, δεν πιστώνω να τά έχασες. Μαρκίτα: Να περιμένα δύο λόγια σου; 2ον 'Εμμ. Ψαρράν. Παιδί του 'Αμβρακικού

1711. Ταξίδι άπεράσισα να κάνω — γι' αυτό οί πεννομαχίες μου είναι — κάτω — επάνω, — μα γρήγορα θα είναι ζωήρες — με δώρα με χαρές. Παιδί του 'Αμβρακικού

1712. Στόν Μίλτον Ντρέϊκ (1436): Λόγια άέ—ρος ψέλω — και ό,τι θέλω, μωρό, — μα φεύγα από μπροστά μου — μην γίνης νερό. Παιδί του 'Αμβρακικού

1713. 'Αγρίμι της Πάμπας: Συνέχισε νιάνισο, έχω και γαλατάκι. Βαρών Χ.: Σίγα τά βάλω τά κλάμματα από τάς άπειλάς σου. Αντιχαιρε—τώ: Παιδί της Μακεδονίας. Ατυχή Χαδανέζα: Σάς εύχαριστώ δια τά συλλυπητήρια σας. Παιδί του 'Αμβρακικού

1714. Αυτόκρατορία της Πλάκας. 'Ο Φάρος που οδηγεί όλους — ες στους αληννένους όρμους. Κάτι τό άνώτερο, τό αίνιο. Προσχωρώ όλοψυχός. Παιδί του 'Αμβρακικού

1715. Αυτόσποκαλύπτομαι: Παιδί του 'Αμβρα—κικού: Πανούτσος Δημήτριος, 'Αρτα.

1716. (Δ. Σ. Ζ.) Εισερχόμενος και πάλι ύστε—ρα από μεγάλη διακοπή στην πεννομαχόστηλη, άπευθύνω όλόθερμο ένα έγείατο προς όλους — ες και ζητώ η' άλληλογραφήσω η' όποιον — ά θα ήθελε να σκορπίση λίγη χαρά σ' ένα θλιμένο σεισμόπληκ—το. Γραφέ: Γιάννη Γουστή, Σωτήριον Κροκίδα 23, Χανιά Κρήτης. Κόκκινος Βράχος

1717. Πεννομάχοι — πεννομάχισσες των Χανίων, έλάτε μαζί μου να άνυψώσουμε άπ' την πεννομα—χόστηλη τά Χανιά και την αιματοδόρεχη Κρήτη. 'Ελάτε να ιδρώσω παράρτημα του 'Ελκίονος στην πόλη σας και να παρουσιάσουμε συντονισμέ—νη δράση μέσα και έξω άπ' τις στήλες του περιο—δικού. Γραφέ μου άπ' τις πεννομαχίες, που μπο—ρώ να σας συναντήσω. Κόκκινος Βράχος (Α' Γυμνάσιον 'Αρρ. Χανίων)

1718. (69—57) Γλυκό μου άδελφάκι, έλπίζω πολύ γρήγορα να άνταμώνώσουμε, μη στεναχωριέσαι. Τό εις την Θεολογικήν

1719. Φίλοι μας πεννομάχοι, λίγη προσοχή χρειάζεται στα παρακάτω και ιδίως άς προσέξουν οί ένδιαφερόμενοι. Στην Π.Α.Δ.Θ. νέες έγκαταστά—σεις ηλεκτρικού ρεύματος με την έναρξη του σχο—λικού έτους. 'Απειρο λημπήρες ίσχυρού φωτός, Μυδάλης, Χατζής, Μητάκος, Τσιρογιάννης κλπ. Πληροφορίες στόν Σμαρόπουλο και Κάρο Χ. Τ' άδελφάκια

1720. Πώ, πώ! Ένα μεγάλο λάθος!... 'Αργή—σες άλλα τό βρήκες έ; 'Ηρωα των Σερ. 'Ωστε σου φάνηκε τόσο εύκολο να άποκαλύψης Τ' άδελ—φάκια; 'Οχι χρυσέ μου, Τ' άδελφάκια δεν άποκα—λύπτονται. Τ' άκούς; Κι' έσύ και μερικοί άλ—λοι; 'Εκείνος που θα μάς άποκαλύψη δεν γεννή—θηκε άκόμη μα ούτε και θα γεννηθή ποτέ! Τά άποκαλύπτει άδελφάκια

1721. Πληροφορούμε τόν φίλο μας Αρ... 1960 ότι τό πριονάκι του δεν είναι κοφτερό για να μάς πάρη την άγάπη μας... Τά δύο άγαπημένα

1722. Ρίν—τιν—τιν πρέπει πρώτος να μάς γρά—ψης... Τά άδελφάκια

1723. Φ. Στυλιανέ, εύχαριστούμε. Θεσσαλιώτο εγκαρδιοκαλοσώριζουμε... Τ' άγαπημένα

1724. Λεονάρδε, πρώτα κι' όλας... Τ' άδελφάκια

1725 (Ε.Χ.Α.Π.) Αυτόκρ. της Πλάκας. Ψηφίζω Ιον σκιτισογρ. Λ. Ντά Βίντσι. Στοιχ. τόν Ιδιον και κανέναν άλλον. Τ' άδελφάκια

1726. (ΟΠ—Π) 'Αετιδέα, αυτό θα τό σκε—φθώμε... Τ' άδελφάκια

1727. (69—58) Προσοχή! Προσοχή! Πεννομά—χοι, προκηρύσσω διγγωνισμόν. Θα βραβευθής ένας και θα έπαυεσθόν δύο. Συμμετοχή 500. Προθεσμία 40ήμερη από σήμερα. Γράφατε: Λου—κάν Ντερκάν, Μητροπολίτου 'Ιεζεκιήλ 15, Καρδί—τσα. 'Ιδού ο διγγωνισμός: 1) Τί άνακαλύψεις έ—γιναν τό 1811; 2) Ποτέ και μεταξύ ποιόν έγινε

ή ναυμαχία του Ναυαρίνου. 3) Τί άνακαλύψε ο Μπούρσεν; 4) Γίνεται βαρύτερος ο σιδηρός όταν σκουριάζει; Φαντομάς

1728. (Δ. ΕΧ). Παιδί του 'Αμβρακικού η άν—θες Δημήτρη Πανούτσο, ανέβα πάνω σε μία λεμον—νοκουπα, κανε μερικές στροφές, κι' άφού έζαλι—στης να πιάσης στη γή να καής έσύ τό σεισμό. Κώστα Θεονόουλες (καινός 'Αετιδέα) (1056) τά θερμά μου συλλυπητήρια για τόν Δόν Κιχωτισμό που σε κατέλασε. Η ά θεραπεία να άποτάδης στόν φαντασμένο λάρδο Λεονάρδο. 'Αναλογία θεραπείας: Θα σου δώση ένα κουκούτι πορτοκαλιού, έκαστό καντάρια άσέστη, μία όκιά βιτριόλη, μία σταγό—να ύδατος, μία σόλα του παπουτσιού, ένα γραμ—μάριο έλατοπίπερο και μία κοττα ψημμένη στόν ήλιο. Κατόπιν να πιάσης ένα κουτάκι του γλυ—κού να τά καής όλα ένα μείγμα και η' άρχισης να γεμίζης την κοιλάρια σου. Τέλος, δώσε μία βουτιά στό ρεύμα να συνέλθης με την ψυχρολου—σια. και τότε σου έγγυώμαι ότι θα βρίσκεσαι στο άπρχώρητον της μαγίας σου. 'Αριστοκράτης του 1960 (1509) σοδαρώς; Σού στέλνω και γώ δύο σπέρτα, μία κουταλιά ντομάτα, ένα παπατό—φλυδα και μία τσέπη για τό ήμικοντο παντελονάκι σου. Σαλονικιέ (1480) σμαρωμένε... προφήτη, άν είσαι άξιος σήκωσε την ούρα σου. Κι' άν θυ—μώσης (1476) τί μ' αυτό; Ιό κουνούτι κάθισσε στού βοδιού τό κεράτο!... Τριεύγενοπούλα (1459) με νοιάζει και τό ναιάξη. Γεία σου. Θερμο—αντιχαιρετώ, καλοί μου Ρικί—ρικί ταύλι, Ρίν—τιν—τιν. 'Αν ές πρωτογράφε (1494). Γεία χαρά, Ζε—λίνα, Μαρκία, Λουστίζκε, Τετραπέρατε, Τρυπο—κόρυδο Πονηρούλη, Ντόρα, Άγνωση 'Ελληνίδα, Φωτεινή Δουση, 'Αηδονάκι, Χρυσάλλίδα 'Ιζε—μπουργκι, Ροδόπουλε, Εύριπε, Ραόντη, Μυρσίνη, Χάιδεμένη και Κόρη της Λευκάδος. Προκαμένους Τεμπέλης

1729. (ΕΧ. ΑΠ.) Διγγωνισμός Αυτόκρ. της Πλάκας. Ψηφίζω: Σκιτισογράφον 1) Λ. Ν. Βίν—τσι. 2) Καμπαλλέρο. Στιχουργόν: 1) Νίκον Μυρ—σίνην και 2) 'Εξάφυλλον. Θεττόλιος Θεσσαλός

1730. (69—60) Μα έσύ με... τρώμαξες Νίκο Αύγιέ, με την έναντιόν έμούς 'Εσφυλική και νταπ—λιστική έξόρησή σου; (1250—1305—1306—1449)!! 'Ιστε αλήθεια; Σε πιάνουν κρυάδες όταν διαβάξης τις 'αχαλαμάρες μου; Βρέ τί συμπτω—ση! και μένα τό ίδιο όταν διαβάω τις δικές σου! Παντως, μία και μου κήρυξες τόν πόλεμο, πρό—θυμα δά σε άντιμετωπίσω! Κι' άν από Αύγιώ δέ σε κατατηρώσω... βραδυό, βρέ νιάνισο, να μη με λένε ΕΕΥΠΝΗ! Ζηλιάρια

1731. Δέχομαι και φιλικώτατα άνταποδίδω τους χαιρετισμούς τόν φίλον μου: Ρολάνδου Κατσάνο (εύχαριστώ 1144), Σαρδελουράς (καλωσώριστες) Πυροσύ (γράφε), Τροβαδούρου, Ατ. Χαδανέζας, Τριεύγενης, Π. Τεμπέλη και Ρίν—τιν—τιν (γράφε πρώτος). Ζηλιάρια

1732. Κόκκινος Τριαντάφυλλο, Τσιγγανοπούλα, θα περιμένα πολύ άκόμα; Ζηλιάρια

1733. Λ. Ντά Βίτσι, πολύ με 'εκαλοκέεινε, άγόρι μου χί, χί, χί! 'Αριστοκράτη του 1960, όνειρα (1422). Όσο είμαι έγώ... Στόρ 'Ελ—λάς, τόσο θα είσαι και συ 'άριστοκράτης' τό 1960! Ναι, 'Αετιδέα μου (1473). Μελετώντας τις... καρπαζές, που τρώς από τόν μπόμπα, σε ποσότητα (άμέτρητες) και ποιότητα (ξυδάτες) έ—γραφα τό βιβλίο αυτό. Ζηλιάρια

1734. Καλόδεχτος ο 'Αιγαίωτικός χαιρετισμός σου Αιγαίωτη. Δέξον και συ έναν 'Αθωνάκο χαιρετισμό από την Ζηλιάρια

1735. (69—59) Τό μάθατε; 'Ασφαλώς όχι. 'Ο—λοι σήμερα συζητούν για τη μεγάλη συμμαχία που έγινε. Τάκης Ροδολίνος — 'Ιππ. Θεσσαλός (οί δύο σύμμαχοι)

1736. (ΕΧΑΠ) Διγγωνισμός Αυτόκρ. της Πλά—κας. Ψηφίζω: Σκιτισογράφον 1) Λεον. Ντά Βίντσι. 2) Πάνθηρα. Στιχουργόν: 1) 'Αλκη Ροδόπουλον και 'Ιάκωβον 'Εμμ. Ψαρράν. Τάκης Ροδολίνος

1737. Τριεύγενη (1457) έγραψα, περιμένα. Καβαλλάρη της 'Ερμην, άλληλογραφείς; Ζηλιάρια, λούνται οί κ.κ. 'Αριστοκράτης του 1960 και Πιν—όκιό, να κόψουν τό μουστάκι διότι υπερέβη τά δύο ζούγκλα αυτή δά κατοικούν και άγρια θηρία! Γεία—ρώνε Χ και 'Αγριοπερίστερο. Τί μου γίνεται; Τάκης Ροδολίνος (ό ροδόβγαλτος)

1738. (69—71) 'Ο Ρίν—τιν—τιν, άγαπητέ πεν—νόχοι, βρίσκεται στο Δαφνί. 'Εκεί έβλεψε λοι—πόν... να μορφώθ. 'Εθελει να μάθ. 'Αρχαία. Κι' άρχίζει άπ' τόν 'Ηρόδοτο και πόν 'Αρριανό. Μά άπέχουσ... Μία άλλη σοφία ήθε σό, μυαλό μου: Θα γίνω ποιητής! λέει μ' ένα ύφος και κομψοφάνει. — Πραγματικά τ' όξίζει αυτός ο τίτλος; — και πίο πολύ κορδωνάται. «Θά γίνω καλλιτέχνης!», 'Εχει μεγάλο ταλέντο ο φίλος μας στην ποίηση. Διαβάστε λοιπόν 'Ενα άπ' τά έρίστα ποιήματά του: «Ω Τροβαδούρε 'Αρριανέ — 'Ηρόδοτε Βα—ρύλα — τί τέλλελα έρε σάς έπιασε — και γρά—ψατε άρχαία; (Συγχαρητήρια λοιπόν Ρίν—τιν—τιν. Τσιγγανοπούλα

1740. (XX) Καλέ γιαγιάκα Ντολφινές (έλαβα και έστειλα) τὴ γίνεσαι ὁ πατερούλης μου Ἐξοφάλομος στὴν Κέρκυρα; Ἐχεις καιροὺς νὰ μοῦ γράφεις πότε θὰ περάσῃ νὰ με παρῇ ἀπὸ τὴ Λακωνία, ποῦ εἰκονεῖς ὁ Προκομιμένος βίαιος μου ὁ Τεμπέλης (ὄνομα καὶ πραγμα) εἰς στήσις τῆς τεμπέλης του με ξεχάσες περνώντας ἀπ' τὴν Λάκωνιο. Ψὺν ὁ τῆς Δρυός, εὐχαριστῶ (έλαβα καὶ έστειλα) νὰς προτιμώσῃς ὁμῶς νὰ μοῦστέλης τὴν Παλαιὰ Παιδοπόλιν ἢ τὸ λιμενὶ τῆς Μυτιλήνης, Σαμβροκίτη (έλαβα καὶ έστειλα), γεια χαρὰ. Διὰστὰ Κ.Κ. καὶ Ὀλυμπιτάκι, γιατί δέν μοῦ ἀπαντήσας; Μὴ ξεχάσας ἀγαπητοί μου πενομοχαχοι στὸ νέο δημοφρόσιμα νὰ βάλετε σταυρὸ στὸ Ριν-τιν-τιν καὶ μόνο στὸ Ριν-τιν-τιν. Ἐμπρός λοιπόν χαράζετε στὴ μνήμη σου τὸ ὄνομα τοῦ Ριν-τιν-τιν μῆπως τὸ ξεχάσας ὅταν ἔρθῃ ἡ ὥρα καὶ μὴν ἀκούτε τοὺς ἄλλους ποὺ προσπαθοῦν με λόγους κολοκωντικῶν νὰ σὰς κατακτήσουν.

Σατανάς

Τσιγγανοπούλα

Ξανθομπουκλίτσα

586

587

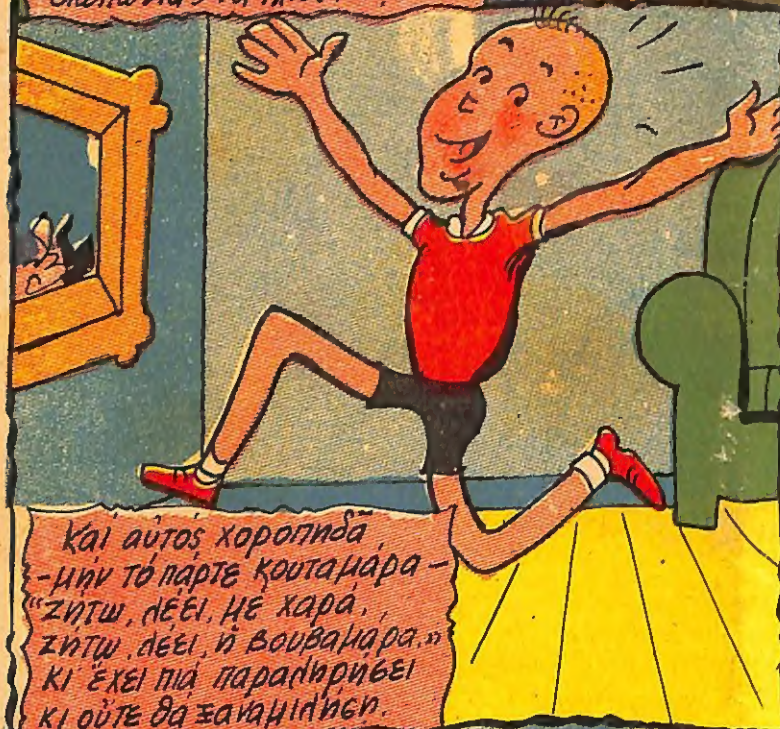
ΑΡΓΥΡΟ ΤΟ ΜΙΛΗΜΑ ΚΑΙ ΧΡΥΣΟ ΤΟ ΣΩΠΑ

Εἶχ' ὁ Γιάννης ἀκουστό
- ἴσως δὲ καὶ γὰρ τοῦ τ' πα
πῶς τὸ μίλημα ἀργυρὸ
καὶ χρυσο εἶναι τὸ σωπα.
κι ἔχει τώρα ἀποφασίσει
βιωπώντας νὰ πλούτιση.

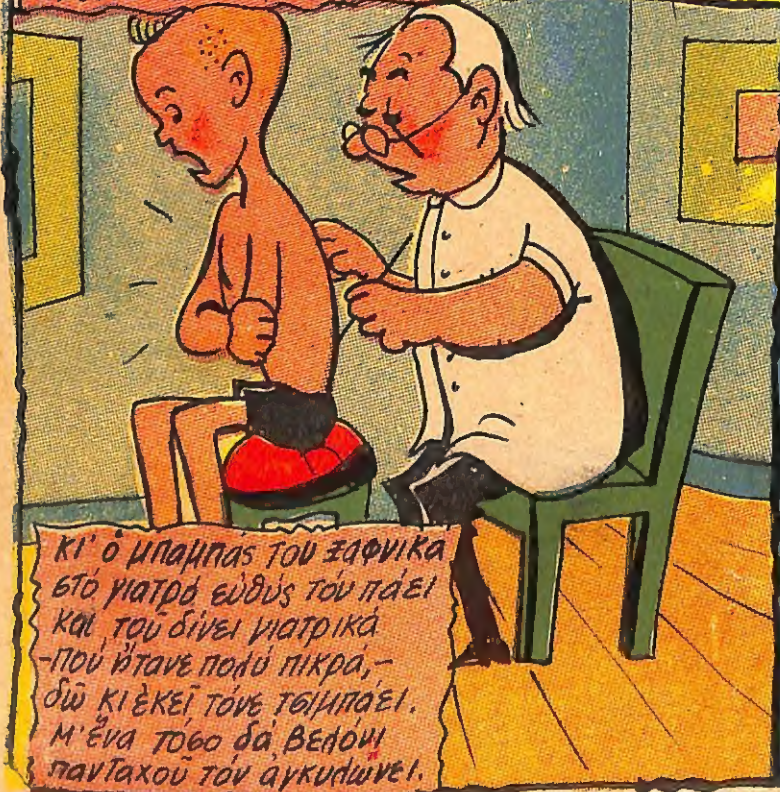
τοῦ μιλοῦνε δὲ μιλεῖ
τὸν ρωτοῦν, δὲν ἀπαντρεῖ
διαρκῶς χειρονομεῖ
νὰ βουβὸς β' ὅλους περιφάει.
κι ἕνας ξένος ἐπὶ φωτῆρα
μια χρυσὴ τοῦ δίνει δίρα.

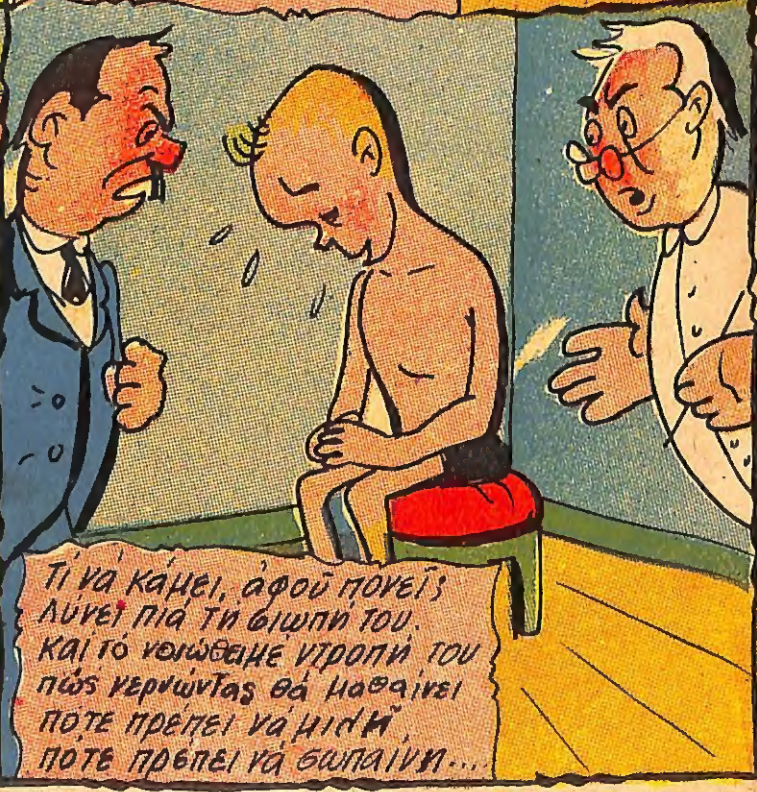
καὶ αὐτὸς χοροπηδᾷ
- μὴν τὸ παρτε κουταμάρα -
"ζήτω, λέει, με χαρά,
ζήτω, λέει, ἡ βουβαμάρα."
κι ἔχει πιά παραληρησέι
κι οὔτε δὲ ξαναμνήσκει.

τὸν μπαμπά παρακαθεῖ
- δέξτε τους τί παντομίμα -
νὰ τοῦ δώσῃ τὸ βιοτή
καὶ τοῦ δίνει αὐτὸς μιά λίμα.
κι ὅσο καὶ ἂν προσπαθοῦνε
δὲν δὲ συνεννοοῦνε.

κι' ὁ μπαμπὰς τοῦ ξαφνικά
ἐπὶ γιατρὸ εὐδὺς τοῦ πάει
καὶ τοῦ δίνει γιατρικά
- πού ἦτανε ποτὶ πικρά, -
δῶ κι ἐκεῖ τόνε τσιμπάει.
μ' ἕνα τόσο δὲ βελόνη
πανταχοῦ τὸν ἀγκυλώνει.

τί νὰ κάμει, ἀφοῦ ποτεῖς
λυρεῖ πιά τὴ βιωπή του.
καὶ τὸ νοιώσανε ντροπὴ τοῦ
πῶς κερνώντας θὰ μαθαίνει
ποτε πρέπει νὰ μιλήῃ,
ποτε πρέπει νὰ βολπαινῇ...